

Maandstatistiek van de bevolking

Jaargang 49 – september 2001

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2000–2001	= 2000 tot en met 2001
2000/2001	= het gemiddelde over de jaren 2000 tot en met 2001
2000/'01	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2000 en eindigend in 2001
1990/'91–2000/'01	= boekjaar enzovoort, 1990/'91 tot en met 2000/'01

In geval van afronding kan het voorkomen, dat de som van de aantallen afwijkt van het totaal.
Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Drs. R.L. Vellekoop
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Bedrijf

Inlichtingen

Tel.: (045) 570 70 70
Fax: (045) 570 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek
Voorburg/Heerlen, 2001.
Bronvermelding is verplicht.
Vereenvoudiging voor eigen gebruik
of intern gebruik is toegestaan.

Prijzen excl. administratie- en
verzendkosten
Abonnementsprijs: f 225,00 (€ 102,10)
Prijs per los nummer: f 26,00 (€ 11,80)
Kengetal: B-15
ISSN 0024-8711

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Artikelen

Klein deel van asielzoekers ingeschreven in GBA	4
Inwonende Turkse en Marokkaanse jongeren	8
Trouwen op een bijzondere dag	10
Verdubbeling van het aantal allochtonen in de afgelopen kwart eeuw	12
Schattingmethode voor de allochtone bevolking in de afgelopen kwart eeuw	17

Jaarcijfers

Bevolkingstatistieken in Statline	23
Bevolking naar leeftijd, burgerlijke staat en geslacht, 1 januari 2001	25
Allochtonen in Nederland, 1 januari 2001	29
Huishoudensstatistiek, 1 januari 2001	37

Maandcijfers juli 2001

	41
Bevolking, stand en dynamiek	42
Levendgeborenen naar legitimiteit en rangnummer (uit de moeder)	42
Overledenen naar leeftijd en geslacht	43
Buitenlandse migratie naar geboorteland	44
Asielaanvragen naar land van nationaliteit	46

Inhoudsopgave september 1996–september 2001	47
--	-----------

Artikelen

Klein deel van asielzoekers ingeschreven in GBA

Han Nicolaas en Arno Sprangers

Een klein deel van de asielzoekers die gebruikmaken van de opvangvoorzieningen is ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens. Van de bijna 65 duizend asielzoekers die op 1 januari 2000 gebruikmaakten van de opvangfaciliteiten van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers was naar schatting 25 tot 35 procent ingeschreven. Het lijkt er op dat asielzoekers zich pas inschrijven in de GBA wanneer ze de opvangcentra hebben verlaten om een woning te betrekken.

1. Inleiding

In principe worden alle personen die rechtmatig (dat wil zeggen niet-illegaal) in Nederland verblijven, ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA). Inschrijving in de GBA is een vereiste om in aanmerking te kunnen komen voor diverse collectieve sociale voorzieningen, zoals (sociale en medische) bijstand, huursubsidie en onderwijs. Er zijn echter ook personen die wel rechtmatig in Nederland verblijven, maar door wet- of regelgeving niet in de GBA staan ingeschreven. Voorbeelden hiervan zijn personen met een diplomatieke status en NAVO-militairen en hun gezinsleden. Een aparte groep vormen asielzoekers, waarvoor speciale regels gelden ten aanzien van hun eventuele inschrijving in de GBA. Op deze groep wordt in dit artikel nader ingegaan.

De praktijk van inschrijving in de GBA van asielzoekers die gebruikmaken van de opvangvoorzieningen van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is een vrij complex geheel. Er zijn verschillende soorten opvangvoorzieningen en de mogelijkheden en voorwaarden voor asielzoekers om ingeschreven te worden in de GBA zijn afhankelijk van het type opvangvoorziening. Asielzoekers die in *door het COA gehuurde woningen* worden gehuisvest, worden bijvoorbeeld direct in de GBA ingeschreven in de desbetreffende gemeente. Een ander deel van de asielzoekers voorziet op vrijwillige basis *zelfstandig* in hun huisvesting. Asielzoekers die gebruik maken van deze zogenoemde *ZelfZorgArrangementen* (ZZA) worden altijd ingeschreven in de GBA. In de praktijk blijkt echter een deel van deze mensen in de gemeente waar men feitelijk woont te zijn ingeschreven, terwijl een ander deel is ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente van het asielzoekerscentrum waar men zich in eerste instantie had gemeld. Voor asielzoekers die in een *asielzoekerscentrum* of een *aanvullende opvangaccommodatie* zijn gehuisvest geldt een andere regeling, waarbij de inschrijving in de GBA afhankelijk is van de duur van het verblijf. In de volgende paragraaf wordt meer in detail op deze materie ingegaan.

Dit artikel probeert een antwoord te vinden op de vraag hoeveel asielzoekers, die op 1 januari 2000 gebruikmaakten van het geheel aan opvangvoorzieningen, waren ingeschreven in de GBA. Dit geeft tevens inzicht in het aantal asielzoekers dat (nog) niet staat geregistreerd in de GBA, een belangrijke deelgroep van het totale aantal niet in de GBA geregistreerde personen.

2. Opvangvoorzieningen voor asielzoekers en inschrijving in de GBA

Opvangvoorzieningen

Asielzoekers kunnen in Nederland te maken krijgen met een breed scala aan opvangvoorzieningen. Het huidige opvang- en toelatingsmodel bestaat uit de volgende stappen. Deze regeling zal in de toekomst overigens gaan veranderen (*zie kader 1*).

- bij aankomst in Nederland dienen asielzoekers zich eerst te melden bij de Vreemdelingendienst. Hierna worden ze onmiddellijk doorgestuurd naar één van de vier *Aanmeldcentra* (AC) in Rijsbergen, Zevenaar, Schiphol of Ter Apel. In het aanmeldcentrum wordt binnen 48 uur vastgesteld of de asielaanvraag in behandeling wordt genomen, dat wil zeggen of de asielzoeker wordt toegelaten tot de verdere asielprocedure. Het aanmeldcentrum is overigens de enige schakel in de asielprocedure die onder verantwoordelijkheid van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van het ministerie van Justitie valt. Het COA is verantwoordelijk voor alle overige opvangvoorzieningen;
- vervolgens wordt de asielzoeker in een *Opvang- en onderzoekscentrum* (OC) geplaatst, waar wordt bekeken of aan de toelatingseisen wordt voldaan. Als een asielzoeker niet aan de toelatingseisen voldoet, moet deze Nederland verlaten;
- asielzoekers die wel (voorlopig) mogen blijven, worden vanuit het OC overgeplaatst naar een *Asielzoekerscentrum* (AZC) of een *Aanvullende Opvangaccommodatie* (AVO). Binnen de AZC/AVO-opvang zijn in de loop van 1998, vanwege de druk op de opvangcapaciteit van het COA, nog twee aparte vormen van opvang ontstaan:
 - de *Centrale Opvang in Woningen* (COW). Dit houdt in dat het COA de woningen huurt en verantwoordelijk is voor de inrichting van de woningen;
 - het *ZelfZorgArrangement* (ZZA). Asielzoekers die langer dan een half jaar in een AZC of AVO verblijven en van deze regeling gebruik willen maken kunnen sinds 1998 van het COA toestemming krijgen zelfstandig hun huisvesting te regelen (bijvoorbeeld bij vrienden of kennissen). In plaats van opvang in het centrum ontvangt de betrokkene een bedrag ter compensatie van de huisvestingslasten. Deze ZZA-regeling is, in verband met het tekort aan opvangcapaciteit, onlangs versoepeld. Er kan nu onder bepaalde voorwaarden al direct na het starten van de asielprocedure van deze regeling gebruik worden gemaakt (in plaats van na een verblijf van minstens zes maanden).

De verschillende voorwaarden voor inschrijving van asielzoekers in de GBA worden hierna beschreven.

Kader 1.**Wijziging van de regeling voor de opvang van asielzoekers**

De regeling voor de opvang van asielzoekers (ROA) zal worden gewijzigd. In de toekomst gaan asielzoekers na aanmelding bij één van de vier aanmeldcentra (AC's) rechtstreeks naar een asielzoekerscentrum (AZC). De opvangcentra (OC's) zullen in de nieuwe situatie verdwijnen. Voor een deel zullen de OC's worden omgedoopt tot asielzoekerscentra. De wijzigingen hebben als doel de vermindering van het aantal verplaatsingen van asielzoekers en hun dossiers. De dossiers van asielzoekers worden voortaan naar één van de regionale behandelkantoren van de IND gebracht, waar de asielaanvraag verder wordt afgehandeld (Snelle Berichtgeving van het Handboek Minderheden, 2001).

Inschrijving in de GBA

Asielzoekers worden niet direct na aankomst in Nederland als immigrant ingeschreven in de GBA. Er zijn grofweg twee groepen asielzoekers te onderscheiden met elk verschillende voorwaarden om ingeschreven te worden in de GBA: asielzoekers die gebruikmaken van de ZZA-regeling en zij die gebruikmaken van één van de overige, eerder genoemde, opvangvoorzieningen.

- asielzoekers die gebruikmaken van de ZZA-regeling worden *altijd* in de GBA ingeschreven, mits ze rechtmatig in Nederland verblijven. Dat houdt in dat men zich heeft gemeld bij de Vreemdelingendienst en dat men de verdere procedure in Nederland mag afwachten. 'Rechtmatig' betekent hier dus 'niet-illegaal'. Het is echter onduidelijk *waar* deze groep in de praktijk wordt ingeschreven: in de gemeente waar men werkelijk verblijft of op het adres van het asielzoekerscentrum waar men zich in eerste instantie heeft gemeld. Op deze onduidelijkheid wordt later, in verband met de schatting van het aantal asielzoekers dat gebruikmaakt van de opvangvoorzieningen en dat is ingeschreven in de GBA, uitvoerig teruggekomen.
- asielzoekers die gebruikmaken van één van de overige, eerder genoemde, opvangvoorzieningen worden pas in de GBA ingeschreven als zij:
 - 'statushouder' zijn geworden, dat wil zeggen de A-status (officiële vluchtelingenstatus), een VTV (vergunning tot verblijf) of een VVTV (voorwaardelijke vergunning tot verblijf) hebben gekregen (per 1 april 2001 is er overigens nog maar één status, zie kader 2); of
 - langer dan één jaar (sinds 1 juni 2000: een half jaar) gebruik hebben gemaakt van de opvangvoorzieningen.

Kader 2.**Wijziging van de Vreemdelingenwet per 1 april 2001**

Sinds 1 april 2001 is een nieuwe Vreemdelingenwet van kracht. Volgens de nieuwe wetgeving krijgen asielzoekers die een positieve beslissing krijgen in eerste instantie allemaal een *tijdelijke* verblijfsvergunning. Er zal nog maar sprake zijn van *één enkele status*, die na drie jaar kan worden omgezet in een *verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd*.

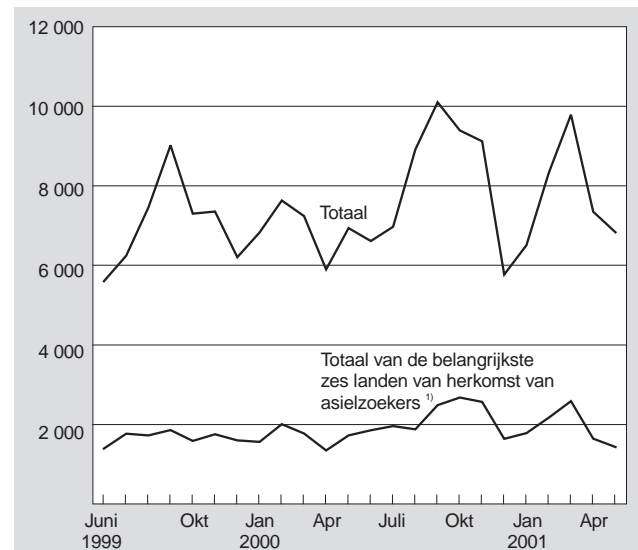
Per 1 juni 2000 kunnen asielzoekers zich al in de GBA inschrijven wanneer ze een half jaar gebruik hebben gemaakt van de opvangvoorzieningen; vóór die tijd was dat nog een jaar. Deze maatregel zou dus hogere immigratiecijfers tot gevolg kunnen hebben van personen uit landen waar veel asielzoekers vandaan komen. Men wordt immers pas als immigrant geteld op het moment dat men in de GBA wordt ingeschreven. De groep asielzoekers die in aanmerking kwam voor deze 'versnelde, administratieve' inschrijving in de GBA (alle personen dus die langer dan een half jaar, maar korter dan een jaar in de opvang zaten: diegenen die langer dan een jaar in de opvang verbleven konden zich immers altijd al laten inschrijven), zou gefaseerd worden ingeschreven. Dat wil zeggen: in juni 2000 zouden de asielzoekers worden ingeschreven die 6 à

7 maanden in de opvang zaten, in juli 2000 de groep die 7 à 8 maanden in de opvang verbleef enz. De laatste groep asielzoekers, degenen die 11 à 12 maanden in de opvang verbleven, zou in november 2000 ingeschreven worden.

In het vervolg van dit artikel wordt allereerst vastgesteld hoe groot de groep asielzoekers is die op 1 juni 2000 langer dan een half jaar, maar korter dan een jaar gebruikmaakte van de opvangvoorzieningen en die zich dus versnelde kon laten inschrijven. Daarna worden de maandelijkse immigratiecijfers bekeken van personen uit landen waar veel asielzoekers vandaan komen. Uit een combinatie van deze gegevens blijkt dan of de maatregel om asielzoekers al na een half jaar in te schrijven, enig effect heeft gehad op de immigratiecijfers van deze groep.

3. Asielzoekers veelal pas na vertrek uit opvang ingeschreven

Uit cijfers van het COA blijkt dat op 1 juni 2000 ongeveer 70 duizend asielzoekers gebruikmaakten van de opvangvoorzieningen. Van deze groep verbleven er zo'n 12 duizend een half jaar tot een jaar in de opvang; zij kwamen dus eveneens in aanmerking voor inschrijving in de GBA. Indien deze 12 duizend asielzoekers zich allemaal vanaf juni 2000 gefaseerd zouden hebben ingeschreven, dan zou alleen al hierdoor de immigratie van personen uit landen waar veel asielzoekers vandaan komen, in de periode juni–november 2000 maandelijks 2 duizend hoger liggen dan normaal. Uit de *grafiek* blijkt dat dit niet het geval is. De totale immigratie van niet-Nederlanders is sinds juli 2000 wel gestegen, maar in de maanden juli tot en met september is de immigratie altijd hoger dan in andere maanden. Als bovendien specifiek gekeken wordt naar de immigratie uit landen waar veel asielzoekers vandaan komen, dan blijkt er sinds juni 2000 slechts sprake van een lichte stijging van de immigratie van asielzoekers.

Immigratie van niet-Nederlanders per maand, naar geboorteland

¹⁾ Afghanistan, Irak, Iran, Somalië, voormalig Joegoslavië en voormalige Sovjet Unie.

Dit zou erop kunnen wijzen dat asielzoekers zich pas laten inschrijven in de GBA wanneer ze de opvang hebben verlaten en een woning hebben betrokken. Om dit te onderzoeken is nagegaan hoeveel asielzoekers, die op 1 januari 2000 gebruikmaakten van de opvang, ook waren ingeschreven op het adres van de opvangvoorziening. *Staat 1* geeft hiervan een overzicht:

Aangezien er in totaal 8 546 asielzoekers staan ingeschreven op het adres van een AZC-opvangaccommodatie (inclusief ZZA en COW), waarvan 3 214 in de COW, zijn er 5 332 asielzoekers ingeschreven op het adres van een AZC- of ZZA-opvangaccommodatie. De *verdeling* van deze personen over AZC en ZZA is echter niet bekend. Daarop wordt later teruggekomen.

Staat 1
Asielzoekers in de opvang die ingeschreven staan in de GBA, naar soort opvangaccommodatie, 1 januari 2000

Soort opvangaccommodatie	Aantal asielzoekers dat in de opvang verblijft	waaronder		
		ingeschreven in de GBA op het adres van de opvangaccommodatie	ingeschreven in de GBA, maar niet op het adres van de opvangaccommodatie	
	(1)	(2)	<i>ondergrens</i> (3)	<i>bovengrens</i> (4)
Opvang- en onderzoekscentrum	11 714	254		
Asielzoekerscentrum (incl. ZelfZorgArrangement en Centrale Opvang in Woningen)	42 449	8 546		
waarvan:				
Asielzoekerscentrum	30 007] ≤5 332	3 896	9 228
ZelfZorgArrangement	9 228			
Centrale Opvang in Woningen	3 214			
Aanvullende Opvangaccommodatie	10 342	1 767		
Totaal	64 771	10 567	3 896	9 228

Bron: Aantal asielzoekers in de opvang (1): Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Er zijn ruim 10 duizend asielzoekers ingeschreven op het adres van de opvangvoorziening waar ze verblijven (kolom (2) in staat 1). Dit is slechts 16 procent van alle asielzoekers die op 1 januari 2000 in de opvang verbleven. Er zijn echter ook asielzoekers die wél ingeschreven staan in de GBA, maar *niet* op het adres van de opvangvoorziening. Dit is het geval bij (een deel van de) asielzoekers die gebruikmaken van de ZZA-regeling en die, zoals eerder vermeld, altijd worden ingeschreven in de GBA (hierbij wordt ervan uitgegaan dat deze personen rechtmatig in Nederland verblijven, zie paragraaf 2 onder 'inschrijving in de GBA'). Eerder werd al opgemerkt dat het onduidelijk is *waar* deze groep wordt ingeschreven: in de gemeente waar men op dat moment verblijft of op het adres van het asielzoekerscentrum waar men zich in eerste instantie heeft gemeld. De ZZA-regeling, die op 3 april 1998 van kracht werd als tijdelijke maatregel in verband met capaciteitsproblemen van het COA, is diverse keren verlengd. Bij één van deze verlengingen, in december 1998, werd de regeling enigszins aangepast. Sindsdien wijst het COA de asielzoekers door middel van een brief op het feit dat zij zich in moeten schrijven in de gemeente waar ze verblijven (Migratie & Integratie, 1999). Met name de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) had hier al diverse malen op aangedrongen; zo zouden de gemeenten op de hoogte blijven van het aantal en de plaats waar deze asielzoekers woonden. In de praktijk bleek de uitvoering van dit beleid echter niet eenduidig. Zo werd halverwege 1999 duidelijk 'dat van de inschrijving bij de gemeentelijke bevolkingsadministraties tot nu toe niets terechtgekomen is (problemen met de automatisering). Daardoor hebben de gemeenten ook geen inzicht in de vraag waar de asielzoekers verblijven' (Snelle Berichtgeving van het Handboek Minderheden, 1999). In januari 2000 werd gesteld dat 'de gemeentebesturen van de vier grote steden altijd zeer gekant waren tegen de regeling omdat de asielzoekers die gebruikmaakten van het ZZA, niet bij de gemeenten geregistreerd waren, en buiten de greep van de instanties leefden' (Snelle Berichtgeving van het Handboek Minderheden, 2000).

Gezien de onduidelijkheid over de plaats waar deze groep asielzoekers in de praktijk wordt ingeschreven, is een onder- en een bovengrens bepaald van het totale aantal asielzoekers dat is ingeschreven in de GBA. Er zijn 9 228 personen die gebruikmaken van de ZZA-regeling en hoogstens 5 332 staan ingeschreven op het adres van de opvangvoorziening (zie kolom (2) in staat 1). Dit betekent dat er in ieder geval nog 3 896 personen zijn die gebruikmaken van de ZZA-regeling en die *niet* ingeschreven staan op het adres van de opvangvoorziening maar in de gemeente waar ze werkelijk verblijven. Samen met de 10 567 asielzoekers die ingeschreven zijn op het adres van de opvangvoorziening is een *ondergrens* bepaald van 14 463 asielzoekers die staan ingeschreven in de GBA (kolom (2) + (3) in staat 1). Theoretisch zou het echter ook zo kunnen zijn dat geen enkele asielzoeker die gebruikmaakt van de ZZA-regeling op het adres van de opvangvoorziening is

ingeschreven. In dat geval zijn alle 9 228 'ZZA-asielzoekers' in de gemeente ingeschreven waar ze werkelijk verblijven. Op deze manier wordt de *bovengrens* van het aantal asielzoekers dat is ingeschreven in de GBA vastgesteld op 19 795 personen (kolom (2) + (4) in staat 1). Hiermee is echter nog niet de totale groep asielzoekers die is ingeschreven in de GBA in beeld gebracht.

Alle hierboven genoemde cijfers over ingeschreven asielzoekers hebben betrekking op *buiten Nederland* geboren personen. Er moet echter ook rekening worden gehouden met in Nederlandse opvangcentra geboren kinderen van asielzoekers. Sinds de invoering van de GBA per 1 oktober 1994 worden deze kinderen namelijk altijd, via de immigratiestatistiek, ingeschreven in de GBA, ook wanneer de ouders *niet* zijn ingeschreven in de GBA (dat laatste kan het geval zijn wanneer hun asielverzoek is afgewezen of omdat ze nog in de asielprocedure zitten). Vóór de invoering van de GBA werden in Nederlandse centra geboren kinderen van asielzoekers alleen ingeschreven als één of beide ouders waren ingeschreven in een gemeentelijk bevolkingsregister. Het blijkt dat op 1 januari 2000 ongeveer 2 430 personen met geboorteland Nederland waren ingeschreven op het adres van een opvangvoorziening. Het overgrote deel van deze personen (2 287, ofwel 94 procent) is jonger dan zes jaar; van deze groep is verondersteld dat het om kinderen gaat die in een opvangcentrum zijn geboren. Als controle hierop is bekeken hoeveel kinderen van asielzoekers zich sinds 1995 via de migratiestatistiek hebben ingeschreven. Dit blijken er tot en met 1999 ongeveer 2 650 te zijn. Dat zou betekenen dat 85 procent van de kinderen die sinds 1995 in een opvangcentrum zijn geboren op 1 januari 2000 nog steeds is ingeschreven in de GBA. Dit percentage lijkt vrij hoog; normaal gesproken mag ongeveer 40 procent van de asielzoekers uiteindelijk in Nederland blijven (Nicolaas en Sprangers, 2001). Aangezien het hier om vrij recente cohorten gaat en omdat de asielprocedure vele jaren kan duren (de *gemiddelde* verblijfsduur in de opvangcentra is ongeveer 1,5 jaar), lijkt dit percentage echter toch wel plausibel. Een en ander is cijfermatig weergegeven in *staat 2*.

Uit de staat blijkt dat 17 à 22 duizend asielzoekers, dat is 25 tot 35 procent van alle asielzoekers die gebruikmaken van de opvangvoorzieningen, staan ingeschreven in de GBA.

4. Conclusies

Per 1 juni 2000 kunnen asielzoekers die gebruikmaken van de opvangvoorzieningen van het COA al na een half jaar in plaats van na een jaar ingeschreven worden in de GBA. Deze maatregel heeft echter niet of nauwelijks geleid tot een hogere immigratie van personen uit landen waar veel asielzoekers vandaan komen. Dit zou erop kunnen wijzen dat asielzoekers pas in de GBA worden ingeschreven als ze de opvang verlaten hebben. Onderzoek

Staat 2
Schatting van het aantal asielzoekers dat is ingeschreven in de GBA, 1 januari 2000

	Ondergrens	Bovengrens
Ingeschreven op het adres van de opvangvoorziening:		
als asielzoeker	10 567	10 567
als een in een Nederlands centrum geboren kind van asielzoekers	2 287	2 287
Ingeschreven op het adres van het werkelijk verblijf (ZZA-regeling)	3 896	9 228
Totaal ingeschreven in de GBA	16 750	22 082

naar het aantal asielzoekers dat per 1 januari 2000 is ingeschreven op het adres van de opvangvoorziening bevestigt deze stelling. Een vervolgonderzoek naar de situatie op 1 januari 2001 kan te zijner tijd uitwijzen of en in welke mate dit beeld zich heeft gewijzigd.

Literatuur

COA, 1999, Jaarverslag 1998, Rijswijk, mei 1999.

COA, 2000, Jaarverslag 1999, Rijswijk, juni 1999.

IND, 2001, Jaarverslag 2000, Den Haag, mei 2001.

Migratie & Integratie, Opvang vluchtelingen en asielzoekers, november 1999. Bohn Stafleu Van Loghum, Houten.

Nicolaas, H. en A. Sprangers, 2001, Bevolkingsprognose 2000–2050: veronderstellingen over de asielmigratie. Maandstatistiek van de bevolking, maart 2001, blz. 47–50.

Snelle Berichtgeving van het Handboek Minderheden, 1999, nr. 8, 5 augustus 1999. Bohn Stafleu Van Loghum, Houten.

Snelle Berichtgeving van het Handboek Minderheden, 2000, nr. 3, 16 maart 2000. Bohn Stafleu Van Loghum, Houten.

Snelle Berichtgeving van het Handboek Minderheden, 2001, nr. 5, 8 mei 2001. Bohn Stafleu Van Loghum, Houten.

Inwonende Turkse en Marokkaanse jongeren

Helma Schapendonk-Maas

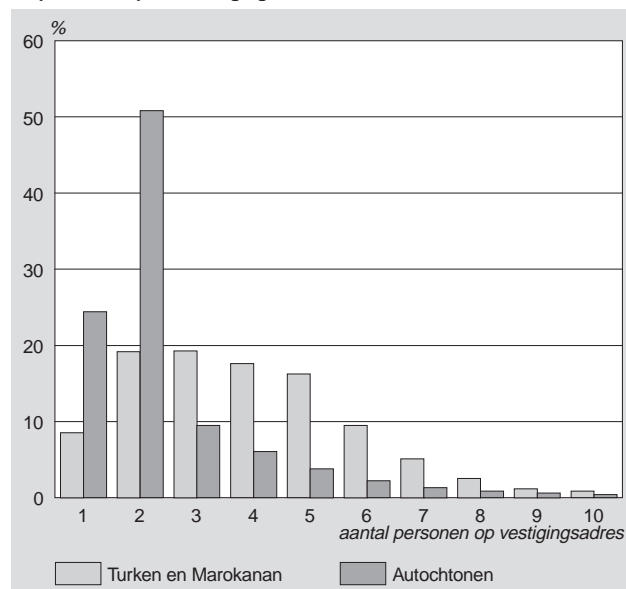
Turkse en Marokkaanse jongeren verlaten vaak op jongere leeftijd het ouderlijk huis dan autochtone jongeren. Veel Turkse en Marokkaanse jongeren gaan daarna, anders dan Nederlandse jongeren, bij familie inwonen. Slechts een klein aantal gaat alleenwonen of samen met iemand anders op een adres wonen.

Inwonen bij familie

In 1999 verlieten ongeveer 12 duizend Turken en Marokkanen het ouderlijk huis. Het aantal Turken en Marokkanen was hierin gelijk verdeeld. Turkse en Marokkaanse jongeren verlaten op jonge leeftijd het ouderlijk huis. In vergelijking met autochtonen gaan weinig Turkse of Marokkaanse jongeren alleenwonen of samenwonen. Slechts 8 procent van deze jongeren ging alleenwonen en bijna 20 procent ging samen met iemand anders op een adres wonen. Ruim 60 procent verlaat het ouderlijk huis voor een ander adres met drie tot zes personen (*grafiek 1*). De autochtonen die in 1999 uit huis zijn gegaan kozen in één op de vier gevallen voor alleenwonen en in één op de twee gevallen voor (al dan niet gehuwd) samenwonen. Van de Turken en Marokkanen die met twee personen op een adres zijn gaan wonen, is ongeveer 80 procent ongehuwd. Dit betekent echter niet dat ongehuwd samenwonen binnen deze gemeenschap geaccepteerd begint te worden. Van deze ongehuwde jongeren die met iemand anders op een adres zijn gaan wonen, is in twee van de vijf gevallen de andere persoon een zelfstandig wonende broer of zus (*zie staat*). In plaats van bij een broer of zus in te trekken, kan ook bij een neef of nicht worden ingetrokken. Mocht op zo'n adres wel een ongehuwd samenwonend paar staan ingeschreven, dan gaat het vaak om een jongen van de tweede generatie die samenwoont met een Nederlands meisje. Ook komt het voor dat meerdere kinderen uit een gezin tegelijkertijd het ouderlijk huis verlaten en samen een kamer of een appartement gaan huren.

Inwoning bij familie na het verlaten van het ouderlijk huis komt in de Turkse en Marokkaanse gemeenschap veel voor. Van de 12 duizend jongeren die in 1999 het ouderlijk huis hebben verlaten, zijn er ruim 5 duizend bij broers of zussen in gaan wonen. Het

1. Jongeren die in 1999 het ouderlijk huis hebben verlaten naar aantal personen op een vestigingsadres

gaat hierbij zowel om jongeren van de eerste generatie als om jongeren van de tweede generatie. Van de 5 duizend Turkse en Marokkaanse jongeren die bij broers of zussen zijn gaan wonen, woont ongeveer 15 procent in bij een zelfstandig wonende broer of zus (*grafiek 2*). Ruim twintig procent komt met twee anderen op een adres te wonen van wie tenminste één van de twee een broer of zus is. Het inwonen bij familie is vaak een eerste stap naar verdere onafhankelijkheid. De meeste jongeren gaan na inwoning bij familie alsnog zelfstandig wonen. Dat is eenvoudiger te bewerkstelligen doordat de controle van huis uit veel minder is geworden wanneer ze eenmaal een tijdje bij familie hebben ingewoond.

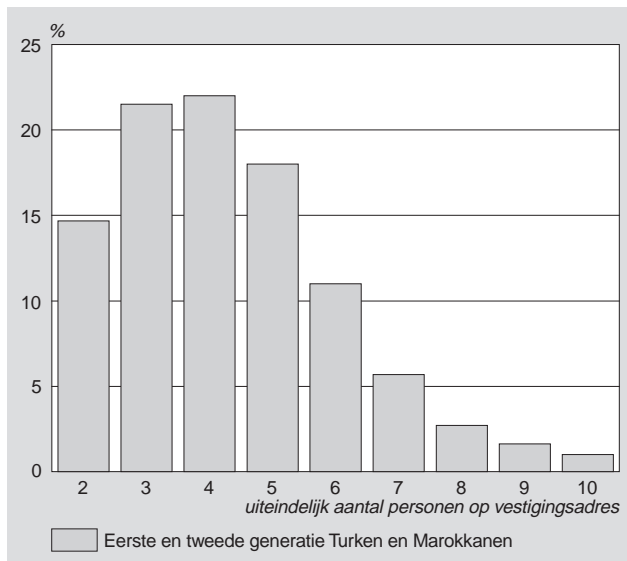
Staat

Leefsituatie op 1 januari 2000 van Turkse en Marokkaanse jongeren die in 1999 uit huis zijn gegaan

	Uiteindelijk aantal personen op vestigingsadres					Totaal
	1	2	3-6	7-10	11 of meer	
	x 1 000					
Gehuwd waarvan op adres met						
1 gezin	0,1	0,4	—	—	—	0,5
2 gezinnen		0,1	1,0	0,1	—	1,2
3 gezinnen			0,3	0,1	—	0,4
4 of meer gezinnen			—	—	—	—
Totaal	0,1	0,5	1,3	0,3	—	2,2
Ongehuwd waarvan op adres met						
1 gezin	0,9		—	—	—	0,9
2 gezinnen		1,7	2,9	0,2	—	4,8
3 gezinnen			2,0	0,3	—	2,3
4 of meer gezinnen			0,9	0,4	0,6	1,9
Totaal	0,9	1,7	5,8	0,8	0,6	9,8
Algemeen totaal	1,0	2,2	7,1	1,1	0,6	12,0
w.o.						
Inwonend bij ten minste één broer of zus		0,7	3,6	0,6	0,1	5,0

N.B. Ook alleenstaanden worden als gezin beschouwd.

2. Procentuele verdeling van jongeren die vanuit het ouderlijk huis bij broers of zussen zijn ingetrokken naar het uiteindelijke aantal personen op een adres, 1 januari 2000

Religieus huwelijk

De grote meerderheid van de 12 duizend Turkse en Marokkaanse jongeren is na het uit huis gaan nog steeds ongehuwd. Het aantal jongens dat ongehuwd is na het uit huis gaan, is groter dan het aantal meisjes; het betreft 5,6 duizend jongens en 4,2 duizend meisjes. Deze cijfers kunnen evenwel een enigszins vertekend beeld geven. Veel Turken en Marokkanen sluiten eerst een religieus huwelijk en daarna een burgerlijk huwelijk. Ze beschouwen zichzelf als gehuwd als ze een religieus huwelijk hebben gesloten, terwijl ze volgens de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) dan nog ongehuwd zijn. In een aantal gevallen zullen ze na het sluiten van het religieuze huwelijk samen gaan inwonen bij de ouders van de man (of soms bij familie van de vrouw wanneer de ouders van de man in Turkije of Marokko wonen). Een aanwijzing hiervoor is het feit dat een kwart van de Turkse en Marokkaanse jongeren die in 1999 het ouderlijk huis hebben verlaten, ongehuwd op een adres gaan wonen met minstens 3 personen, verdeeld over 2 gezinnen. Het ene gezin is het oudergezin, het andere het nieuw gestichte gezin. Hierbij moet worden opgemerkt dat een persoon die na zijn religieus huwelijk bij zijn ouders blijft wonen, niet als een persoon die uit huis is gegaan wordt beschouwd.

Voor studie uit huis

Autochtone jongeren verlaten vaak het ouderlijk huis omdat ze gaan studeren; Turkse en Marokkaanse jongeren daarentegen grijpen het volgen van een studie juist aan om het ouderlijk huis te kunnen verlaten. In Turkse en Marokkaanse kringen wordt vaak van meisjes verwacht dat ze het huishouden doen, een baan zoeken voor ongeschoold werk of trouwen. Dit willen steeds meer

meisjes tegenwoordig niet meer en mede daarom gaan ze vaak studeren. Het is een nieuwe ontwikkeling in vooral de Turkse gemeenschap dat meisjes zelfstandig gaan wonen in een andere stad dan die waar hun ouders wonen. Sommige meisjes kiezen bewust een opleiding buiten de woonplaats van hun ouders om zo zelfstandig te mogen wonen (Yerden, 2001). Dit blijkt ook uit cijfers over verhuizingen tussen gemeenten. Zo komt 20 procent van de Turkse en Marokkaanse jongeren die na het verlaten van de ouderlijke woning, in Tilburg, Enschede en Leiden gaan wonen, van buitenaf. Voor steden als Nijmegen, Breda en Vlissingen is dit 25 procent. In grote steden als Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Eindhoven is daarentegen ongeveer 10 procent afkomstig uit een andere gemeente. De ouders van Turkse en Marokkaanse jongeren die niet in grote steden wonen, zien waarschijnlijk liever dat hun kind in een kleinere stad gaat studeren dan in een grote stad. Relatief veel Turkse en Marokkaanse jongeren gaan naar een groot adres waarop veel personen, verspreid over meerdere gezinnen, wonen (alleenstaanden worden ook als gezin beschouwd). Zo gaat ruim 15 procent van de Turkse en Marokkaanse jongeren die het ouderlijk huis verlaten op een adres wonen met vier of meer gezinnen.

Dit duidt op het bestaan van studentenhuizen of etages met meerdere studenten. Door met meerdere meisjes samen een etage te huren of in één huis te gaan wonen, is het ook voor meisjes mogelijk zelfstandig te wonen tijdens hun studie zonder bij familie in te moeten trekken. Wanneer jongeren als ze een studie gaan volgen eerst nog thuis blijven wonen, dan is de huisvesting vaak de reden om alsnog het ouderlijk huis te verlaten. Veel Turkse en Marokkaanse gezinnen zijn krap en slecht behuisd waardoor een kamer dikwijls gedeeld moet worden met meerdere broertjes en zusjes. Aan de behoefte om rustig te kunnen studeren kan dan nauwelijks voldaan worden. Het uit huis gaan en bij een reeds getrouwde broer, zus of andere familie gaan inwonen, kan dan een oplossing zijn. Ook de gedwongen zorgtaken thuis, thee schenken en fruit klaar maken voor bezoek, kunnen een reden zijn waardoor jongeren vroeg het huis verlaten (Yerden, 2001).

Turkse en Marokkaanse jongeren verlaten op jonge leeftijd het ouderlijk huis. Opvallend is het grote aantal dat in het achttiende levensjaar uit huis gaat. Zo heeft bijvoorbeeld ruim 30 procent van de op 1 januari 1999 thuiswonende 17-jarige mannen het ouderlijk huis in 1999 verlaten. Voor vrouwen was dat ongeveer 5 procent hoger (Schapendonk-Maas, 2001). Op het moment dat ze achttien worden, wordt de kinderbijslag vervangen door de studiebeurs en hebben de ouders geen vergoeding meer voor de verzorging van hun kind. Het uit huis gaan en de studiebeurs zorgen voor een wat ruimere begroting voor de vaak grote gezinnen.

Literatuur

Yerden, I., 2001, Ik bepaal mijn eigen lot. Turkse meisjes in conflictsituaties. Het Spinhuis, blz. 25–28.

Schapendonk-Maas, H., 2001, Niet-westerse allochtonen eerder uit huis dan autochtonen. In: Maandstatistiek van de bevolking, april 2001, blz. 21–22.

Trouwen op een bijzondere dag

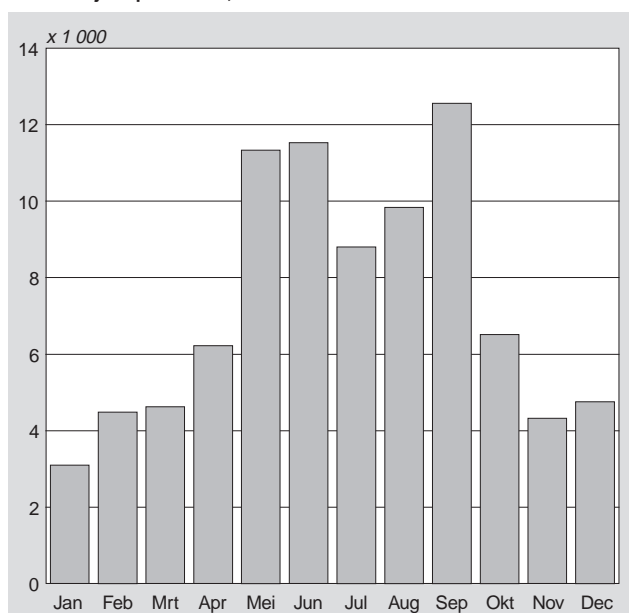
Carel Harmsen en Suzanne Loozen

In 2000 werden in Nederland bijna 90 duizend huwelijken gesloten. Tegenwoordig trouwen mensen meestal pas nadat ze een aantal jaren ongehuwd hebben samengewoond; ze zijn dan al een tijdje financieel onafhankelijk en hebben een eigen woonplek. Ze hebben dus de vrijheid om zélf te bepalen op welk moment ze willen gaan trouwen. Ruim 60 procent van alle huwelijken wordt gesloten in de periode mei tot en met september. De vrijdagen zijn hierbij favoriet.

Mei, juni en september populaire trouwmaanden

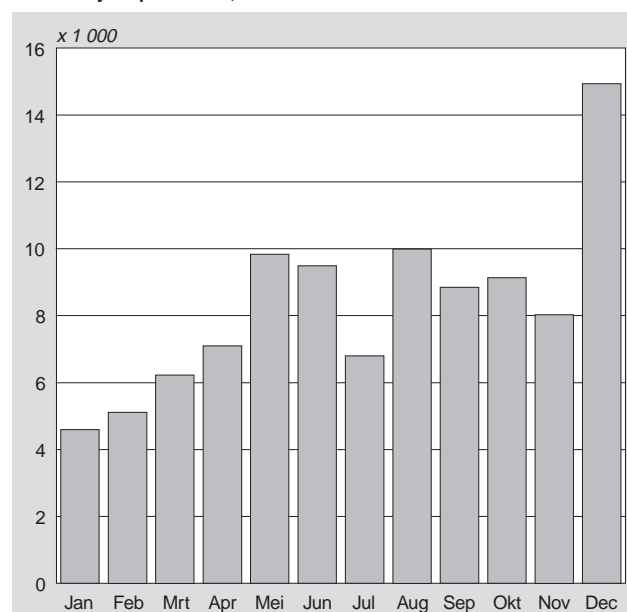
Het afgelopen jaar werden bijna 90 duizend huwelijken gesloten. Hierbij waren ruim 175 duizend mensen betrokken. Zo'n dertig jaar geleden werd nog vooral vanuit het ouderlijk huis getrouwd. Pas wanneer men een baan had gevonden en een eigen woonplek had ingericht, werd er getrouwd. Vanaf dat moment ging het paar samen onder één dak wonen (De Jong en De Graaf, 1999). Tegenwoordig gaan paren vaak eerst een periode ongehuwd samenwonen. Na een aantal jaren volgt een huwelijk. Dit betekent dat de meeste paren al een tijdje een baan en een eigen woonplek hebben voordat ze in het huwelijk treden. Ze hebben dus veel meer vrijheid om zélf te bepalen op welk moment ze in het huwelijk treden. Dit betekent dat de keuze van de huwelijksdatum steeds meer een kwestie is van persoonlijke voorkeur. Allerlei praktische zaken, zoals het zoeken van een baan en de beschikbaarheid van een woning, spelen hierbij steeds minder een rol. Het blijkt dan ook dat er een voorkeur bestaat om te trouwen in de wat meer zomerse maanden mei, juni en september (grafiek 1). Ook begin juli en eind augustus vinden veel huwelijken plaats. Van half juli tot half augustus vinden er aanzienlijk minder huwelijken plaats; dan zijn veel Nederlanders immers met zomervakantie. Er worden relatief weinig huwelijken gesloten in januari en februari.

1. Huwelijken per maand, 2000

In 1975 was december nog de meest populaire maand om te trouwen (grafiek 2). Dat hing samen met een belastingvoordeel dat tot het begin van de jaren tachtig gold voor huwende personen. De belastingwetgeving was zodanig opgesteld dat de burgerlijke staat op 31 december doorslaggevend was voor de hoogte van de belastingvrije som. Veel stellen besloten dan ook om in december te trouwen en niet in januari of februari.

2. Huwelijken per maand, 1975

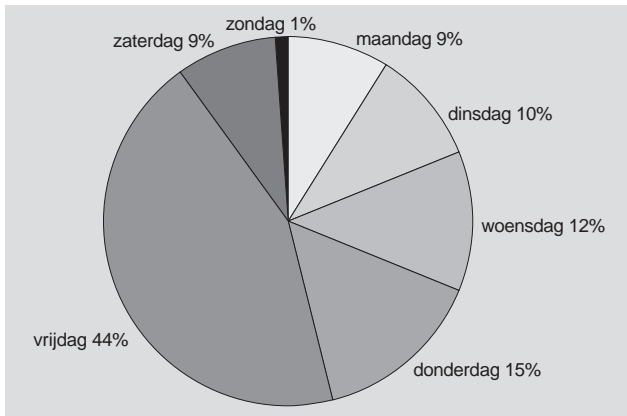
Vrijdag meest populaire trouwdag

Het afgelopen jaar vonden er gemiddeld 241 huwelijken per dag plaats. Er bestaat een sterke voorkeur om te trouwen op een vrijdag; het afgelopen jaar vond maar liefst 44 procent van de huwelijken op een vrijdag plaats (grafiek 3). Gemiddeld komt dit neer op 750 huwelijksluitingen per vrijdag. Op zaterdag wordt minder en op zondag bijna niet getrouwd: respectievelijk 9 en 1 procent. Maandag is de minst populaire werkdag om te trouwen. In 2000 vond slechts 9 procent van de huwelijken op een maandag plaats, hetgeen overeenkomt met 159 huwelijken per maandag.

Bijzondere trouwdata

Steeds meer paren kiezen voor een bijzondere datum als trouwdag. Zo was het afgelopen jaar woensdag 2 februari een populaire trouwdag in verband met de bijzondere datum: 2-2-2000. Op die dag vonden ruim 500 huwelijken plaats, het hoogste aantal huwelijken op één dag voor die maand. Op andere woensdagen in februari worden gemiddeld ongeveer 100 huwelijken gesloten. Een andere dag met een bijzondere datum is dinsdag 22 februari, 22-2-2000. Op die dag vonden ruim 200 huwelijken plaats, ongeveer twee keer zoveel als op de dinsdagen ervoor.

3. Huwelijken per dag van de week, 2000

Ook maandag 14 februari, Valentijnsdag, was een populaire dag om te trouwen. Op die dag werden ruim 360 huwelijken gesloten, bijna drie keer zoveel als op andere maandagen in februari. Eveneens populair onder trouwlustigen was dinsdag 29 februari, schrikeldag. Op die dag vonden het afgelopen jaar bijna 400

huwelijken plaats. Dat is drie tot vier keer zoveel als op de twee daarop volgende dinsdagen. Verder blijkt zaterdag 1 april een populaire dag te zijn geweest. Op die dag werden bijna 200 huwelijken gesloten, twee tot drie keer zoveel als de op zaterdag ervoor en die erna. Op woensdag 31 mei werden maar liefst ruim 1200 huwelijken gesloten, duizend meer dan gemiddeld op andere woensdagen in mei. Het gaat hier dan ook om de woensdag voor hemelvaartsdag, waarop voor veel Nederlanders een extra lang weekend volgde.

Naast deze populaire trouwdata zijn er ook bepaalde data waarop mensen liever niet in het huwelijk treden, in het bijzonder vrijdag de dertiende. In 2000 kwam dit één keer voor, namelijk op vrijdag 13 oktober. Op die dag werden ongeveer 550 huwelijken gesloten, zo'n 300 à 400 minder dan op de vrijdag ervoor en die erna.

Literatuur

Jong, A. de en A. de Graaf (1999), Marriage: from cornerstone to outdated institution? In: J. Garssen. et al. (red.). Vital events, CBS, Voorburg/Heerlen.

Verdubbeling van het aantal allochtonen in de afgelopen kwart eeuw

Andries de Jong en Jolanda Hoefnagel

Op basis van een geschatte tijdreeks van allochtonen tussen 1972 en 1994 en waarnemingen vanaf 1995 kan de ontwikkeling van de allochtone en de autochtone bevolking in de laatste kwart eeuw worden gevolgd. De allochtone bevolking is in dat tijdvak sterk gegroeid terwijl de autochtone bevolking slechts licht is gegroeid.

1. Inleiding

Al decennia lang is Nederland een immigratieland. Als gevolg hiervan is een groeiend gedeelte van de Nederlandse bevolking niet in Nederland geboren of is wél in Nederland geboren maar heeft één of twee ouders die buiten Nederland zijn geboren. In 1999 telde Nederland bijna 3 miljoen allochtonen: rond 1,5 miljoen personen die vanuit het buitenland naar Nederland zijn gemigreerd (eerste generatie) en bijna 1,5 miljoen personen van wie één of beide ouders in het buitenland zijn geboren (tweede generatie). Dit betekent dat bijna één op de vijf personen in Nederland allochtoon is.

In de jaren vijftig was Nederland nog een emigratieland. In dit decennium worstelde Nederland nog met de negatieve (economische) effecten van de Tweede Wereldoorlog. Aangespoord door de overheid, die vreesde voor overbevolking, vertrokken ruim 300 duizend mensen naar landen als Australië, Nieuw-Zeeland, Verenigde Staten van Amerika, Canada en Zuid-Afrika. In de jaren zestig ontstond er krapte op de arbeidsmarkt waardoor Nederland in een immigratieland veranderde. Grote stromen 'gastarbeiders' uit mediterrane landen als Spanje, Italië, Turkije en Marokko vonden werk in de industrie. In de Volkstelling van 1971 kwam naar voren dat Nederland toen zo'n 250 duizend inwoners telde met een niet-Nederlandse nationaliteit. Hoeveel allochtonen de Nederlandse bevolking destijds telde, was evenwel niet bekend omdat veel immigranten zich lieten naturaliseren en omdat veel kinderen van immigranten bij geboorte de Nederlandse nationaliteit hadden. Op basis van de Registerstelling 1 januari 1990 (Prins, 1991) werd het aantal allochtonen bepaald op 2,2 miljoen. Jaarlijkse cijfers over de ontwikkeling van de allochtone bevolking in Nederland zijn pas sinds 1995 beschikbaar. Dit hangt samen met de invoering van de gemeentelijke basisadministratie in de loop van 1994. Om de ontwikkeling van de allochtone bevolking in een breed historisch perspectief te kunnen volgen, is het gewenst te beschikken over een cijferreeks met jaarcijfers. Aangezien het historische datamateriaal verschillende lacunes vertoont, is een schatting uitgevoerd om te komen tot een consistente tijdsreeks die loopt vanaf 1972. In een ander artikel in deze Maandstatistiek van de bevolking (Hoefnagel en De Jong, 2001) wordt de gebruikte schattingsmethode in detail besproken. In dit artikel wordt een beeld geschetst van de ontwikkeling van de allochtone (en autochtone) bevolking in de periode 1972–1999, waarbij de gegevens van vóór 1995 ontleend zijn aan de resultaten van de schattingsmethode. De volgende paragraaf gaat in op de omvang en structuur van de autochtone en allochtone bevolking, terwijl de paragrafen 3 en 4 ingaan op de geboorte en buitenlandse migratie van deze bevolkingsgroepen.

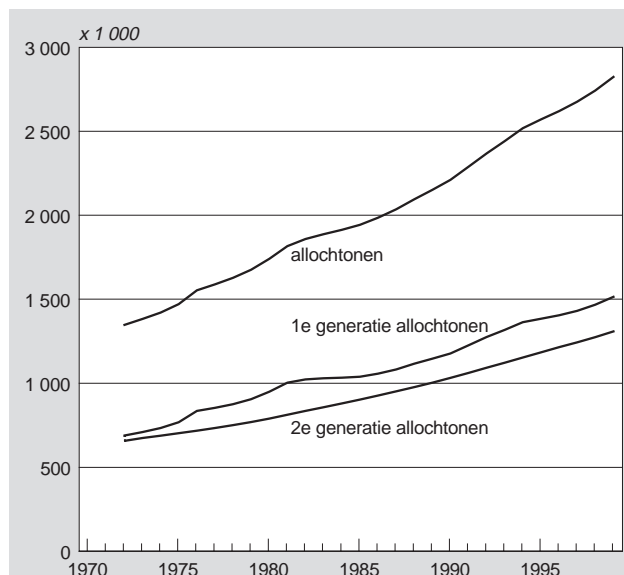
2. Bevolkingsgroei vanaf 1972

In 1972 telde Nederland ruim 1,3 miljoen allochtonen op een bevolking van ruim 13 miljoen, ofwel één op de tien personen was

destijds allochtoon. Het aantal eerste en tweede generatie allochtonen was vrijwel even groot met elk nog geen 0,7 miljoen personen. Sindsdien zijn beide groepen allochtonen voortdurend gegroeid, waarbij het aantal eerste generatie allochtonen (in de jaren zeventig) wat sterker groeide dan het aantal tweede generatie allochtonen (grafiek 1). Hierdoor ligt het aantal eerste generatie allochtonen in 1999 met 1,5 miljoen wat hoger dan het aantal tweede generatie allochtonen met 1,3 miljoen. Een aantal van 2,8 miljoen allochtonen in 1999 betekent ruim een verdubbeling ten opzichte van 1972.

In dit artikel worden, samenhangend met de schattingsmethode, definities gehanteerd die licht afwijken van de definities die gebruikelijk in de statistiek worden gehanteerd. In dit artikel worden onder eerste generatie allochtonen personen gerekend die in het buitenland zijn geboren. Hieronder vallen ook in het buitenland geboren personen met moeders en vaders die zelf in Nederland zijn geboren. In 1999 gaat het om zo'n 100 duizend personen. Normaliter worden deze personen door het CBS beschouwd als autochtonen, in plaats van eerste generatie allochtonen. Tot de tweede generatie allochtonen worden personen gerekend waarvan één of beide ouders eerste generatie allochtoon zijn. In de schattingsmethode worden tweede generatie allochtonen in eerste instantie berekend als kinderen geboren uit eerste generatie allochtone moeders. Vervolgens worden via een correctiemethode tweede generatie allochtonen toegevoegd van wie enkel de vader eerste generatie allochtoon is en de moeder autochtoon (de betreffende aantallen tweede generatie allochtonen worden hierbij in mindering gebracht bij de autochtone bevolking). Autochtonen worden in de schattingsmethode vervolgens als restgroep berekend en zijn gedefinieerd als in Nederland geboren personen van wie beide ouders ook in Nederland zijn geboren.

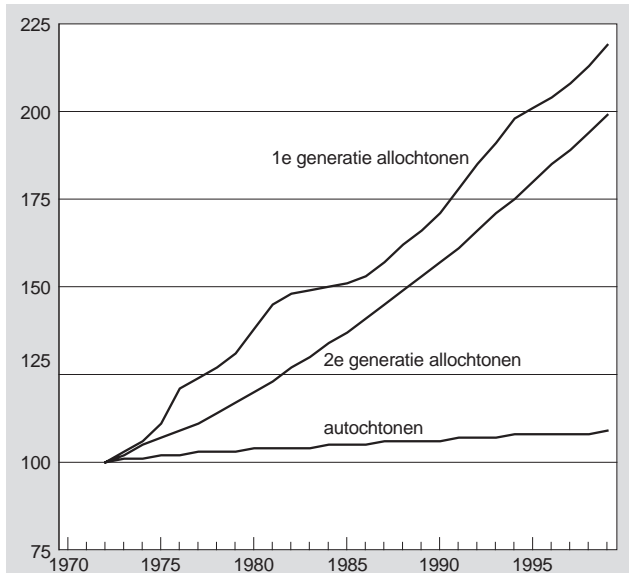
1. Eerste en tweede generatie allochtonen, 1972–1999¹⁾

¹⁾ Tot 1995 geschat.

In de periode 1972–1999 is de autochtone bevolking gegroeid van 11 miljoen naar 12 miljoen. Dit betekent een groei van 1 miljoen voor de autochtone bevolking tegen een groei van zo'n 1,5 miljoen voor de allochtone bevolking. De veel tragere groei van de autochtone bevolking in vergelijking met de allochtone bevolking wordt ook zichtbaar in *grafiek 2*. Tussen 1972 en 1999 is de autochtone bevolking met nog geen 10 procent gegroeid tegen een groei van 100 procent voor de tweede generatie allochtonen en zelfs 120 procent voor de eerste generatie allochtonen.

2. Autochtonen, eerste en tweede generatie allochtonen, 1972–100¹⁾

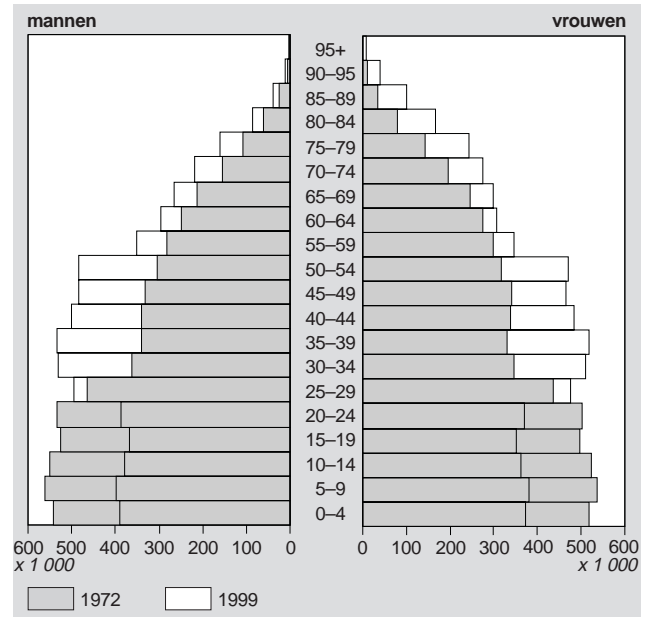

¹⁾ Tot 1995 geschat.

Naast ontwikkelingen in de omvang van de autochtone en allochtone bevolkingsgroepen, hebben ook ontwikkelingen in de leeftijdsstructuur van deze bevolkingsgroepen plaatsgevonden. In 1972 kon deze voor autochtonen nog getypeerd worden als een 'bevolkingspiramide': van onder (op jonge leeftijden) breed en naar boven toe (op steeds hogere leeftijden) steeds smaller (*grafiek 3*). Overigens valt op dat de basis van de piramide tussen leeftijd 0 en 24 amper smaller wordt, hetgeen een gevolg is van een min of meer constant aantal geborenen onder autochtonen in de jaren vijftig en zestig. Ruim een kwart eeuw later is de leeftijds-groep 0–24 jaar van 1972 op 'middelbare' leeftijd gekomen en vormt in 1999 voor een groot deel de leeftijdsklasse 30–54 jaar. Vergeleken met 1972 is er sprake van een forse groei van het aantal autochtonen van middelbare leeftijd: rond 50% meer 30–54-jarigen in 1999. Onder jongeren is er sprake van een omgekeerde ontwikkeling: rond 30% minder 0–24-jarigen in 1999 vergeleken met 1972. Deze daling is het gevolg van veel lagere aantallen geborenen sinds de jaren zeventig. De leeftijdsstructuur van autochtonen in 1999 met een smalle basis en een prop in het midden heeft niets meer weg van de piramide van 1972.

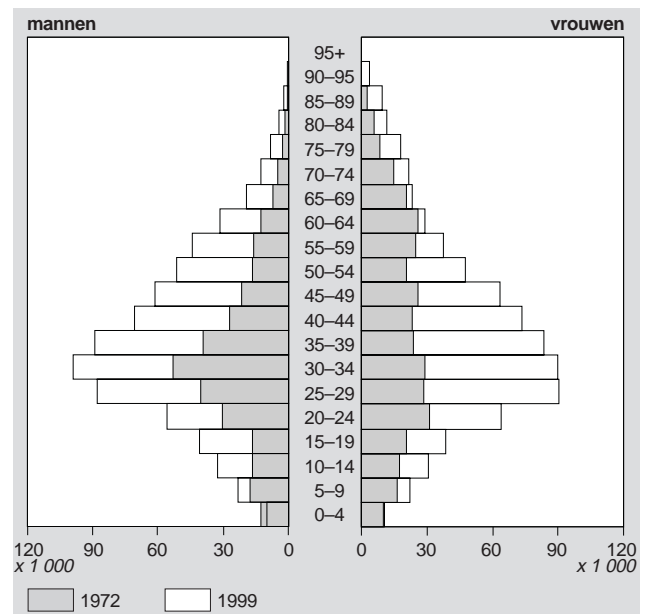
Over het algemeen is het zo dat de leeftijdsstructuur van vrouwen sterk lijkt op die van mannen. Voor de eerste generatie allochtonen in 1972 is dit evenwel niet het geval (*grafiek 4*). In de leeftijds-klassse 25–44 zijn er veel meer mannen dan vrouwen. De oververtegenwoordiging van mannen is het gevolg van de komst van vele 'gastarbeiders' naar Nederland in de jaren zestig, met achterlating van vrouw en kinderen in het land van herkomst. Er heerste destijds nog sterk de overtuiging dat na enkele jaren werk de 'gastarbeiders' weer zouden terugkeren naar hun 'eigen' land. Op hoge leeftijden, boven de 60 jaar, is er sprake van een fors vrouwenoverschot. Aangezien vrouwen een hogere levensverwachting hebben dan mannen is een zeker vrouwenoverschot op hogere leeftijden min of meer vanzelfsprekend: bij autochtonen in 1972 is dit ook het geval, echter in veel minder sterke mate. Mogelijk speelt de immigratie van relatief veel vrouwen in de eerste helft van de twintigste eeuw een rol. Onder meer veel Duitse

3. Leeftijdsstructuur van autochtonen, 1972 en 1999

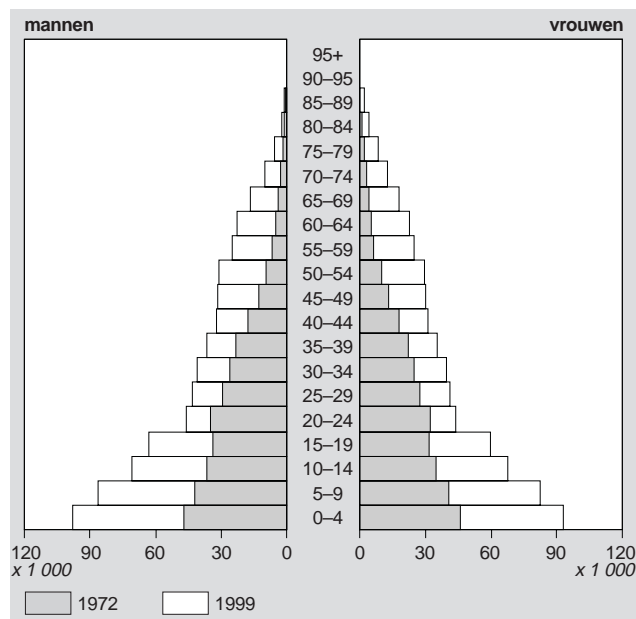
meisjes kwamen in de jaren vlak na de Eerste Wereldoorlog, toen Duitsland met de op hol geslagen inflatie snel verarmde, naar Nederland om in de huishouding te werken (Lucassen en Penninx, 1999). In 1999 zijn de onevenwichtigheden in de leeftijdsopbouw wat betreft de geslachtsverhouding grotendeels verdwenen. Veel mannen uit Zuid-Europa keerden weer terug toen de economie in hun moederland weer aantrok. De meeste Turken en Marokkanen trokken daarentegen niet terug omdat de economische achterstand in Turkije en Marokko niet werd ingelopen. Aangezien ze echter in het kader van gezinshereniging hun vrouw en kinderen lieten overkomen naar Nederland werd op deze wijze het evenwicht tussen het aantal mannen en vrouwen hersteld. Door de wijze waarop eerste generatie allochtonen tot de Nederlandse bevolking toetreden, namelijk als immigrant, is de leeftijdsstructuur niet alleen aan de bovenkant maar ook aan de onderkant zeer smal. De meeste immigranten komen naar Nederland als ze tussen de 25 en 40 jaar oud zijn. De groeiende populariteit van Nederland als vestigingsland blijkt duidelijk uit het feit dat de leeftijdsstructuur in 1999 (op de 'midden' leeftijden) veel breder is dan in 1972.

4. Leeftijdsstructuur van eerste generatie allochtonen, 1972 en 1999

Zo smal de leeftijdsstructuur aan de onderkant bij eerste generatie allochtonen is, zo breed is deze voor tweede generatie allochtonen (grafiek 5). Er is sprake van een duidelijke piramidevorm waarbij van onder naar boven toe de leeftijdsstructuur steeds smaller wordt. Dat op lagere leeftijden meer tweede generatie allochtonen worden aangetroffen dan op hogere leeftijden hangt samen met het feit dat de bevolking van eerste generatie allochtonen in Nederland snel groeit. Omdat er steeds meer eerste generatie allochtonen in Nederland zijn, neemt het aantal kinderen dat hieruit wordt geboren ook toe. In 1999 zijn er op alle leeftijden in vergelijking met 1972 beduidend meer tweede generatie allochtonen, echter met name op lage leeftijden en op hoge leeftijden is de groei sterk geweest.

5. Leeftijdsstructuur van tweede generatie allochtonen, 1972 en 1999

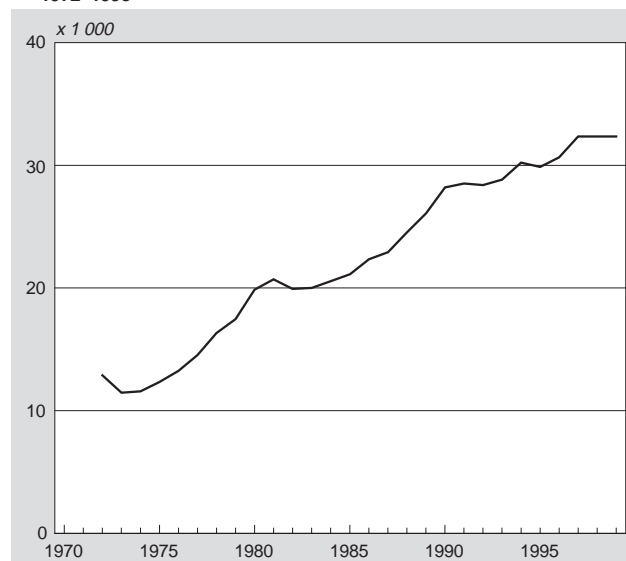
3. Geboorte vanaf 1972

Voor het bepalen van de bevolkingsgroei onder allochtonen is een schatting gemaakt van het aantal geboren uit moeders die in Nederland zijn geboren en uit moeders die buiten Nederland zijn geboren (die dus behoren tot de groep van eerste generatie allochtonen). De kinderen die worden geboren uit moeders die buiten Nederland zijn geboren, behoren automatisch tot de tweede generatie allochtonen. Opgemerkt dient te worden dat daarnaast ook nog kinderen worden geboren met een autochtone moeder en een allochtone vader. Deze kinderen worden ook tot de tweede generatie allochtonen gerekend. Echter de betreffende aantallen worden via een correctiemethode geschat.

Tussen 1972 en 1998 is het aantal kinderen uit moeders die in het buitenland zijn geboren vrijwel voortdurend toegenomen (grafiek 6). In de eerste helft van de jaren zeventig ging het jaarlijks om ruim 10 duizend kinderen. Aan het eind van de jaren negentig is er sprake van ruim 30 duizend kinderen per jaar. Indien de ontwikkeling van het aantal kinderen geboren uit moeders die in Nederland zijn geboren wordt vergeleken met die uit moeders die buiten Nederland zijn geboren, dan is er sprake van verschillende trends. Uit grafiek 7 blijkt dat sinds 1972 het aantal geboren uit moeders die in Nederland zijn geboren in eerste instantie licht is gedaald om vervolgens op een niveau te blijven steken dat zo'n 20% lager ligt dan dat in 1972. Onder moeders die buiten Nederland zijn geboren is er sprake van een stijging van 150% tussen 1972 en 1998.

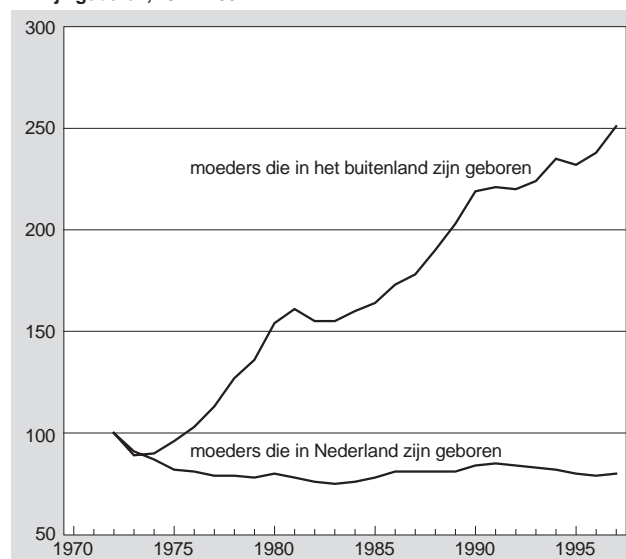
Aangezien de ontwikkeling van het aantal geboren in de verschillende bevolkingsgroepen zowel wordt bepaald door het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijden als door de vruchtbaarheidscijfers in deze leeftijden, geeft deze ontwikkeling geen goed beeld van vruchtbaarheidsverschillen in de betreffende bevolkingsgroepen.

6. Levendgeborenen uit moeders die in het buitenland zijn geboren, 1972-1998¹⁾

¹⁾ Tot 1989 geschat.

7. Levendgeborenen uit moeders die in Nederland en in het buitenland zijn geboren, 1972=100¹⁾

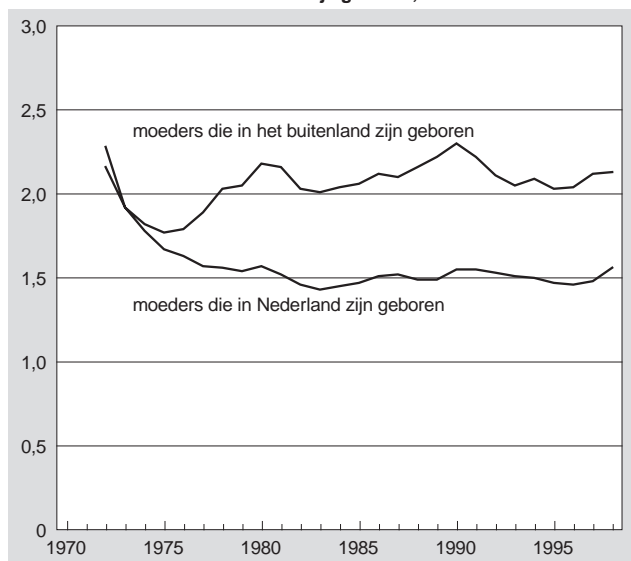

¹⁾ Tot 1989 geschat.

pen. Een betere indicatie wordt verkregen aan de hand van het totaal leeftijdsspecifiek vruchtbaarheidscijfer. Dit cijfer wordt berekend als de som van leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers over alle vruchtbare leeftijden en vormt een aanwijzing voor het gemiddelde kindertal per vrouw. Uit grafiek 8 blijkt dat dit cijfer in 1972 ongeveer even hoog lag onder vrouwen die buiten Nederland als vrouwen die in Nederland waren geboren, namelijk zo'n 2,2 kind per vrouw. Hierna zijn de ontwikkelingen evenwel uit elkaar gaan lopen. In de jaren tachtig en negentig schommelde de vruchtbaarheid van moeders die buiten Nederland zijn geboren tussen de 2,0 en 2,2 kind per vrouw, terwijl de vruchtbaarheid van vrouwen die in Nederland zijn geboren schommelde rond 1,5 kind per vrouw.

Het ontbreken van een duidelijk verschil in het totaal vruchtbaarheidscijfer tussen de twee groepen vrouwen in het begin van de jaren zeventig hangt samen met het feit dat er toen relatief veel migranten afkomstig waren uit de buurlanden en Zuid-Europese landen. Deze landen lagen op een ongeveer gelijk vruchtbaarheidsniveau als Nederland. De laatste decennia wordt de migratie gedomineerd door migranten uit landen waar de vruchtbaarheid veel hoger ligt dan in Nederland, zoals Turkije en Marokko. Bo-

8. Totaal leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfer van moeders die in Nederland en in het buitenland zijn geboren, 1972–1998¹⁾

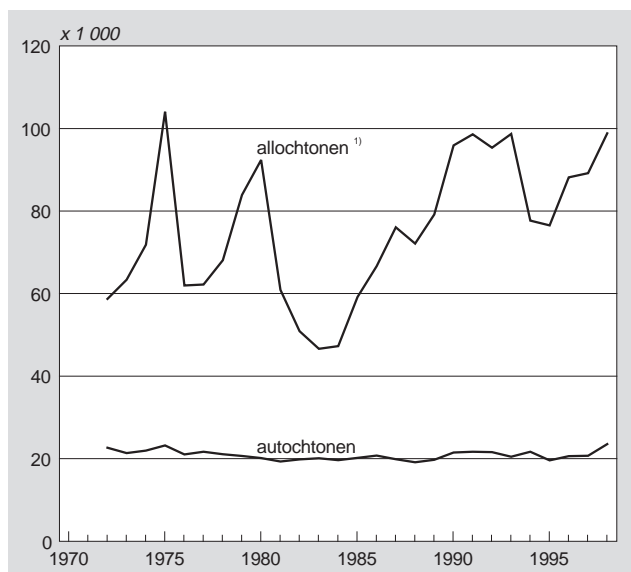
¹⁾ Tot 1989 geschat.

vendien komen veel migranten naar Nederland in het kader van gezinsvorming en krijgen kort na aankomst een kind (Alders, 2000). Dit kan mogelijk de verklaring vormen voor het feit dat sinds de jaren tachtig het verschil in vruchtbaarheid tussen vrouwen die binnen en buiten Nederland geboren zijn, uitkomt op zo'n 0,5 kind per vrouw.

4. Buitenlandse migratie vanaf 1972

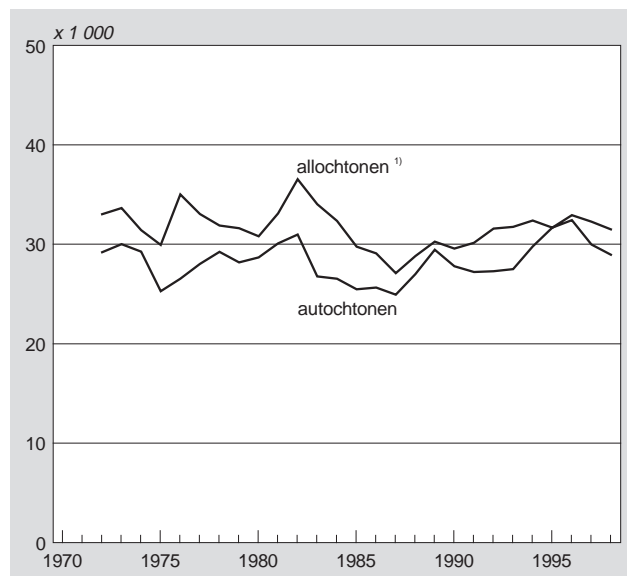
Het aantal autochtonen dat jaarlijks naar Nederland terugkeert is vrij stabiel. Veelal zijn ze enkele jaren in het buitenland geweest vanwege werk of het volgen van een opleiding. Het aantal allochtonen dat naar Nederland migreert vertoont daarentegen sterke fluctuaties. De pieken in de jaren zeventig houden verband met de onafhankelijkheid van Suriname. Rond 1975, het jaar dat Suriname onafhankelijk werd, kwam de eerste immigratiegolf en in 1979 en 1980, de laatste jaren waarin de Nederlandse nationaliteit nog automatisch kon worden verworven, kwam de tweede immigratiegolf. Na 1985 steeg de immigratie onder meer door de toename van het aantal asielzoekers. Het beleid probeerde deze stroom te beperken door aanpassing van de opvangprocedure. Tevens wer-

9. Immigratie van autochtonen en allochtonen, 1972–1998

¹⁾ Het aantal immigrerende tweede generatie allochtonen is geschat.

10. Emigratie van autochtonen en allochtonen, 1972–1998

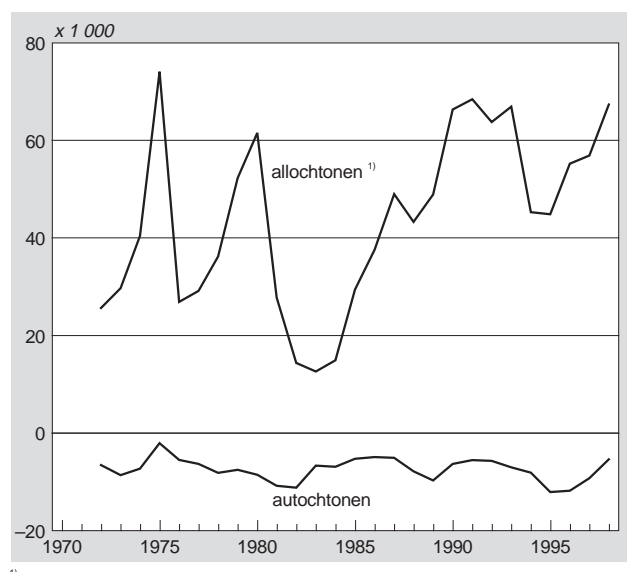

¹⁾ Het aantal emigrerende tweede generatie allochtonen is geschat.

den de regels voor gezinshereniging en gezinsvorming aangepast en ook de regels voor inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie. Dit leidde tot een daling van de immigratie van allochtonen in 1994 en 1995. Hierna nam de immigratie opnieuw toe. De emigratie kent een veel rustiger verloop dan de immigratie. Het aantal allochtonen dat jaarlijks emigreert ligt meestal iets hoger dan het aantal autochtonen. Aangezien de groep allochtonen met bijna 3 miljoen in 1999 veel kleiner is dan het aantal autochtonen met zo'n 13 miljoen duidt dit op een veel hoger emigratiepercentage onder allochtonen. Anderzijds wijst het stabiele verloop in de tijd op een duidelijke daling van de emigratiekans onder allochtonen, aangezien de groep allochtonen de afgelopen kwart eeuw ongeveer verdubbeld is.

Het migratiesaldo, immigratie minus emigratie, is onder autochtonen licht negatief met zo'n 5 à 10 duizend. Onder allochtonen ligt de immigratie beduidend hoger dan de emigratie. Het topjaar was 1975 met een immigratieoverschot van 75 duizend. Hierbij kan worden opgemerkt dat in het immigratiecijfer van 1975 ook ongeveer 10 duizend illegalen zijn meegeteld die in 1975 zijn geregulariseerd maar al in eerdere jaren naar Nederland zijn gekomen. De laatste jaren is het migratiesaldo weer aan het stijgen en ligt in

11. Saldo buitenlandse migratie van autochtonen en allochtonen, 1972–1998

¹⁾ Het aantal immigrerende en emigrerende tweede generatie allochtonen is geschat.

1998 met zo'n 70 duizend weer bijna op het niveau van voorge-
noemd topjaar.

Literatuur

Alders, M., 2000, Kinderen krijgen over de landsgrenzen heen.
Een analyse van het verband tussen migratie en vruchtbaarheid.
Maandstatistiek van de bevolking, november 2000, blz. 22–26.

Hoefnagel, J. en A. de Jong, 2001, Schattingsmethode voor de al-
lochtone bevolking in de afgelopen kwart eeuw. Maandstatistiek
van de bevolking, september 2001, blz. 17–22.

Lucassen, J en R. Penninx, 1999, Nieuwkomers, nakomelingen,
Nederlanders. Het Spinhuis.

Prins, C.J.M., 1991, Registertelling naar nationaliteit en geboorte-
land, 1 januari 1990. Maandstatistiek van de bevolking, januari
1991, blz. 18–37.

Schattingmethode voor de allochtone bevolking in de afgelopen kwart eeuw

Jolanda Hoefnagel en Andries de Jong

Pas vanaf 1 januari 1995 zijn jaarlijkse cijfers beschikbaar over de ontwikkeling van het aantal eerste en tweede generatie allochtonen in Nederland. Vóór 1995 zijn er slechts cijfers voor een beperkt aantal jaren, met een beperkte mate van detaillering. In dit artikel wordt ingegaan op verschillende schattingsmethoden om te komen tot een consistente tijdreeks voor de periode 1972–1994.

1. Terugschatten van de allochtone bevolking in het verleden

In 2001 telt Nederland op een bevolking van 16 miljoen personen circa 3 miljoen allochtonen. Volgens de allochtonenprognose 2000–2050 zal het aantal allochtonen in 2050 verdubbeld zijn. Momenteel zijn er vanaf 1 januari 1995 jaarlijkse gegevens beschikbaar over de ontwikkeling van de allochtone bevolking. Dit hangt samen met de invoering van de gemeentelijke basisadministratie in de loop van 1994, waardoor het mogelijk werd jaarlijkse structuurtellingen te houden die gedetailleerde gegevens over de Nederlandse bevolking opleveren. Om recente en toekomstige ontwikkelingen van de allochtone bevolking in een breed tijdsperspectief te kunnen plaatsen, bestaat de behoefte aan een tijdreeks die veel eerder dan 1995 begint. Wegens het ontbreken van jaarlijkse gegevens dienen cijfers over de periode vóór 1995 gebaseerd te worden op schattingen. In dit artikel wordt ingegaan op de schattingsmethode om te komen tot een consistente tijdreeks voor het verleden. Hierbij wordt alleen een schatting gemaakt van het totaal aantal eerste en tweede generatie allochtonen en wordt geen verdere uitsplitsing gemaakt naar de herkomstgroeperingen van allochtonen. In een ander artikel in deze Maandstatistiek van de bevolking (De Jong en Hoefnagel, 2001) worden de resultaten besproken.

Bij het schatten van de allochtone bevolking voor jaren in het verleden wordt gebruik gemaakt van eenzelfde methodiek als bij de prognose van de bevolking in de toekomst. Er wordt dus als het ware een prognose van het verleden gemaakt. De prognose van de bevolking is gebaseerd op het zogenaamde cohort-componenten model: op basis van de stand van bevolking op een gegeven tijdstip wordt een nieuwe stand berekend op grond van veronderstellingen over positieve en negatieve groeicomponenten. Bij de groeicomponenten gaat het om geboorte en immigratie aan de plus-kant en sterfte en emigratie aan de min-kant. De laatste waargenomen stand van de bevolking vormt het startpunt van de prognose. Ook bij de schatting van de omvang van de allochtone (en autochtone) bevolking in het verleden wordt gebruik gemaakt van dit model. In dit geval hebben de 'veronderstellingen' over de groeicomponenten echter betrekking op jaren in het verleden. Voordat in de volgende paragrafen in meer detail op de verschillende stappen van de schattingsmethode wordt ingegaan, zal hieronder eerst de grote lijn van de schattingsmethode worden toegelicht.

In de schattingsmethode wordt de bevolking van Nederland opgesplitst in drie bevolkingsgroepen: de autochtone bevolking, de eerste generatie allochtonen en ten slotte de tweede generatie allochtonen. De schattingsmethode rekent tot de eerste generatie allochtonen alle personen die in het buitenland zijn geboren. Deze groep is dus door immigratie tot de Nederlandse bevolking gaan behoren. Bij de tweede generatie allochtonen gaat het om kinderen van de eerste generatie allochtonen: personen die in Nederland zijn geboren en minstens één ouder hebben die in het buitenland is geboren. Autochtonen zijn personen die in Neder-

land zijn geboren en twee in Nederland geboren ouders hebben. Op basis van gegevens uit de Volkstelling 1971 kan een (eerste) schatting worden gemaakt van de omvang van de groep eerste generatie allochtonen op 1 januari 1972. Deze schatting gaat uit van de bevolking met een niet-Nederlandse nationaliteit omdat in de officiële publicaties over de volkstelling geen gegevens over geboorteland zijn gepresenteerd. Voor een schatting van de omvang van de groep tweede generatie allochtonen in 1972 zijn er evenwel geen geschikte volkstellinggegevens aanwezig. Om deze reden is een schatting gemaakt, waarbij gebruik is gemaakt van de leeftijdsopbouw van het eerste jaar waarvoor gegevens over de tweede generatie allochtonen gebaseerd zijn op een integrale telling, namelijk 1995. De autochtone bevolking is vervolgens berekend als restgroep: de Nederlandse bevolking minus de eerste en tweede generatie allochtonen.

Ook van groeicomponenten van de drie bevolkingscategorieën vanaf 1972 dienden verschillende schattingen gemaakt te worden. Er zijn geen gegevens bekend over de sterfte in elk van de drie groepen. Door te veronderstellen dat de sterftetekansen niet verschillen tussen deze groepen kon gebruik gemaakt worden van de sterftetekansen van de Nederlandse bevolking (als geheel) om de sterfte in elk van de drie groepen te schatten. Alhoewel er vanaf 1972 cijfers over de emigratie en immigratie naar land van geboorte bekend zijn, is de uitsplitsing naar leeftijd pas vanaf 1987 beschikbaar. Door gebruik te maken van de leeftijdsverdeling van emigranten en immigranten in 1987 is dit probleem verholpen. Voor de geborenen geldt dat pas vanaf 1990 gegevens beschikbaar zijn over de geboorte uit zowel autochtone moeders als eerste generatie allochtone moeders. Voor de periode hiervoor dienden dus ook schattingen gemaakt te worden, waarbij gebruik is gemaakt van het waargenomen aandeel van geborenen uit de eerste generatie allochtonen in het totaal van alle geborenen. Ten slotte zijn er nog schattingen van de zogenaamde 'administratieve correcties' gemaakt.

Op basis van bovenstaande schattingen, uitgesplitst naar autochtoon en eerste en tweede generatie allochtoon, is de bevolkingsontwikkeling vanaf 1972 geschat. Het eerste jaar waarvoor een integrale telling van de drie bevolkingsgroepen beschikbaar is, betreft 1995. De gegevens zijn ontleend aan de structuurtelling uit de gemeentelijke basisadministratie. Voor 1990 en 1992 zijn er weliswaar tellingen uit gemeentelijke bevolkingsregisters uitgevoerd (Prins, 1991 en Van der Heijdt en Prins, 1993), maar doordat een substantieel gedeelte van de gemeenten niet participeerde of onvoldoende bruikbare gegevens aanleverde diende een aanzienlijk deel van de gegevens te worden geschat. De waargenomen stand van 1995 kan nu vergeleken worden met de geschatte stand. Vanwege afwijkingen van de geschatte stand ten opzichte van de waargenomen stand, zijn er vervolgens correctiefactoren berekend. Met deze factoren kon de beginstand in 1972 zodanig worden gecorrigeerd dat na het verdisconteren van de (geschatte) groeicomponenten de waargenomen stand in 1995 vrijwel perfect kon worden gereproduceerd.

In de volgende paragrafen wordt op de verschillende onderdelen van de terugschattingsmethode in detail ingegaan. Allereerst wordt ingegaan op het verschil in de groeivergelijking van autochtonen, eerste en tweede generatie allochtonen. Met behulp van deze groeivergelijking wordt nadat de 'startbevolking' in 1972 bekend (i.c. geschat) is, de ontwikkeling van de drie bevolkingsgroepen in de tijd op basis van de groeicomponenten berekend. In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de schatting van de start-

bevolking in 1972. In de vier daaropvolgende paragrafen wordt ingegaan op de schatting van de groeicomponenten sterfte, immigratie, emigratie, geboorte en administratieve correcties.

Vervolgens wordt beschreven hoe de startbevolking in 1972 is bijgesteld aan de hand van de verschillen tussen de geschatte leeftijdsopbouw van 1995 die is bepaald met behulp van de initiële startbevolking en de groeicomponenten en de waargenomen leeftijdsopbouw van dat jaar. Een indruk van de plausibiliteit van de geschatte ontwikkeling van de allochtone bevolking in de periode 1972–1994 kan worden verkregen door vergelijking met cijfers afkomstig uit twee registraties en een niet gepubliceerd cijfer uit de volkstelling 1972. In de laatste paragraaf wordt toegelicht op welke wijze leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers kunnen worden afgeleid. Aan de hand van deze cijfers is het mogelijk de belangrijkste kernindicator van de vruchtbaarheid te berekenen, namelijk het totaal leeftijdsspecifiek vruchtbaarheidscijfer. Vanaf 1972 kan nu het verloop van deze vruchtbaarheidsindicator worden bepaald voor vrouwen die in Nederland zijn geboren en buiten Nederland (ofwel de eerste generatie allochtone vrouwen).

2. Berekening van de bevolkingsgroei aan de hand van het cohort-componenten model

In dit artikel valt de bevolking van Nederland uiteen in drie groepen. Voor elk van deze groepen geldt dat de 'groeivergelijking' verschillend is. De groeivergelijking van leeftijd nul wijkt bovendien af van die van de andere leeftijden. Omdat eerste generatie allochtonen alleen door immigratie (en administratieve correcties) opgenomen kunnen worden in de bevolking van Nederland en door sterfte en emigratie de bevolking weer kunnen verlaten, luiden de groeivergelijkingen als volgt:

$$AL1_{x,t+1} = \begin{cases} I_{x,t}^{AL1} - E_{x,t}^{AL1} - D_{x,t}^{AL1} + C_{x,t}^{AL1} & \text{als } x=0 \\ AL1_{x-1,t} + I_{x,t}^{AL1} - E_{x,t}^{AL1} - D_{x,t}^{AL1} + C_{x,t}^{AL1} & \text{als } x=1, 2, \dots, 98, 99^+ \end{cases} \quad (1)$$

waarbij:

- x = leeftijd (op 1 januari)
- t = kalenderjaar
- $AL1_{x,t}$ = allochtonen behorende tot de eerste generatie (met leeftijd x op 1 januari van kalenderjaar t)
- $I_{x,t}^{AL1}$ = immigranten (behorende tot de eerste generatie allochtonen)
- $E_{x,t}^{AL1}$ = emigranten (behorende tot de eerste generatie allochtonen)
- $D_{x,t}^{AL1}$ = gestorvenen (behorende tot de eerste generatie allochtonen)
- $C_{x,t}^{AL1}$ = saldo van de administratieve correcties (behorende bij de eerste generatie allochtonen)

Voor tweede generatie allochtonen geldt dat ze niet alleen door remigratie (eerst geëmigreerd uit Nederland en vervolgens weer geïmmigreerd) maar ook door geboorte (uit de eerste generatie allochtonen) tot de Nederlandse bevolking kunnen gaan behoren:

$$AL2_{x,t+1} = \begin{cases} G_{x,t}^{AL2} + I_{x,t}^{AL2} - E_{x,t}^{AL2} - D_{x,t}^{AL2} + C_{x,t}^{AL2} & \text{als } x=0 \\ AL2_{x-1,t} + I_{x,t}^{AL2} - E_{x,t}^{AL2} - D_{x,t}^{AL2} + C_{x,t}^{AL2} & \text{als } x=1, 2, \dots, 98, 99^+ \end{cases} \quad (2)$$

waarbij:

- $AL2_{x,t}$ = allochtonen behorende tot de tweede generatie (met leeftijd x op 1 januari van kalenderjaar t)
- $G_{x,t}^{AL2}$ = geborenen uit moeders behorende tot de eerste generatie allochtonen

De groeivergelijking van de autochtone bevolking wijkt af van die van de tweede generatie allochtonen omdat de kinderen geboren uit moeders van de tweede generatie allochtonen gerekend worden tot de autochtone bevolking:

$$AU_{x,t+1} = \begin{cases} G_{x,t}^{AU} + G_{x,t}^{AL2} + I_{x,t}^{AU} - E_{x,t}^{AU} - D_{x,t}^{AU} + C_{x,t}^{AU} & \text{als } x=0 \\ AU_{x-1,t} + I_{x,t}^{AU} - E_{x,t}^{AU} - D_{x,t}^{AU} + C_{x,t}^{AU} & \text{als } x=1, 2, \dots, 98, 99^+ \end{cases} \quad (3)$$

waarbij:

- $AU_{x,t}$ = autochtonen (met leeftijd x op 1 januari van kalenderjaar t)
- $G_{x,t}^{AL2}$ = geborenen uit moeders behorende tot de tweede generatie allochtonen
- $G_{x,t}^{AU}$ = geborenen uit moeders behorende tot de autochtone bevolking

Overigens geldt voor bovenstaande formules en tevens voor onderstaande formules dat de berekeningen afzonderlijk voor mannen als vrouwen worden uitgevoerd. Om de formules bondig te houden bevatten ze geen aanduiding van het geslacht.

3. Schatting van de 'startbevolking'

Bij de schatting van de bevolking uitgesplitst naar autochtoon en allochtoon wordt teruggegaan tot 1972. Dit hangt samen met het feit dat gegevens over immigratie en emigratie uitgesplitst naar land van geboorte pas vanaf 1972 beschikbaar zijn. Gegevens uit de Volkstelling 1971 kunnen nu gebruikt worden om een beginstand op 1 januari 1972 te bepalen. De gebruikte volkstellinggegevens hebben betrekking op de bevolking op 1 januari 1971 naar geslacht en nationaliteit (Nederlandse en niet-Nederlandse nationaliteit) per tienjaarsleeftijdsklasse. Gemakshalve is verondersteld dat de bevolking met de niet-Nederlandse nationaliteit beschouwd mag worden als de groep eerste generatie allochtonen. Bovendien is verondersteld dat kinderen geboren uit de Niet-Nederlandse bevolking bij geboorte zijn genaturaliseerd waardoor de bevolking met de Nederlandse nationaliteit bestaat uit de som van autochtonen en tweede generatie allochtonen.

Voor de bepaling van de beginstand eerste generatie allochtonen zijn de cijfers uit de volkstelling over de bevolking met de Niet-Nederlandse nationaliteit naar tienjaarsleeftijdsklasse, uitgesplitst naar afzonderlijke leeftijden aan de hand van de verdeling van afzonderlijke leeftijden binnen de verschillende tienjaarsleeftijdsklassen zoals (voor het eerst) waargenomen in de leeftijdsopbouw van eerste generatie allochtonen in 1995.

Voor de bepaling van de beginstand van de tweede generatie allochtonen bood de Volkstelling 1971 geen aanknopingspunten. De (initiële) schatting is volgens de volgende gedachtegang construeerd. Tweede generatie allochtonen die in 1972 de leeftijden 0 t/m 75 jaar hadden, waren in 1995 23 t/m 98 jaar oud. Indien het effect van sterfte en saldo buitenlandse migratie op de bevolkingsomvang wordt verdisconteerd, biedt de (waargenomen) stand in 1995 dus voldoende informatie voor de bepaling van de stand in 1972. Omdat de hoogte van dit effect voor tweede generatie allochtonen niet bekend is wordt aansluiting gezocht bij de Nederlandse bevolking als geheel. Dit betekent dat de schatting als volgt kan worden verricht:

$$AL2_{x,1972} = AL2_{x+23,1995} (NL_{x,1972} / NL_{x+23,1995}) \quad \text{als } x=0, \dots, 75 \quad (4)$$

waarbij:

- $NL_{x,t}$ = bevolking van Nederland (met leeftijd x op 1 januari van kalenderjaar t)

Voor de schatting van tweede generatie allochtonen van leeftijd 76 t/m 99+ in 1972 wordt wederom gebruikt gemaakt van de waargenomen stand in 1995. In dit geval wordt telkens de waargenomen verhouding van het aantal tweede generatie allochtonen op leeftijd x+1 ten opzichte van het aantal tweede generatie allochtonen van leeftijd x toegepast:

$$AL2_{x,1972} = (AL2_{x,1995} / AL2_{x-1,1995}) AL2_{x-1,1972} \quad \text{als } x=76, \dots, 99^+ \quad (5)$$

Nu op deze wijze een schatting van de leeftijdsopbouw van zowel de eerste als tweede generatie allochtonen in 1972 beschikbaar is gekomen kan de autochtone bevolking als restgroep worden bepaald:

$$AU_{x,1972} = NL_{x,1972} - AL1_{x,1972} - AL2_{x,1972} \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (6)$$

4. Schatting van de sterfte

Er zijn geen gegevens bekend over het aantal gestorvenen uitgesplitst naar autochtone of allochtone afkomst. Verondersteld is dat de sterftetekansen in de drie bevolkingscategorieën niet verschillen. Hierdoor kan het aantal sterftegevallen per categorie eenvoudig worden bepaald door de sterftetekansen die behoren bij de Nederlandse bevolking (als geheel) toe te passen op elk der categorieën:

$$D_{x,t}^y = q_{x,t} Y_{x,t} \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (7)$$

waarbij:

$D_{x,t}^y$ = gestorvenen in populatie y (op leeftijd x in kalenderjaar t)
 $q_{x,t}$ = sterftetekans van de Nederlandse bevolking (op leeftijd x in kalenderjaar t)

$Y_{x,t}$ = populatie (met leeftijd x op 1 januari in kalenderjaar t)

en Y respectievelijk de waarden AU, AL1 en AL2 aanneemt.

5. Schatting van de immigratie en emigratie

Alhoewel er gegevens bekend zijn over immigratie en emigratie naar land van geboorte zijn ze verre van compleet. Vanaf 1972 zijn er gegevens beschikbaar maar deze hebben tot en met 1986 slechts betrekking op totalen (per geslacht) en dienen derhalve verder naar leeftijd te worden uitgesplitst. Er is gebruik gemaakt van de leeftijdsspecifieke cijfers van 1987 om deze uitsplitsing te maken. Een probleem hierbij is dat de cijfers die betrekking hebben op geboorteland Nederland nog onderverdeeld dienen te worden naar autochtonen en tweede generatie allochtonen.

Allereerst zijn de leeftijdsspecifieke immi- en emigratiecijfers van de eerste generatie allochtonen voor de periode 1972–1986 geschat aan de hand van de onderstaande formules:

$$I_{x,t}^{AL1} = (I_{x,1987}^{AL1} / I_{x,1987}) I_{x,t} \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (8)$$

en

$$E_{x,t}^{AL1} = (E_{x,1987}^{AL1} / E_{x,1987}) E_{x,t} \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (9)$$

waarbij:

$I_{x,t}^{AL1}(E_{x,t}^{AL1})$ = immigranten (emigranten) van eerste generatie allochtonen (van leeftijd x in kalenderjaar t)

$I_{x,t}(E_{x,t})$ = immigranten (emigranten) naar (uit) Nederland (van leeftijd x in kalenderjaar t)

In bovenstaande formules worden per leeftijd de aandelen van eerste generatie allochtonen in het totaal van alle immigranten respectievelijk emigranten zoals waargenomen in 1987 toegepast op het totaal van alle immigranten respectievelijk emigranten in elk jaar van de te schatten periode.

Hierdoor is het mogelijk voor de te schatten periode per leeftijd het aantal immigranten en emigranten met geboorteland Nederland te berekenen door de geschatte aantallen immigranten dan wel emigranten van de eerste generatie allochtonen af te trekken van het totaal der immigranten dan wel emigranten. Indien echter de ge-

schatte aantallen immigranten dan wel emigranten over de afzonderlijke leeftijden worden gesommeerd, dan blijkt dat de som van zowel de migranten die niet in Nederland zijn geboren als die wel in Nederland zijn geboren niet correspondeert met de beschikbare reeks van 1972–1986. De methode van ‘iteratief proportioneel fitten’ (zie Ireland en Kullback, 1968) is gebruikt om enerzijds per leeftijd de som van migranten die in en buiten Nederland geboren te laten kloppen met het bekende totaal en anderzijds de som over alle leeftijden van zowel migranten die in als buiten Nederland zijn geboren te laten corresponderen met de bekende totalen.

Al eerder is vermeld dat pas vanaf 1995 de leeftijdsopbouw van autochtonen en tweede generatie allochtonen onderscheiden kan worden. Voor de periode 1995–1998 kan daarom de onderverdeling van immigranten en emigranten in autochtonen en tweede generatie allochtonen worden geschat aan de hand van de volgende formule:

$$E_{x,t}^y = \frac{Y_{x,t}}{AU_{x,t} + AL2_{x,t}} (E_{x,t}^{AU+AL2}) \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (10)$$

en

$$I_{x,t}^y = \frac{Y_{x,t}}{AU_{x,t} + AL2_{x,t}} (I_{x,t}^{AU+AL2}) \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (11)$$

met Y respectievelijk en AU en AL2

De geschatte uitsplitsing van migranten met geboorteland Nederland in autochtoon en tweede generatie allochtoon van 1995 kan nu als volgt voor de periode 1972–1994 worden gebruikt:

$$E_{x,t}^y = \frac{E_{x,1995}^y}{E_{x,1995}^{AU} + E_{x,1995}^{AL2}} (E_{x,t}^{AU+AL2}) \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (12)$$

en

$$I_{x,t}^y = \frac{I_{x,1995}^y}{I_{x,1995}^{AU} + I_{x,1995}^{AL2}} (I_{x,t}^{AU+AL2}) \quad \text{als } x = 0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (13)$$

waarbij Y wederom respectievelijk op AU en AL2 betrekking heeft.

6. Schatting van de levendgeborenen

Gegevens over geboren en naar geboorteland van de moeder (en leeftijd van de moeder) zijn pas beschikbaar vanaf 1990. Kinderen geboren uit moeders van de eerste generatie allochtonen behoren tot de tweede generatie allochtonen. Niet alleen kinderen die geboren worden uit autochtone moeders maar ook kinderen geboren uit moeders van de tweede generatie allochtonen behoren tot de autochtone bevolking. In de waargenomen periode 1990–1997 blijkt het aandeel geboren uit de eerste generatie allochtonen in het totaal van alle geboren te zijn gestegen van 0,14 naar 0,17. Het lijkt waarschijnlijk dat ook in de periode vóór 1990 sprake is geweest van een stijging, gezien het feit dat het (geschatte) aantal eerste generatie allochtonen in 1972 lager ligt dan het aantal in 1995. Om deze reden is een trendmatige daling als uitgangspunt genomen bij de terugschatting vanaf 1990 naar 1972. Verondersteld is dat het aandeel kinderen geboren uit eerste generatie allochtone moeders in het totaal aantal geboren daalt van 0,14 in 1990 naar 0,05 in 1972. Door dit aandeel vervolgens op het totaal aantal geboren in de periode 1972–1990 toe te passen kan nu het aantal geboren uit de eerste generatie allochtone moeders worden bepaald. Deze kinderen behoren overigens tot de tweede generatie allochtonen (van nul jaar oud). De overige geboren worden zodoende tot de autochtone bevolking gerekend. Mogelijk lijkt de veronderstelde ‘daling’ van bovengenoemd aandeel vrij sterk. Bedacht dient te worden dat het om initiële schattingen gaat, die later nog worden aangepast.

7. Schatting van de administratieve correcties

Met behulp van de groeiformules (1), (2) en (3) kan van jaar op jaar de stand van de bevolking worden berekend. In de praktijk blijkt evenwel dat de berekende stand op 1 januari van jaar t+1 op basis van de stand op 1 januari van jaar t en de groei-componenten niet geheel overeenkomt met de waargenomen stand. Dit hangt samen met gebeurtenissen die niet aan de gemeente zijn doorgegeven.

Deze gebeurtenissen worden dan geboekstaafd als administratieve correcties. Deze correcties worden gevormd door opnemingen in respectievelijk afvoeringen uit de gemeentelijke persoonsregisters anders dan door geboorte, sterfte, vestiging, vertrek of gemeentegrenswijziging. Het grootste deel van de administratieve correcties betreft personen van wie de gemeentelijke overheid na onderzoek heeft vastgesteld dat ze niet (meer) in de gemeente op het adres waar ze staan ingeschreven woonachtig zijn en veelal naar het buitenland zijn vertrokken. Opnemingen betreffen veelal personen die toch weer opduiken (in dezelfde of een andere gemeente) en in de gemeentelijke bevolkingsadministratie worden opgenomen. Het saldo van de administratieve correcties betreft dus personen die worden uitgeschreven bij een Nederlandse gemeente zonder dat daar een inschrijving in een andere Nederlandse gemeente tegenover staat.

Aangezien de bevolkingsstatistiek administratieve correcties voor de totale bevolking bevat, dienen deze ook voor autochtonen, eerste generatie allochtonen en tweede generatie allochtonen te worden bepaald. De gehanteerde formules zijn afgeleid van formules (1), (2) en (3):

$$C_{x,t}^{AU} = \begin{cases} AU_{x,t+1} - G_t^{AU} - B_t^{AL2} + D_{x,t}^{AU} - I_{x,t}^{AU} + E_{x,t}^{AU} & \text{als } x=0 \\ AU_{x,t+1} - AU_{x-1,t} + D_{x,t}^{AU} - I_{x,t}^{AU} + E_{x,t}^{AU} & \text{als } x=1, 2, \dots, 98, 99^+ \end{cases} \quad (14)$$

$$C_{x,t}^{AL1} = \begin{cases} AL1_{x,t+1} + D_{x,t}^{AL1} - I_{x,t}^{AL1} + E_{x,t}^{AL1} & \text{als } x=0 \\ AL1_{x,t+1} - AL1_{x-1,t} + D_{x,t}^{AL1} - I_{x,t}^{AL1} + E_{x,t}^{AL1} & \text{als } x=1, 2, \dots, 98, 99^+ \end{cases} \quad (15)$$

$$C_{x,t}^{AL2} = \begin{cases} AL2_{x,t+1} - G_t^{AL1} + D_{x,t}^{AL2} - I_{x,t}^{AL2} + E_{x,t}^{AL2} & \text{als } x=0 \\ AL2_{x,t+1} - AL2_{x-1,t} + D_{x,t}^{AL2} - I_{x,t}^{AL2} + E_{x,t}^{AL2} & \text{als } x=1, 2, \dots, 98, 99^+ \end{cases} \quad (16)$$

waarbij:

$C_{x,t}^Y$ = saldo van de administratieve correcties die betrekking hebben op populatie y (op leeftijd x in kalenderjaar t)

en Y respectievelijk op AU en AL2 betrekking heeft.

Opgemerkt dient te worden dat de administratieve correcties voor nuljarige tweede generatie allochtonen en autochtonen voor een groot deel betrekking hebben op kinderen die geboren worden uit een Nederlandse moeder en een eerste generatie allochtone vader. Deze kinderen worden namelijk gerekend als behorende bij de tweede generatie allochtonen. In de schattingsmethode worden wel kinderen geboren uit eerste generatie allochtone moeders berekend (zie paragraaf 4), maar niet de kinderen met een Nederlandse moeder en een eerste generatie allochtone vader. In de schattingsmethode worden eerst kinderen geboren uit autochtone moeders berekend en vervolgens komt een zeker aantal (dat betrekking heeft op kinderen met een allochtone vader) via administratieve correcties bij de tweede generatie allochtonen terecht.

Met behulp van de formules (14) tot en met (16) kunnen voor 1995 tot en met 1997 de administratieve correcties voor de drie bevolkingsgroepen worden uitgerekend. Aangezien de administratieve correcties van 1972 tot en met 1994 voor de drie groepen niet bekend zijn dienen deze geschat te worden uit het totale saldo van de administratieve correcties van elk jaar. De volgende methodiek is hierbij gehanteerd:

$$C_{x,t}^Y = \frac{\left| \frac{C_{x,1995}^Y}{C_{x,1995}^{AU}} \right|}{\left| \frac{C_{x,1995}^{AU}}{C_{x,1995}^{AL1}} \right| + \left| \frac{C_{x,1995}^{AL1}}{C_{x,1995}^{AL2}} \right|} (C_{x,t} - C_{x,1995}) + C_{x,1995}^Y \quad \text{als } x=0, 1, \dots, 98, 99^+ \quad (17)$$

met $Y = AU, AL1, AL2$

De methode van iteratief proportioneel fitten (die bij de schatting van immigratie en emigratie is toegepast) kon in dit geval niet worden gebruikt omdat administratieve correcties ook negatieve waarden kunnen hebben.

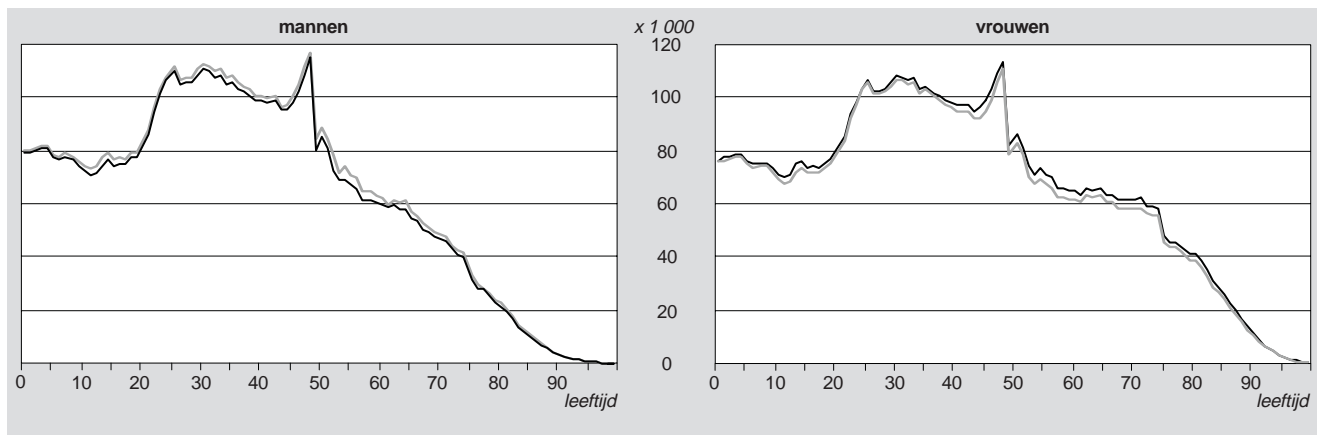
8. Vergelijking van de geschatte en waargenomen bevolking in 1995

Voor de berekening van de omvang van de autochtone en allochtone bevolking (eerste en tweede generatie) in de periode 1972–1998 zijn nu alle benodigde gegevens beschikbaar (zowel beginstand als de loopgegevens). Met behulp van formules (1), (2) en (3) zijn de berekeningen vervolgens uitgevoerd. Vanaf 1995 zijn er eveneens waarnemingen beschikbaar voor de drie bevolkingscategorieën. Dit biedt de mogelijkheid om de schatting te controleren op zijn betrouwbaarheid. De grafieken 1, 2 en 3 laten voor de drie bevolkingsgroepen zien in hoeverre de geschatte leeftijdsopbouw in 1995 afwijkt van de waargenomen leeftijdsopbouw. De verschillen (per leeftijd) blijken vrij klein te zijn, ondanks het grote aantal aannames dat gemaakt moest worden om tot een schatting te komen. Niettemin zijn er bij de eerste generatie allochtonen duidelijke verschillen te zien boven 40-jarige leeftijd en bij de tweede generatie allochtonen bij de leeftijdsgroep 10–40 jaar. Daarom zijn de initiële schattingen aangepast om de aansluiting van de geschatte leeftijdsopbouw op de waargenomen leeftijdsopbouw te verbeteren. De aantallen eerste en tweede generatie allochtonen naar geslacht en leeftijd in 1972 zijn zodanig aangepast dat de geschatte leeftijdsopbouw in 1995 op leeftijd 23 en hoger vrijwel overeenkwam met de waargenomen cijfers. Voor de tweede generatie allochtonen van leeftijd 22 en lager zijn de aantallen geboren in de periode 1972–1989 aangepast en de administratieve correcties in de periode 1990–1994 (in deze periode zijn de geboren uit de eerste generatie allochtonen al waargenomen). Om het aantal allochtonen van de eerste generatie van leeftijd 22 en lager te verbeteren, zijn eveneens de administratieve correcties (in de periode 1972–1994) aangepast. Ten slotte zijn de autochtonen per leeftijd en geslacht berekend als 'restgroep' (totale bevolking minus de allochtonen). Na het uitvoeren van deze aanpassingen zijn de verschillen tussen de waargenomen en geschatte bevolking in de drie bevolkingsgroepen vrijwel verdwenen.

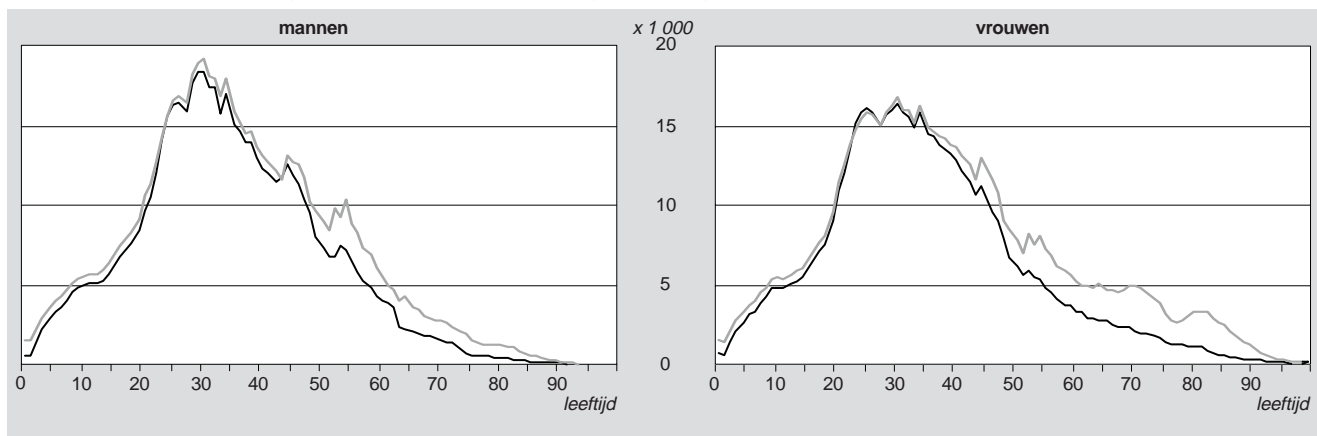
Na het uitvoeren van bovenbeschreven schattingen is een jaarlijkse reeks vanaf 1972 van het aantal eerste en tweede generatie allochtonen beschikbaar gekomen. Voor 1990 en 1992 zijn cijfers bekend op basis van tellingen uit gemeentelijke bevolkingsregisters (Prins, 1991 en Van der Heijdt en Prins, 1993). Een belangrijk aantal gemeenten participeerde echter niet of leverde onvoldoende bruikbare gegevens aan. De ontbrekende gegevens zijn via schattingen aangevuld. Deze cijfers kunnen worden vergeleken met de via de schattingsmethode berekende cijfers over het aantal allochtonen. Voor 1990 leidt deze vergelijking tot een verschil van 15 duizend (meer in de registertelling) en voor 1992 tot een verschil van 5 duizend (minder in de registertelling), ofwel een verschil van 0,7 procent en 0,2 procent (ten opzichte van het cijfer volgens de registertelling). Ook voor wat betreft de uitsplitsing naar eerste en tweede generatie allochtonen zijn de procentuele afwijkingen klein; de grootste afwijking betreft het aantal tweede generatie allochtonen in 1990 met 2,4 procent.

In 1972 vormt het uitgangspunt van de initiële schatting van het aantal eerste generatie allochtonen het aantal niet-Nederlanders volgens de Volkstelling van 28 februari 1971. Het gaat hierbij om een aantal van 255 duizend niet-Nederlanders (CBS, 1978). Na de in deze paragraaf beschreven correctie van dit initiële aantal komt het aantal eerste generatie allochtonen uit op 690 duizend.

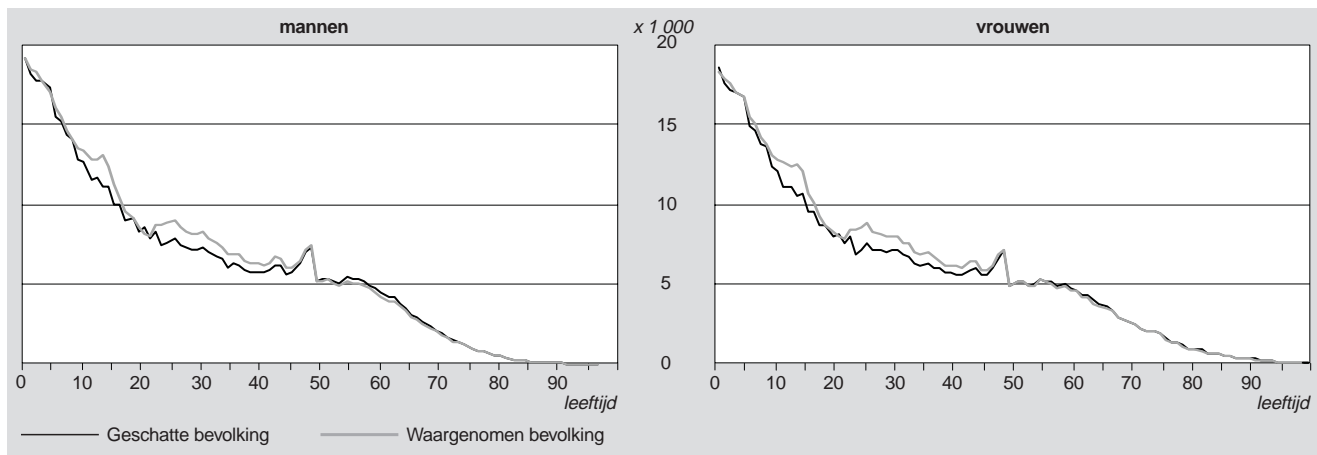
1. Leeftijdsstructuur van autochtonen in 1995, waargenomen en geschat

2. Leeftijdsstructuur van eerste generatie allochtonen in 1995, waargenomen en geschat

3. Leeftijdsstructuur van tweede generatie allochtonen in 1995, waargenomen en geschat

Een indicatie van de plausibiliteit van dit aantal kan ontleend worden aan een niet (in de officiële publicaties over de volkstelling) gepubliceerd cijfer. De telling, blijkens de voor intern gebruik bestemde machinelijst, komt wat betreft het aantal personen dat in de buitenland is geboren uit op 606 duizend. Het is evenwel waarschijnlijk dat dit cijfer een beduidende onderregistratie bevat. In de publicatie over het aantal niet-Nederlanders (CBS, 1978) wordt vermeld dat bijna 20% administratief geteld is (bijna 50 duizend personen), hetgeen wil zeggen dat de gegevens ontleend zijn aan de bevolkingsadministratie omdat de betreffende personen tijdens de telling niet thuis werden aangetroffen of de gegevens niet hebben verstrekt. Deze administratief getelde personen komen niet voor op de machinelijst van de telling van het aantal personen dat in het buitenland is geboren.

9. Schatting van de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheid

Een belangrijke vruchtbaarheidsindicator is het totaal leeftijdsspecifiek vruchtbaarheidscijfer, hetgeen wordt berekend als de som van leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers over alle vruchtbare leeftijden van de vrouw. Om het verloop van deze vruchtbaarheidsindicator voor de periode 1972–1998 te kunnen tonen, is het noodzakelijk voor deze periode te beschikken over leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers, die het aantal geboren uit moeders van een bepaalde leeftijd relateren aan het aantal vrouwen van die leeftijd. Vanaf 1990 worden geborenen naar leeftijd en geboorteland van de moeder geregistreerd, hetgeen betekent dat voor de periode 1972–1989 geborenen uit eerste generatie allochtone vrouwen enerzijds en geborenen uit autochtonen plus tweede generatie allochtone vrouwen anderzijds nog naar leeftijd van de

moeder dienen te worden uitgesplitst. De waargenomen uitsplitsing in 1990 is hiertoe als uitgangspunt genomen:

$$G_{x,t}^{AL1} = (G_{x,1990}^{AL1} / G_{x,1990}) G_{x,t} \quad \text{als } x=15, 16, \dots, 49, 50 \quad (18)$$

$$G_{x,t}^{(AU+AL2)} = \frac{G_{x,1990}^{(AU+AL2)}}{G_{x,1990}} G_{x,t} \quad \text{als } x=15, 16, \dots, 49, 50 \quad (19)$$

Na het uitvoeren van deze uitsplitsing stemmen de over de leeftijd van de moeder gesommeerde aantallen geborenen uit zowel de eerste generatie allochtone moeders als uit de autochtone moeders plus tweede generatie allochtone moeders niet meer overeen met de geschatte totalen voor de periode 1972–1989. Echter per leeftijd van de moeder komt de som van geborenen uit eerste generatie allochtone moeders en autochtone moeders plus tweede generatie allochtone moeders nog wel overeenkomt met het (waargenomen) totaal aantal geborenen. Met behulp van iteratief proportioneel fitten zijn de inconsistenties vervolgens weggewerkt. Het aantal vrouwen naar leeftijd voor de twee bevolkingsgroepen waren al in een eerder stadium geschat, zodat leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers nu vanaf 1972 berekend kunnen worden. Aan de hand van de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers kan

vervolgens het totaal leeftijdsspecifiek vruchtbaarheidscijfer vanaf 1972 worden berekend.

Literatuur

Centraal Bureau voor de Statistiek, 1978, 14^e algemene volkstelling annex woningtelling, deel 1B niet-Nederlandse nationaliteiten, Staatsuitgeverij 's-Gravenhage.

Jong, A. de en J. Hoefnagel, 2001, Verdubbeling van het aantal allochtonen in de laatste kwart eeuw. Maandstatistiek van de bevolking, september 2001, blz.12–16.

Ireland, C.T. en S. Kullback, 1968, Contingency tables with given marginals. Biometrika 55, blz. 179–188.

Heijdt, J. van der en C.J.M. Prins, 1993, Registertelling 1 januari 1992. Belangrijkste uitkomsten. Maandstatistiek van de bevolking, juni 1993, blz. 21–31.

Prins, C.J.M., 1991, Registertelling naar nationaliteit en geboorteland, 1 januari 1990. Maandstatistiek van de bevolking, januari 1991, blz. 18-37.

Jaarcijfers

Bevolkingsstatistieken in StatLine

StatLine

In toenemende mate zijn cijfers van het CBS beschikbaar via internet. Via internet kunt u toegang verkrijgen tot StatLine, de elektronische databank van het CBS. In StatLine vindt u statistische informatie over vele maatschappelijke en economische onderwerpen in de vorm van tabellen en grafieken. Deze resultaten kunt u gratis bekijken, printen of opslaan. Naast de mogelijkheid om te zoeken met trefwoorden, kan met behulp van een Webselector een keuze worden gemaakt uit alle publicaties die zijn opgenomen in StatLine.

Hoe vindt u bevolkingscijfers in StatLine?

In StatLine zijn veel cijfers over bevolking te vinden. De snelste manier om deze cijfers te vinden, is als volgt. Ga naar de openingpagina van de CBS homepage (www.cbs.nl) en druk op de knop 'StatLine' aan de linkerzijde. U krijgt nu een scherm waarin wordt uitgelegd hoe u binnen StatLine kunt zoeken naar onderwerpen. Klik in de tekst op 'StatLine' of op 'zelfstandig zoeken in StatLine'. U krijgt nu een scherm waarin u een zoekopdracht kunt geven (figuur 1). Als u niet direct een scherm met de themastructuur te zien krijgt, dient u 'Selecteren->' te kiezen. U krijgt dan de 'StatLine Webselector' op uw scherm.

Binnen de Webselector kunt u via de themastructuur snel gegevens over bevolking opvragen. Door op 'Mens en maatschappij' te klikken, komt u bij 'Bevolking' terecht. Als u vervolgens op 'Bevolking' klikt, krijgt u een lijst met publicaties en submappen (figuur 2). In de submappen vindt u informatie over bijvoorbeeld de samenstelling van de bevolking, geboorte en immigratie en emigratie.

Ter illustratie is in figuur 2 de publicatie 'Bevolking; kerncijfers' geselecteerd. In het rechterdeel van de Webselector ziet u vervolgens een overzicht van de onderwerpen in deze publicatie. Hier kunt u door 'Onderwerpen' en 'Jaar' te selecteren uw eigen tabel samenstellen. Submappen in het rechterdeel van de Webselector opent u door op het 'plusje' te klikken. Als u uw tabel heeft samengesteld, drukt u op OK onderaan het scherm. U krijgt nu de tabel op het scherm te zien. Uiteraard kunt u deze tabel afdrukken of opslaan op schijf. Als u op het pictogram met de diskette ('Be-

waar tabel in ander formaat') boven de tabel klikt, krijgt u de keuze om de tabel op te slaan in excel-formaat of enig ander formaat.

Wat kunt u in StatLine vinden?

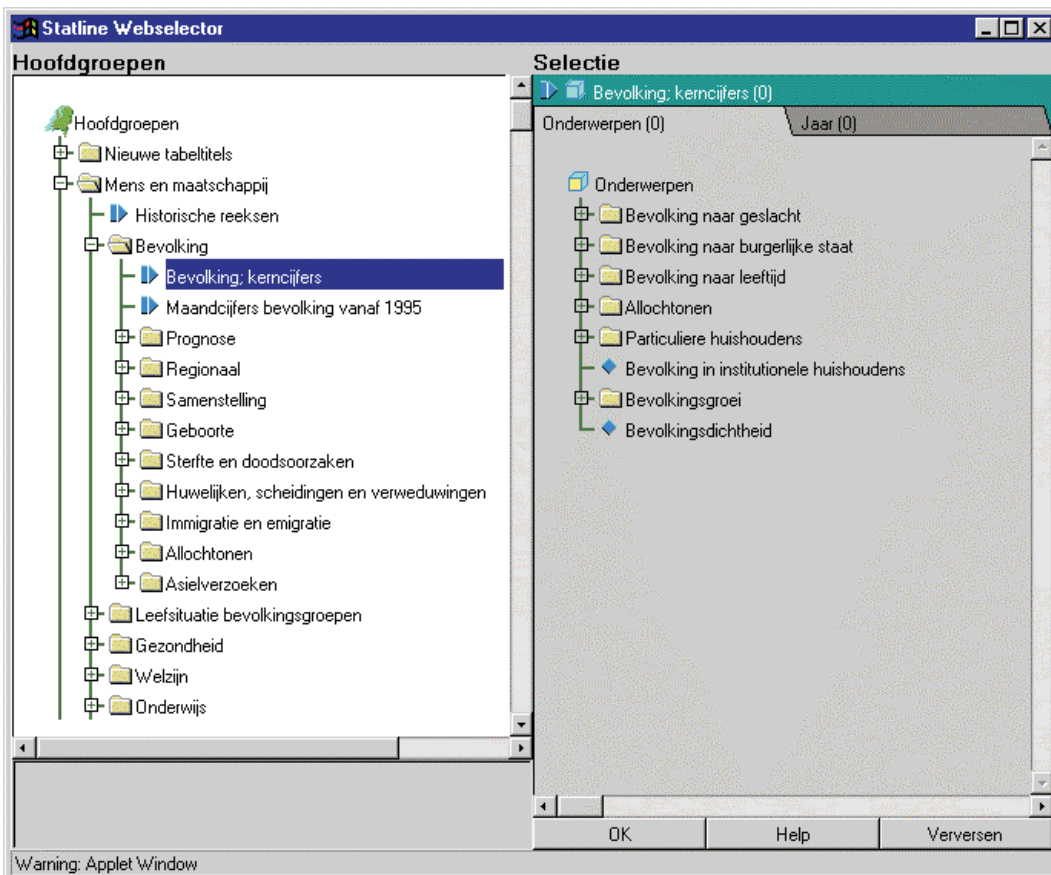
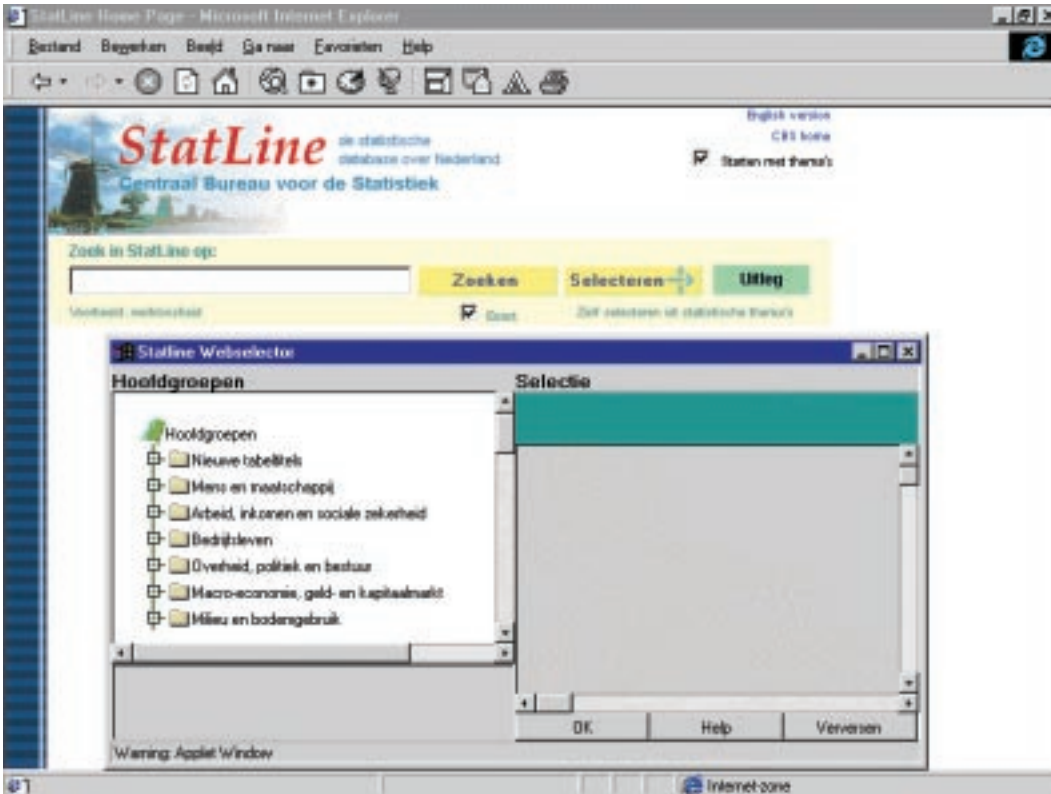
Er zijn een groot aantal StatLinepublicaties met bevolkingscijfers gemaakt. De meeste vindt u onder de kop 'Bevolking' (figuur 2). Er zijn publicaties beschikbaar met kerncijfers van de bevolking, maandcijfers van de bevolking, regionale cijfers, cijfers over de bevolking naar samenstelling, geboorte, sterfte en doodsoorzaken, huwelijken, scheidingen en verweduwingen, verhuizingen, immigratie en emigratie, allochtonen, asielverzoeken, wijzigingen van nationaliteit en de demografische prognoses.

Meer cijfers over de bevolking zijn te vinden bij 'Historische reeksen' (net boven 'Bevolking' in figuur 2). Hierin vindt u tijdreeksen vanaf 1899 voor een beperkt aantal onderwerpen. Cijfers per gemeente of andere regio's zijn behalve onder 'Bevolking' ook te vinden bij het thema 'Nederland regionaal' in de publicaties 'Regionaal statistisch bestand' en 'Statistisch bestand gemeenten'.

Deze maand verschenen in Statline:

- Bevolking: kerncijfers (ook in de Engelse versie) 2000/2001
- Maandcijfers bevolking (ook in de Engelse versie) juni 2001
- Bevolking: leeftijd, burgerlijke staat 2001
- Huwen: kerncijfers 2000
- Allochtonen: kerncijfers (ook in de Engelse versie) 2001
- Allochtonen: herkomstgroepering 2001
- Bevolkingsontwikkeling per gemeente (ook in de Engelse versie) 2000
- Primaire doodsoorzaken 1998 en 1999
- Scheiden en verweduwen: kerncijfers 2000
- Huwenden: absoluut en relatief 2000
- Geboorte: verhoudingscijfers 2000
- Births: ratios 2000
- Vestiging en vertrek per gemeente naar leeftijd, geslacht en gezinsverband 2000
- Sterfte: verhoudingscijfers 2000
- Leeftijdsopbouw per gemeente, 1 januari 2001

Statline, themastructuur

Bevolking naar leeftijd, burgerlijke staat en geslacht, 1 januari 2001

Technische toelichting

De opgenomen gegevens over de bevolking hebben betrekking op personen die in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) van de Nederlandse gemeenten als ingezetene zijn opgenomen (de 'de jure' bevolking). In principe wordt iedereen die voor onbepaalde tijd in Nederland woonachtig is, opgenomen in de basisadministratie van de gemeente waar hoofdzakelijk nachtrust wordt genoten (de gemeente van inschrijving of woongemeente).

Tabel 1
Bevolking naar leeftijd, geslacht en burgerlijke staat op 1-1-2001

Leeftijd	Ongehuwd			Gehuwd ¹⁾		
	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen
0- 4	1 001 085	512 391	488 694	-	-	-
5- 9	995 828	509 250	486 578	-	-	-
10-14	980 625	501 302	479 323	-	-	-
15-19	926 789	476 189	450 600	3 688	396	3 292
20-24	892 067	469 866	422 201	68 266	16 496	51 770
25-29	776 348	440 667	335 681	321 088	117 647	203 441
30-34	546 909	329 973	216 936	704 181	316 043	388 138
35-39	335 318	202 615	132 703	882 737	427 540	455 197
40-44	215 185	129 186	85 999	885 294	438 328	446 966
45-49	136 667	83 093	53 574	852 779	429 256	423 523
50-54	94 417	57 791	36 626	912 780	468 793	443 987
55-59	52 241	31 145	21 096	684 898	358 908	325 990
60-64	42 463	24 283	18 180	565 671	298 831	266 840
65-69	38 277	19 265	19 012	461 346	247 809	213 537
70-74	35 107	14 439	20 668	354 327	195 636	158 691
75-79	29 499	9 308	20 191	233 554	134 221	99 333
80-84	19 878	4 542	15 336	107 144	65 822	41 322
85-89	13 101	2 238	10 863	34 981	23 010	11 971
90-94	5 694	661	5 033	6 209	4 467	1 742
95+	1 474	120	1 354	559	443	116
Totaal	7 138 972	3 818 324	3 320 648	7 079 502	3 543 646	3 535 856

¹⁾ Inclusief partners in geregistreerd partnerschap.

Tabel 2
Bevolkingsomvang en leeftijdsopbouw, 1 januari

	0-19	20-64	65 jaar	totaal	0-19	20-64	65 jaar
	jaar	jaar	of ouder		jaar	jaar	of ouder
	%						
1950	3 742 499	5 513 680	770 594	10 026 773	37,3	55,0	7,7
1955	4 000 883	5 789 169	889 971	10 680 023	37,5	54,2	8,3
1960	4 331 042	6 067 390	1 018 822	11 417 254	37,9	53,1	8,9
1965	4 631 281	6 418 454	1 162 534	12 212 269	37,9	52,6	9,5
1970	4 657 606	6 989 040	1 310 975	12 957 621	35,9	53,9	10,1
1975	4 646 232	7 493 439	1 459 421	13 599 092	34,2	55,1	10,7
1980	4 431 785	8 043 905	1 615 324	14 091 014	31,5	57,1	11,5
1985	4 084 506	8 639 581	1 729 746	14 453 833	28,3	59,8	12,0
1990	3 822 205	9 164 745	1 905 624	14 892 574	25,7	61,5	12,8
1995	3 760 155	9 630 391	2 033 576	15 424 122	24,4	62,4	13,2
1996	3 771 609	9 661 408	2 060 872	15 493 889	24,3	62,4	13,3
1997	3 787 364	9 695 904	2 083 839	15 567 107	24,3	62,3	13,4
1998	3 809 170	9 735 303	2 109 719	15 654 192	24,3	62,2	13,5
1999	3 839 842	9 789 449	2 130 934	15 760 225	24,4	62,1	13,5
2000	3 873 008	9 838 500	2 152 442	15 863 950	24,4	62,0	13,6
2001	3 908 053	9 904 521	2 174 501	15 987 075	24,4	62,0	13,6

Verweduwd			Gescheiden			Totaal		
Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen
—	—	—	—	—	—	1 001 085	512 391	488 694
—	—	—	—	—	—	995 828	509 250	486 578
—	—	—	—	—	—	980 625	501 302	479 323
3	0	3	35	1	34	930 515	476 586	453 929
72	5	67	2 286	374	1 912	962 691	486 741	475 950
583	126	457	20 802	5 862	14 940	1 118 821	564 302	554 519
1 912	483	1 429	64 577	25 164	39 413	1 317 579	671 663	645 916
4 541	1 115	3 426	105 417	45 909	59 508	1 328 013	677 179	650 834
8 964	2 210	6 754	125 885	56 045	69 840	1 235 328	625 769	609 559
16 190	4 153	12 037	137 031	61 769	75 262	1 142 667	578 271	564 396
31 118	7 688	23 430	143 427	66 357	77 070	1 181 742	600 629	581 113
42 038	9 649	32 389	95 952	44 073	51 879	875 129	443 775	431 354
63 439	13 146	50 293	70 978	32 372	38 606	742 551	368 632	373 919
96 210	18 157	78 053	48 002	21 148	26 854	643 835	306 379	337 456
136 787	24 700	112 087	32 315	13 381	18 934	558 536	248 156	310 380
171 264	29 802	141 462	21 176	7 440	13 736	455 493	180 771	274 722
150 159	25 341	124 818	11 122	3 181	7 941	288 303	98 886	189 417
104 547	17 848	86 699	5 375	1 215	4 160	158 004	44 311	113 693
43 893	7 112	36 781	1 734	275	1 459	57 530	12 515	45 015
10 442	1 752	8 690	325	32	293	12 800	2 347	10 453
882 162	163 287	718 875	886 439	384 598	501 841	15 987 075	7 909 855	8 077 220

Tabel 3
Bevolking naar leeftijd en geslacht, 1 januari

	1990	1995	1999	2000	2001
<i>Mannen</i>					
0- 4 jaar	473 045	505 961	499 577	503 570	512 391
5- 9 jaar	453 504	482 607	508 499	512 470	509 250
10-14 jaar	460 899	462 382	483 044	490 343	501 302
15-19 jaar	565 048	471 165	472 485	474 911	476 586
20-24 jaar	644 909	581 117	489 409	483 242	486 741
25-29 jaar	660 162	667 039	626 110	594 775	564 302
30-34 jaar	616 681	672 136	670 976	671 528	671 663
35-39 jaar	585 259	620 251	659 367	669 674	677 179
40-44 jaar	603 099	583 507	604 401	614 400	625 769
45-49 jaar	462 110	596 620	575 427	575 390	578 271
50-54 jaar	395 006	451 689	567 457	582 697	600 629
55-59 jaar	360 561	380 102	419 788	435 692	443 775
60-64 jaar	318 461	337 913	350 310	358 118	368 632
65-69 jaar	284 339	286 047	301 984	305 154	306 379
70-74 jaar	198 023	237 962	239 672	242 386	248 156
75-79 jaar	145 226	147 329	175 299	180 613	180 771
80-84 jaar	82 264	90 666	92 590	93 057	98 886
85-89 jaar	36 424	39 144	42 258	43 702	44 311
90-94 jaar	11 109	11 615	12 291	12 244	12 515
95 jaar of ouder	2 353	2 230	2 327	2 351	2 347
Totaal	7 358 482	7 627 482	7 793 271	7 846 317	7 909 855
<i>Vrouwen</i>					
0- 4 jaar	454 055	482 748	476 598	479 921	488 694
5- 9 jaar	433 891	462 681	486 053	489 200	486 578
10-14 jaar	439 475	441 988	462 140	470 039	479 323
15-19 jaar	542 288	450 623	451 446	452 554	453 929
20-24 jaar	618 862	564 073	478 038	472 644	475 950
25-29 jaar	631 105	634 894	608 112	581 496	554 519
30-34 jaar	594 182	641 600	640 829	642 876	645 916
35-39 jaar	560 968	600 043	636 803	645 269	650 834
40-44 jaar	572 721	562 886	589 335	599 941	609 559
45-49 jaar	437 341	570 390	557 426	559 041	564 396
50-54 jaar	384 189	432 576	546 974	562 629	581 113
55-59 jaar	367 879	377 021	409 499	423 754	431 354
60-64 jaar	351 250	356 534	359 188	365 334	373 919
65-69 jaar	344 720	334 480	339 164	339 326	337 456
70-74 jaar	269 936	317 736	309 302	307 985	310 380
75-79 jaar	235 665	234 265	269 361	276 639	274 722
80-84 jaar	168 088	181 895	182 606	181 569	189 417
85-89 jaar	89 571	103 796	111 157	113 215	113 693
90-94 jaar	31 026	37 966	43 135	44 162	45 015
95 jaar of ouder	6 880	8 445	9 788	10 039	10 453
Totaal	7 534 092	7 796 640	7 966 954	8 017 633	8 077 220
<i>Totaal</i>					
0- 4 jaar	927 100	988 709	976 175	983 491	1 001 085
5- 9 jaar	887 395	945 288	994 552	1 001 670	995 828
10-14 jaar	900 374	904 370	945 184	960 382	980 625
15-19 jaar	1 107 336	921 788	923 931	927 465	930 515
20-24 jaar	1 263 771	1 145 190	967 447	955 886	962 691
25-29 jaar	1 291 267	1 301 933	1 234 222	1 176 271	1 118 821
30-34 jaar	1 210 863	1 313 736	1 311 805	1 314 404	1 317 579
35-39 jaar	1 146 227	1 220 294	1 296 170	1 314 943	1 328 013
40-44 jaar	1 175 820	1 146 393	1 193 736	1 214 341	1 235 328
45-49 jaar	899 451	1 167 010	1 132 853	1 134 431	1 142 667
50-54 jaar	779 195	884 265	1 114 431	1 145 326	1 181 742
55-59 jaar	728 440	757 123	829 287	859 446	875 129
60-64 jaar	669 711	694 447	709 498	723 452	742 551
65-69 jaar	629 059	620 527	641 148	644 480	643 835
70-74 jaar	467 959	555 698	548 974	550 371	558 536
75-79 jaar	380 891	381 594	444 660	457 252	455 493
80-84 jaar	250 352	272 561	275 196	274 626	288 303
85-89 jaar	125 995	142 940	153 415	156 917	158 004
90-94 jaar	42 135	49 581	55 426	56 406	57 530
95 jaar of ouder	9 233	10 675	12 115	12 390	12 800
Totaal	14 892 574	15 424 122	15 760 225	15 863 950	15 987 075

Allochtonen in Nederland, 1 januari 2001

Technische toelichting

Personen van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Allochtonen die zelf in het buitenland zijn geboren vormen de *eerste generatie* en allochtonen die in Nederland zijn geboren vormen de *tweede generatie*. Allochtonen van de eerste generatie worden onderverdeeld in *westers* en *niet-westers* op grond van hun geboorteland. Ze worden tot de niet-westerse allochtonen gerekend als ze zijn geboren in Turkije, Afrika, Latijns-Amerika of Azië met uitzondering van Japan en Indonesië. Op grond van hun sociaal-economische positie worden allochtonen uit Japan en

Indonesië tot de westerse allochtonen gerekend. Wat Indonesië betreft gaat het vooral om mensen die in voormalig Nederlands-Indië zijn geboren. De tweede generatie wordt onderverdeeld in westers en niet-westers op grond van het geboorteland van hun moeder. Als dat Nederland is, dan is het geboorteland van de vader bepalend. Voor de tweede generatie geldt dezelfde landenindeling als voor de eerste generatie.

Uit overwegingen van statistische beveiliging zijn de aantallen in sommige tabellen aselekt afgerond op veelvouden van 5.

Tabel 1
Allochtonen per generatie naar herkomstgroepering, 1 januari 2001

	Totaal	Generatie			
		eerste generatie	tweede generatie		
			Totaal	waarvan	
			twee in het buitenland geboren ouders	één in het buitenland geboren ouder	
Totaal	2 870 224	1 488 960	1 381 264	542 871	838 393
Afrika	436 795	265 687	171 108	136 006	35 102
Amerika	519 796	318 390	201 406	108 527	92 879
Azië	657 558	329 413	328 145	113 544	214 601
Europa	1 238 674	569 232	669 442	184 074	485 368
Oceanië	17 401	6 238	11 163	720	10 443
Niet-westers	1 483 196	928 563	554 633	408 987	145 646
Afghanistan	26 394	24 254	2 140	2 061	79
China	32 280	21 884	10 396	8 679	1 717
Egypte	15 165	9 359	5 806	1 919	3 887
Filippijnen	10 449	6 813	3 636	789	2 847
Ghana	16 429	10 998	5 431	3 907	1 524
Hongkong	17 635	10 154	7 481	6 309	1 172
India	12 032	8 265	3 767	2 192	1 575
Irak	38 191	33 685	4 506	3 947	559
Iran	24 642	21 222	3 420	2 020	1 400
Kaapverdië	18 558	11 048	7 510	5 761	1 749
Marokko	272 752	155 669	117 083	106 462	10 621
Nederlandse Antillen + Aruba	117 089	76 826	40 263	16 948	23 315
Pakistan	16 787	10 649	6 138	5 104	1 034
Somalie	29 631	21 705	7 926	7 734	192
Suriname	308 824	184 737	124 087	85 105	38 982
Turkije	319 600	181 595	138 005	123 735	14 270
Vietnam	15 302	10 543	4 759	4 304	455
Zuid-Afrika	13 459	7 246	6 213	644	5 569
Overige niet-westerse landen	177 977	121 911	56 066	21 367	34 699
Westers	1 387 028	560 397	826 631	133 884	692 747
14 EU-landen	743 065	269 909	473 156	43 587	429 569
w.o.					
België	113 066	35 393	77 673	5 976	71 697
Duitsland	398 776	106 408	292 368	21 689	270 679
Frankrijk	30 906	16 156	14 750	1 514	13 236
Griekenland	11 637	6 751	4 886	1 182	3 704
Italië	34 529	16 599	17 930	2 287	15 643
Oostenrijk	15 488	5 862	9 626	740	8 886
Portugal	14 976	10 030	4 946	2 123	2 823
Spanje	30 417	17 471	12 946	3 529	9 417
Verenigd Koninkrijk	71 904	42 914	28 990	3 535	25 455
Australië	12 805	4 313	8 492	551	7 941
Canada	11 697	4 080	7 617	418	7 199
Hongarije	12 104	5 242	6 862	959	5 903
Indonesië	403 894	138 936	264 958	71 125	193 833
Polen	30 600	17 028	13 572	1 848	11 724
Verenigde Staten van Amerika	28 080	17 770	10 310	919	9 391
Voormalig Joegoslavië	71 438	53 747	17 691	10 155	7 536
Voormalige Sovjet-Unie	28 694	21 504	7 190	1 911	5 279
Overige westerse landen	66 017	40 193	25 824	3 423	22 401

Tabel 2
Allochtonen naar herkomstgroepering en leeftijd, 1 januari 2001

	0-9 jaar	10-19 jaar	20-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar of ouder	Totaal
Totaal	435 305	413 270	462 595	531 015	399 750	300 115	328 175	2 870 225
Afrika	105 600	86 675	82 355	80 980	43 220	22 410	15 540	436 780
Amerika	93 445	96 070	92 455	97 265	75 415	38 740	26 420	519 810
Azië	67 230	84 460	100 205	139 205	122 845	66 745	76 865	657 555
Europa	163 490	140 895	184 945	211 470	156 995	171 730	209 155	1 238 680
Oceanië	5 540	5 170	2 635	2 095	1 275	490	195	17 400
Niet-westers	309 630	280 150	277 645	285 795	176 070	91 830	62 055	1 483 175
Afghanistan	6 075	6 320	4 640	4 990	2 580	1 065	725	26 395
China	6 175	5 835	5 780	5 680	4 005	2 720	2 085	32 280
Egypte	4 185	1 855	1 440	4 135	2 705	610	235	15 165
Filippijnen	2 300	1 765	1 790	2 075	1 610	740	170	10 450
Ghana	4 420	1 900	1 830	3 885	3 915	430	45	16 425
Hongkong	1 960	3 630	3 400	2 750	3 675	1 305	915	17 635
India	2 270	1 440	2 140	2 535	1 825	1 195	625	12 030
Irak	7 750	6 980	7 050	9 445	4 565	1 515	885	38 190
Iran	3 475	4 780	3 095	6 920	4 250	1 325	795	24 640
Kaapverdië	3 165	3 950	2 685	3 270	3 095	1 445	945	18 555
Marokko	64 755	55 920	55 085	44 875	23 095	16 490	12 530	272 750
Nederlandse Antillen + Aruba	22 670	22 530	25 235	19 860	14 605	8 090	4 100	117 090
Pakistan	3 935	3 235	2 810	3 250	2 685	775	95	16 785
Somalië	9 130	5 990	5 665	5 995	1 840	640	370	29 630
Suriname	49 000	56 195	51 955	60 110	48 270	24 315	18 980	308 825
Turkije	70 930	59 460	65 720	62 230	27 525	20 110	13 625	319 600
Vietnam	2 955	2 385	2 830	3 330	2 625	715	460	15 300
Zuid-Afrika	3 160	2 935	2 795	1 945	1 165	695	765	13 460
Overige niet-westerse landen	41 320	33 045	31 700	38 515	22 035	7 650	3 705	177 970
Westers	125 675	133 120	184 950	245 220	223 680	208 285	266 120	1 387 050
14 EU-landen w.o.	66 235	59 295	86 160	116 630	102 500	132 190	181 205	744 210
België	11 560	9 785	12 075	15 975	16 880	16 855	29 935	113 065
Duitsland	22 270	20 465	31 130	52 715	54 260	88 440	129 500	398 780
Frankrijk	5 330	4 185	6 160	5 770	4 280	2 850	2 330	30 905
Griekenland	1 860	1 450	2 315	2 645	1 305	985	1 075	11 635
Italië	3 665	3 670	6 910	9 095	3 515	3 530	4 145	34 530
Oostenrijk	1 320	1 240	1 915	2 400	2 090	3 135	3 390	15 490
Portugal	2 095	2 040	3 260	2 755	1 790	1 515	1 520	14 975
Spanje	3 905	4 035	6 790	6 195	2 870	3 625	2 995	30 415
Verenigd Koninkrijk	10 635	9 565	10 905	14 435	12 230	9 210	4 925	71 905
Australië	4 010	3 940	1 970	1 445	895	380	165	12 805
Canada	3 435	3 525	1 700	1 350	1 095	490	140	11 735
Hongarije	810	655	1 885	2 390	1 750	2 120	2 495	12 105
Indonesië	16 890	37 940	56 545	85 090	86 440	52 315	68 675	403 895
Polen	4 405	3 120	4 925	4 755	6 570	3 800	3 025	30 600
Verenigde Staten van Amerika	6 055	4 305	3 835	5 510	4 235	2 755	1 385	28 080
Voormalig Joegoslavië	11 450	11 220	14 070	13 850	10 070	7 120	3 660	71 440
Voormalige Sovjet-Unie	4 660	3 850	5 245	5 615	4 310	2 855	2 160	28 695
Overige westerse landen	11 320	8 130	13 315	13 230	9 095	6 305	4 600	65 995

Tabel 3
Eerste generatie allochtonen naar herkomstgroepering en leeftijd, 1 januari 2001

	0-9 jaar	10-19 jaar	20-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar of ouder	Totaal
Totaal	55 930	134 390	277 880	372 035	271 700	187 365	189 670	1 488 970
Afrika	7 835	32 710	65 425	79 620	42 935	22 165	14 985	265 675
Amerika	11 740	28 540	60 665	85 180	71 405	36 405	24 465	318 400
Azië	15 005	30 790	40 710	59 875	62 410	50 525	70 095	329 410
Europa	20 930	41 740	109 500	145 475	93 840	77 835	79 925	569 245
Oceanië	420	610	1 580	1 885	1 110	435	200	6 240
Niet-westers	33 935	99 965	203 445	270 015	171 790	89 545	59 850	928 545
Afghanistan	4 020	6 240	4 640	4 990	2 585	1 060	720	24 255
China	990	3 240	4 440	5 310	3 635	2 285	1 980	21 880
Egypte	500	265	1 115	4 030	2 655	565	230	9 360
Filippijnen	290	565	1 445	2 035	1 595	740	140	6 810
Ghana	105	860	1 760	3 885	3 910	435	40	10 995
Hongkong	105	505	1 245	2 445	3 635	1 310	910	10 155
India	410	480	1 700	2 290	1 670	1 130	585	8 265
Irak	3 635	6 725	6 945	9 420	4 550	1 520	890	33 685
Iran	935	4 260	2 885	6 820	4 245	1 330	750	21 225
Kaapverdië	90	895	1 405	3 170	3 095	1 445	950	11 050
Marokko	2 530	14 610	42 125	44 300	23 080	16 495	12 530	155 670
Nederlandse Antillen + Aruba	5 505	10 715	18 340	16 465	13 960	7 925	3 915	76 825
Pakistan	540	1 075	2 275	3 240	2 675	775	70	10 650
Somalie	1 355	5 850	5 655	6 010	1 830	635	370	21 705
Suriname	2 010	11 060	30 865	52 975	46 320	23 375	18 130	184 735
Turkije	2 675	11 960	45 040	60 750	27 485	20 075	13 610	181 595
Vietnam	60	680	2 700	3 330	2 625	700	445	10 540
Zuid-Afrika	565	1 040	2 105	1 680	1 050	515	290	7 245
Overige niet-westerse landen	7 615	18 940	26 760	36 870	21 190	7 230	3 295	121 900
Westers	21 995	34 425	74 435	102 020	99 910	97 820	129 820	560 425
14 EU-landen w.o.	11 980	15 485	39 620	57 555	46 585	44 820	54 905	270 950
België	1 965	2 110	5 340	7 210	6 475	5 170	7 125	35 395
Duitsland	4 260	5 910	11 345	19 335	16 235	18 730	30 590	106 405
Frankrijk	1 205	1 265	3 945	3 840	2 560	1 785	1 555	16 155
Griekenland	265	435	1 160	1 695	1 205	945	1 050	6 755
Italië	435	650	2 515	3 675	2 670	3 005	3 650	16 600
Oostenrijk	190	260	715	945	950	1 190	1 610	5 860
Portugal	315	690	2 020	2 200	1 770	1 505	1 530	10 030
Spanje	550	790	3 105	3 815	2 710	3 535	2 970	17 475
Verenigd Koninkrijk	2 145	2 640	6 215	11 295	9 520	7 255	3 845	42 915
Australië	300	400	1 120	1 275	760	320	140	4 315
Canada	285	470	915	1 140	845	325	130	4 110
Hongarije	115	150	1 035	705	675	700	1 865	5 245
Indonesië	500	1 110	3 850	7 520	26 995	36 715	62 245	138 935
Polen	505	1 345	4 010	3 515	3 630	1 890	2 135	17 030
Verenigde Staten van Amerika	1 860	2 000	2 800	4 890	3 455	1 990	775	17 770
Voormalig Joegoslavië	2 890	7 785	9 790	13 265	9 765	6 855	3 400	53 750
Voormalige Sovjet-Unie	1 795	3 660	5 120	5 230	2 825	1 040	1 835	21 505
Overige westerse landen	2 415	2 755	9 435	10 470	6 865	4 865	3 370	40 175

Tabel 4
Tweede generatie allochtonen naar herkomstgroepering en leeftijd, 1 januari 2001

	0-9 jaar	10-19 jaar	20-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar of ouder	Totaal
Totaal	379 420	278 910	184 595	158 960	128 055	112 705	138 630	1 381 275
Afrika	97 765	53 985	16 905	1 400	280	235	545	171 115
Amerika	81 710	67 540	31 745	12 055	4 000	2 260	2 090	201 400
Azië	52 265	53 650	59 530	79 315	60 425	16 270	6 695	328 150
Europa	142 575	99 170	75 360	65 975	63 200	93 880	129 285	669 445
Oceanië	5 105	4 565	1 055	215	150	60	15	11 165
Niet-westers	275 720	180 220	74 180	15 785	4 235	2 230	2 265	554 635
Afghanistan	2 045	90	0	0	0	0	5	2 140
China	5 190	2 590	1 345	360	370	425	115	10 395
Egypte	3 680	1 605	305	110	70	30	5	5 805
Filippijnen	2 025	1 200	365	40	0	5	5	3 640
Ghana	4 325	1 040	70	5	0	0	0	5 435
Hongkong	1 850	3 115	2 145	285	45	15	25	7 480
India	1 850	970	435	235	145	75	55	3 765
Irak	4 115	245	110	30	0	5	5	4 510
Iran	2 560	535	220	100	5	0	0	3 420
Kaapverdië	3 065	3 060	1 280	95	0	0	10	7 510
Marokko	62 230	41 305	12 960	580	10	5	5	117 085
Nederlandse Antillen + Aruba	17 155	11 795	6 895	3 400	635	150	230	40 260
Pakistan	3 405	2 170	535	30	5	0	0	6 135
Somalië	7 770	135	10	0	0	0	15	7 930
Suriname	46 975	45 150	21 090	7 110	1 945	910	905	124 085
Turkije	68 255	47 490	20 670	1 470	35	25	60	138 005
Vietnam	2 900	1 700	130	0	5	0	25	4 760
Zuid-Afrika	2 585	1 895	665	275	115	170	510	6 215
Overige niet-westerse landen	33 740	14 130	4 950	1 660	850	410	320	56 060
Westers	103 700	98 690	110 415	143 175	123 820	110 475	136 365	826 640
14 EU-landen w.o.	54 254	43 810	46 540	59 073	55 917	87 366	126 298	473 258
België	9 620	7 680	6 730	8 770	10 405	11 685	22 780	77 670
Duitsland	18 000	14 565	19 750	33 390	38 035	69 725	98 905	292 370
Frankrijk	4 135	2 935	2 225	1 920	1 705	1 055	775	14 750
Griekenland	1 590	1 025	1 150	945	105	45	25	4 885
Italië	3 240	3 005	4 395	5 410	860	515	505	17 930
Oostenrijk	1 135	995	1 190	1 450	1 145	1 945	1 770	9 630
Portugal	1 785	1 350	1 225	550	25	5	5	4 945
Spanje	3 355	3 255	3 670	2 375	160	80	50	12 945
Verenigd Koninkrijk	8 500	6 930	4 695	3 150	2 690	1 955	1 070	28 990
Australië	3 705	3 535	865	185	125	60	20	8 495
Canada	3 150	3 050	775	205	235	170	40	7 625
Hongarije	675	495	835	1 685	1 090	1 420	665	6 865
Indonesië	16 405	36 825	52 690	77 565	59 450	15 605	6 420	264 960
Polen	3 905	1 760	915	1 245	2 950	1 925	875	13 575
Verenigde Staten van Amerika	4 195	2 295	1 025	610	790	765	630	10 310
Voormalig Joegoslavië	8 550	3 430	4 295	585	310	260	260	17 690
Voormalige Sovjet-Unie	2 840	195	130	400	1 490	1 815	320	7 190
Overige westerse landen	8 915	5 365	3 855	2 735	2 250	1 445	1 250	25 815

Tabel 5
Allochtonen naar herkomstgroepering, 1 januari

	1995	1999	2000	2001
Totaal	2 447 910	2 699 234	2 775 302	2 870 224
Afrika	322 894	393 945	413 533	436 795
Amerika	431 075	480 323	498 313	519 796
Azië	561 761	622 201	637 918	657 558
Europa	1 117 215	1 187 053	1 209 002	1 238 674
Oceanië	13 499	15 712	16 536	17 401
Niet-westers	1 128 989	1 346 043	1 408 777	1 483 196
Afghanistan	3 347	15 811	21 468	26 394
China	22 131	27 991	29 759	32 280
Egypte	11 038	13 635	14 398	15 165
Filippijnen	7 215	9 394	9 857	10 449
Ghana	12 168	14 905	15 609	16 429
Hongkong	16 995	17 376	17 510	17 635
India	9 233	11 015	11 516	12 032
Irak	8 233	30 002	33 449	38 191
Iran	13 995	21 790	22 893	24 642
Kaapverdië	16 364	17 925	18 242	18 558
Marokko	218 578	252 493	262 221	272 752
Nederlandse Antillen + Aruba	86 192	99 130	107 197	117 089
Pakistan	13 645	15 582	16 149	16 787
Somalië	16 848	27 421	28 780	29 631
Suriname	276 023	296 984	302 514	308 824
Turkije	263 791	299 662	308 890	319 600
Vietnam	12 557	14 277	14 717	15 302
Zuid-Afrika	9 384	11 784	12 524	13 459
Overige niet-westerse landen	111 252	148 866	161 084	177 977
Westers	1 317 457	1 353 191	1 366 525	1 387 028
14 EU-landen	733 198	735 693	739 299	744 211
w.o.				
België	111 100	112 015	112 604	113 066
Duitsland	413 637	403 494	401 119	398 776
Frankrijk	25 748	28 725	29 792	30 906
Griekenland	10 010	10 857	11 232	11 637
Italië	31 186	33 113	33 780	34 529
Oostenrijk	15 158	15 407	15 468	15 488
Portugal	12 797	13 650	14 281	14 976
Spanje	28 236	29 643	30 013	30 417
Verenigd Koninkrijk	66 090	67 766	69 263	71 904
Australië	9 920	11 658	12 230	12 805
Canada	9 163	10 845	11 217	11 697
Hongarije	11 405	11 903	11 917	12 104
Indonesië	412 968	406 947	405 155	403 894
Polen	24 130	28 483	29 180	30 600
Verenigde Staten van Amerika	22 110	25 666	26 808	28 080
Voormalig Joegoslavië	48 662	62 821	66 947	71 438
Voormalige Sovjet-Unie	11 479	19 693	22 625	28 694
Overige westerse landen	53 658	60 505	62 894	66 017

Tabel 6
Eerste generatie allochtonen naar herkomstgroepering, 1 januari

	1995	1999	2000	2001
Totaal	1 263 126	1 390 141	1 431 122	1 488 960
Afrika	213 879	245 630	254 190	265 687
Amerika	277 627	296 536	305 972	318 390
Azië	260 975	304 547	315 282	329 413
Europa	504 257	538 083	549 926	569 232
Oceanië	4 923	5 345	5 752	6 238
Niet-westers	744 475	853 766	886 239	928 563
Afghanistan	3 082	14 601	19 819	24 254
China	15 074	18 911	20 054	21 884
Egypte	7 511	8 713	9 056	9 359
Filippijnen	4 885	6 214	6 436	6 813
Ghana	9 495	10 441	10 679	10 998
Hongkong	10 394	10 183	10 167	10 154
India	6 642	7 700	7 988	8 265
Irak	7 369	27 229	29 825	33 685
Iran	12 410	19 022	19 832	21 222
Kaapverdië	10 530	10 967	11 007	11 048
Marokko	139 611	149 469	152 540	155 669
Nederlandse Antillen + Aruba	56 502	63 268	69 266	76 826
Pakistan	9 458	10 095	10 334	10 649
Somalië	14 890	21 027	21 418	21 705
Suriname	179 211	182 467	183 249	184 737
Turkije	165 741	175 229	177 754	181 595
Vietnam	9 481	10 115	10 284	10 543
Zuid-Afrika	4 678	6 172	6 624	7 246
Overige niet-westerse landen	77 511	101 943	109 907	121 911
Westers	517 187	536 375	544 883	560 397
14 EU-landen	263 455	264 063	266 739	270 953
w.o.				
België	32 924	34 193	34 854	35 393
Duitsland	112 717	108 372	107 231	106 408
Frankrijk	13 026	14 797	15 455	16 156
Griekenland	6 001	6 259	6 495	6 751
Italië	14 893	15 771	16 161	16 599
Oostenrijk	5 964	5 933	5 917	5 862
Portugal	8 738	9 052	9 509	10 030
Spanje	16 803	17 152	17 282	17 471
Verenigd Koninkrijk	40 975	40 159	40 984	42 914
Australië	3 315	3 716	3 997	4 313
Canada	3 104	3 708	3 851	4 080
Hongarije	4 800	5 159	5 114	5 242
Indonesië	151 345	142 843	140 659	138 936
Polen	12 686	15 648	16 015	17 028
Verenigde Staten van Amerika	13 968	16 077	16 860	17 770
Voormalig Joegoslavië	37 066	47 422	50 416	53 747
Voormalige Sovjet-Unie	6 571	13 676	16 081	21 504
Overige westerse landen	32 291	36 438	38 002	40 193

Tabel 7
Tweede generatie alloctonen naar herkomstgroepering, 1 januari

	1995	1999	2000	2001
Totaal	1 184 784	1 309 093	1 344 180	1 381 264
Afrika	109 015	148 315	159 343	171 108
Amerika	153 448	183 787	192 341	201 406
Azië	300 786	317 654	322 636	328 145
Europa	612 958	648 970	659 076	669 442
Oceanië	8 576	10 367	10 784	11 163
Niet-westers	384 514	492 277	522 538	554 633
Afghanistan	265	1 210	1 649	2 140
China	7 057	9 080	9 705	10 396
Egypte	3 527	4 922	5 342	5 806
Filippijnen	2 330	3 180	3 421	3 636
Ghana	2 673	4 464	4 930	5 431
Hongkong	6 601	7 193	7 343	7 481
India	2 591	3 315	3 528	3 767
Irak	864	2 773	3 624	4 506
Iran	1 585	2 768	3 061	3 420
Kaapverdië	5 834	6 958	7 235	7 510
Marokko	78 967	103 024	109 681	117 083
Nederlandse Antillen + Aruba	29 690	35 862	37 931	40 263
Pakistan	4 187	5 487	5 815	6 138
Somalië	1 958	6 394	7 362	7 926
Suriname	96 812	114 517	119 265	124 087
Turkije	98 050	124 433	131 136	138 005
Vietnam	3 076	4 162	4 433	4 759
Zuid-Afrika	4 706	5 612	5 900	6 213
Overige niet-westerse landen	33 741	46 923	51 177	56 066
Westers	800 270	816 816	821 642	826 631
14 EU-landen	469 743	471 630	472 560	473 258
w.o.				
België	78 176	77 822	77 750	77 673
Duitsland	300 920	295 122	293 888	292 368
Frankrijk	12 722	13 928	14 337	14 750
Griekenland	4 009	4 598	4 737	4 886
Italië	16 293	17 342	17 619	17 930
Oostenrijk	9 194	9 474	9 551	9 626
Portugal	4 059	4 598	4 772	4 946
Spanje	11 433	12 491	12 731	12 946
Verenigd Koninkrijk	25 115	27 607	28 279	28 990
Australië	6 605	7 942	8 233	8 492
Canada	6 059	7 137	7 366	7 617
Hongarije	6 605	6 744	6 803	6 862
Indonesië	261 623	264 104	264 496	264 958
Polen	11 444	12 835	13 165	13 572
Verenigde Staten van Amerika	8 142	9 589	9 948	10 310
Voormalig Joegoslavië	11 596	15 399	16 531	17 691
Voormalige Sovjet-Unie	4 908	6 017	6 544	7 190
Overige westerse landen	21 367	24 067	24 892	25 824

Huishoudensstatistiek, 1 januari 2001

Technische toelichting

De Huishoudensstatistiek is gebaseerd op integrale gegevens afkomstig uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). De GBA is een geautomatiseerd persoonsregistratiesysteem van de Nederlandse gemeenten, en in werking sinds 1 oktober 1994. In de Huishoudensstatistiek zijn gegevens opgenomen over (personen in) particuliere en institutionele huishoudens. In dit jaarcijfer worden voorlopige cijfers per 1 januari 2001 gepresenteerd. Via Statline, de statistische databank van het CBS op internet, zijn naast deze cijfers ook gegevens voor de jaren 1995–2000 beschikbaar.

Zoals gezegd is de Huishoudensstatistiek gebaseerd op integrale gegevens afkomstig uit de GBA. De GBA bevat echter niet alle gegevens die noodzakelijk zijn om alle gewenste huishoudentypen te kunnen afleiden. Voor de afleiding van huishoudens wordt gebruikt gemaakt van de in de GBA aanwezige adresinformatie. Van personen op een adres met een éénduidige relatie tot elkaar worden plaats in het huishouden en de huishoudenssamenstelling rechtstreeks afgeleid. Op ongeveer 93 procent van de adressen is dat het geval. Het gaat hier om personen die alleen op een adres wonen, gehuwde paren, al dan niet met kinderen, éénoudergezinnen, samenwonende broers en/of zussen, kortom iedereen die of alleen woont of een familierelatie heeft met alle overig op het adres aanwezige personen. Daarnaast zijn ook adressen waar 2 personen wonen die op eenzelfde datum op dat adres zijn komen wonen als éénduidig bestempeld. Zij worden ingedeeld bij de ongehuwd samenwoners. Ook de personen in instellingen en tehuizen worden éénduidig geïdentificeerd. Op de resterende 7 procent van de adressen is de huishoudenssamenstelling en plaats in het huishouden van de daar aanwezige personen geïmputeerd. Daarbij is gebruik gemaakt van de Enquête Beroepsbevolking (EBB). De EBB bevat gegevens over personen en huishoudens op adressen. Op basis van huishoudensinformatie afkomstig uit de EBB zijn voor een aantal adrestypen imputatiesleutels afgeleid. Adrestypen waar imputatiesleutels voor berekend zijn:

- 2 losse personen op een adres
- 3 losse personen op een adres
- 4 of meer losse personen op een adres
- 1 éénoudergezin en 1 losse persoon
- 1 gezin (met of zonder kinderen) en 1 losse persoon.

De kans op één huishouden op een adres waar twee losse (d.w.z. geen familierelatie hebbende) personen wonen is, om een voorbeeld te geven, bepaald aan de hand van de variabelen personen van hetzelfde/verschillend geslacht, stedelijkheid, verschil in leeftijd, gemiddelde leeftijd en aantal ongehuwden. Ongeveer 95 procent van de personen op deze adressen met twee losse personen is met behulp van deze sleutels tot een ongehuwd samenwonend paar bestempeld.

Een belangrijk pluspunt van deze methode is dat op microniveau consistentie bereikt wordt tussen de bevolkingsstatistiek en de huishoudensstatistiek. Dat heeft tot gevolg dat evenals bij bevolkingsstatistieken gegevens over huishoudens naar een veelheid van kenmerken gepresenteerd kunnen worden: gegevens over huishoudens op gemeentelijk niveau, allochtone huishoudens, huishoudens naar grootte, huishoudens naar samenstelling, leeftijd, geslacht, burgerlijke staat enz. Al deze gegevens kunnen consistent met de bevolkingsgegevens gepresenteerd worden. Ook de bevolking in institutionele huishoudens is in de productiebestanden geïntegreerd.

Ondanks de consistentie bij de Huishoudensstatistiek, moet men zich er wel van bewust zijn dat bij 13% van de huishoudens de huishoudenskenmerken 'slechts' imputaties zijn, die op grond van

modellen zijn vervaardigd. Dit betekent dat de huishoudenskenmerken op micro-niveau niet juist hoeven te zijn. Tegenover dit nadeel staat een groot voordeel van betrouwbare en stabiele gegevens over huishoudens naar diverse kenmerken.

De gegevens in de Huishoudenstatistiek hebben betrekking op (de bevolking in) particuliere en institutionele huishoudens. Particuliere huishoudens bestaan uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte zijn gehuisvest en zelf in hun dagelijks onderhoud voorzien.

Een persoon in een éénpersoonshuishouden wordt aangemerkt als alleenstaand.

De leden van meerpersoonshuishoudens worden onderscheiden naar de positie die zij ten opzichte van een zogenaamde referentiepersoon¹⁾ innemen. Onderscheiden worden de posities thuiswonend kind, samenwonend en overig. Kinderen kunnen zowel eigen, pleeg-, stief- of adoptiekinderen zijn, ze wonen bij (één van) de ouder(s), en hebben zelf geen thuiswonende kinderen.

Samenwonend zijn personen die met een vaste partner gezamenlijk een huishouding voeren. Een persoon die geen partnerrelatie met de referentiepersoon heeft, daar ook geen kind van is en evenmin een kind van de eventuele partner van de referentiepersoon is, wordt 'overig' genoemd. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan een kostganger die bij een gezin inwoont. Ook twee broers die samen één huishouding vormen, behoren tot deze categorie. Ten slotte zijn er personen die met hun kinderen een huishouding voeren, en die niet met een vaste partner samenwonen. Het betreft hier de zogenaamde éénouders.

De bevolking in institutionele huishoudens bestaat uit personen voor wie in huisvesting en in dagelijkse levensbehoeften door derden bedrijfsmatig wordt voorzien. Het betreft onder meer personen in verzorgingshuizen, verpleeghuizen en psychiatrische inrichtingen. De gegevens worden afgeleid door middel van een koppeling van het bij het CBS aanwezige adressenregister van instellingen en tehuizen met de gegevens uit de GBA.

Behalve gegevens over personen worden ook gegevens over huishoudens als zodanig gepresenteerd. De indeling van het huishouden hangt af van de relaties van de huishoudensleden ten opzichte van de referentiepersoon. Het al dan niet gehuwd samenwonen en de aanwezigheid van kinderen spelen hier een rol. Een huishouden met één persoon is uiteraard een éénpersoonshuishouden. Daarnaast zijn huishoudens bestaande uit niet-gehuwde paren, niet-gehuwde paren met kinderen, echtparen en echtparen met kinderen te onderscheiden. Een huishouden bestaande uit meerdere personen waarin de referentiepersoon geen partner en geen kinderen heeft, wordt getypeerd als 'overig'. Een referentiepersoon die niet samenwoont met een vaste partner, maar wel thuiswonende kinderen heeft, vormt een éénouderhuishouden.

Als twee paren/gezinnen één huishouden vormen, wordt het huishouden ingedeeld op basis van de samenstelling van het paar/gezin waarin de referentiepersoon voorkomt. Het andere gezin alsmede de eventuele kinderen daarvan vormen 'overige leden'. Het aantal 'overige personen' en, daarmee samenhangend, het aantal huishoudens waarin zij voorkomen, is klein.

Noot in de tekst

- ¹⁾ De referentiepersoon is een statistische entiteit bedoeld om huishoudenskenmerken aan te ontlenen. Als er sprake is van een paar dan wordt de man als referentiepersoon aangeduid. In geval van een paar van gelijk geslacht wordt de oudste van het paar referentiepersoon.

Tabel 1
Bevolking in huishoudens naar huishoudenspositie, leeftijd en geslacht, 1 januari 2001*

Leeftijdsgroep	Thuiswonend kind	Alleenstaand	Samenwonend				Eénouder	Overig	Institutioneel	Totaal
			zonder kind(eren)		met kind(eren)					
			niet-gehuwd	gehuwd	niet-gehuwd	gehuwd				
<i>Mannen</i>										
<i>x 1 000</i>										
0- 4	508							3	0	512
5- 9	505							3	1	509
10-14	495							3	3	501
15-19	435	24	4	0	0	0	8	5	477	
20-24	293	105	50	9	4	5	0	17	4	487
25-29	119	153	140	53	20	59	1	15	4	564
30-34	49	149	107	77	43	230	2	11	5	672
35-39	27	120	53	53	42	364	5	8	5	677
40-44	17	97	33	45	30	384	9	7	5	626
45-49	11	80	25	66	19	354	13	6	5	578
50-54	7	75	25	177	11	281	13	8	4	601
55-59	3	54	17	228	4	122	7	8	3	444
60-64	1	47	13	234	2	57	4	8	3	369
65-69	0	42	10	213	1	28	3	7	3	306
70-74	0	39	7	175	0	15	2	6	4	248
75-80	0	35	5	121	0	8	2	4	5	181
80-84	0	24	3	58	0	3	1	2	7	99
85-89	0	14	1	18	0	1	1	1	8	44
90-94	0	4	0	3	0	0	0	0	4	13
95+	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
Totaal	2 470	1 062	493	1 532	175	1 911	62	127	77	7 910
<i>Vrouwen</i>										
0- 4	485							4	0	489
5- 9	483							3	1	487
10-14	475							3	1	479
15-19	402	26	10	2	1	1	2	8	3	454
20-24	187	107	98	26	9	22	9	15	3	476
25-29	43	111	140	76	29	121	22	10	2	555
30-34	14	83	73	68	48	311	39	6	3	646
35-39	8	58	35	45	42	401	55	4	3	651
40-44	5	49	24	49	27	389	60	4	3	610
45-49	3	53	21	96	14	319	51	5	3	564
50-54	2	73	21	229	6	205	34	7	3	581
55-59	1	72	14	243	2	75	15	7	2	431
60-64	1	82	11	227	1	33	10	7	3	374
65-69	0	99	9	190	0	18	9	8	4	337
70-74	0	125	8	144	0	10	9	8	7	310
75-80	0	143	6	89	0	5	9	8	14	275
80-84	0	111	4	35	0	2	6	7	25	189
85-89	0	63	2	9	0	0	4	4	31	114
90-94	0	20	1	1	0	0	1	2	20	45
95+	0	3	0	0	0	0	0	0	6	10
Totaal	2 109	1 279	476	1 530	179	1 912	337	119	137	8 077

Tabel 2
Particuliere huishoudens naar grootte en samenstelling van het huishouden, 1 januari 2001*

	Totaal	Meerpersoonshuishouden			
		2 personen	3 personen	4 personen	5 of meer personen
	<i>x 1 000</i>				
Eénpersoonshuishouden	2 341				
Meerpersoonshuishouden	4 548	2 250	898	950	450
Samenwonend paar zonder kind(eren)					
niet-gehuwd	485	482	2	0	0
gehuwd	1 531	1 506	18	5	2
Samenwonend paar met kind(eren)					
niet-gehuwd	177		95	62	19
gehuwd	1 911		650	846	416
Eénouderhuishouden	399	229	124	34	11
Overig	45	33	10	1	1
Totaal	6 889	2 250	898	950	450

Tabel 3
Particuliere huishoudens naar grootte van het huishouden en leeftijd van de referentiepersoon, 1 januari 2001*

	Totaal	Eénpersoons huishouden	Meerpersoonshuishouden			
			2 personen	3 personen	4 personen	5 of meer personen
	<i>x 1 000</i>					
jonger dan 20 jaar	60	50	7	2	1	0
20–24 jaar	299	213	68	13	3	2
25–29 jaar	562	264	204	59	26	9
30–34 jaar	730	231	200	138	119	41
35–39 jaar	751	178	128	123	218	104
40–44 jaar	707	146	106	99	226	131
45–49 jaar	662	132	125	117	189	99
50–54 jaar	691	149	231	154	113	44
55–59 jaar	520	126	260	88	34	12
60–64 jaar	450	129	257	47	12	5
65–69 jaar	407	141	233	27	5	2
70–74 jaar	376	164	193	16	2	1
75–79 jaar	326	178	137	9	1	0
80–84 jaar	209	136	69	4	0	0
85–89 jaar	103	77	25	2	0	0
90–94 jaar	30	24	6	0	0	0
95 jaar of ouder	5	4	1	0	0	0
Totaal	6 889	2 341	2 250	898	950	450

Tabel 4
Particuliere huishoudens naar samenstelling en leeftijd van de referentiepersoon, 1 januari 2001*

	Totaal	Eénpersoons huishouden	Meerpersoonshuishouden					
			gehuwd paar		niet-gehuwd paar		eenouderhuis- houden	overig
			zonder kinderen	met kind(eren)	zonder kinderen	met kind(eren)		
<i>x 1 000</i>								
jonger dan 20 jaar	60	50	0	0	5	0	2	3
20-24 jaar	299	213	9	5	50	4	9	9
25-29 jaar	562	264	53	59	136	20	22	7
30-34 jaar	730	231	77	230	103	44	41	4
35-39 jaar	751	178	53	364	51	43	60	3
40-44 jaar	707	146	44	384	31	30	69	2
45-49 jaar	662	132	66	354	25	19	64	2
50-54 jaar	691	149	177	281	24	11	47	2
55-59 jaar	520	126	228	122	17	4	22	2
60-64 jaar	450	129	234	57	13	2	14	2
65-69 jaar	407	141	213	28	10	1	12	2
70-74 jaar	376	164	175	15	8	0	12	2
75-79 jaar	326	178	121	8	6	0	11	2
80-84 jaar	209	136	58	3	3	0	8	1
85-89 jaar	103	77	18	1	2	0	4	1
90-94 jaar	30	24	3	0	1	0	2	0
95 jaar of ouder	5	4	0	0	0	0	0	0
Totaal	6 889	2 341	1 531	1 911	485	177	399	45

Maandcijfers

Technische toelichting

De gegevens over de *bevolking*, met uitzondering van asielzoekers, hebben betrekking op personen die in de basisadministratie van de Nederlandse gemeenten als ingezetene zijn opgenomen (de 'de jure' bevolking). In principe wordt iedereen die voor onbepaalde tijd in Nederland woonachtig is, opgenomen in de basisadministratie van de gemeente waar men woont resp. waar men de meeste malen overnacht (de gemeente van inschrijving of woon-gemeente). De gegevens van een individu vormen tezamen een *persoonslijst*.

Geborenen worden geteld naar de gemeente waar de moeder (eventueel de vader) als ingezetene is ingeschreven. De opgenomen gegevens over de *levendgeborenen* hebben betrekking op alle bij de gemeente aangegeven geborenen die enig teken van leven hebben vertoond, ongeacht de zwangerschapsduur. Daar waar levendgeborenen worden onderscheiden naar *rangnummer* wordt, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, bedoeld het rangnummer van de levendgeborene uit de moeder (en dus niet dat uit het bestaande huwelijk).

Een kind wordt *buitenechtelijk* genoemd als de moeder op het moment van de bevalling niet gehuwd is of als ze uiterlijk 307 dagen vóór de bevalling verweeduwd of gescheiden is.

Overledenen worden eveneens geteld naar de gemeente van inschrijving en niet naar de gemeente van overlijden. De vermelde *leeftijd* is, met uitzondering van de overleden kinderen beneden 1 jaar, het verschil tussen het kalenderjaar van overlijden en dat van geboorte.

De statistiek van de *buitenlandse migratie* heeft betrekking op alle personen die aangifte doen van het feit dat zij zich in Nederland vestigen of Nederland verlaten.

Immigranten zijn zij voor wie de verwachte verblijfsduur in Nederland in het halfjaar volgend op de vestiging ten minste vier maanden bedraagt. Voor de emigratie geldt dat de verwachte verblijfsduur in het buitenland in het jaar volgend op het vertrek ten minste acht maanden bedraagt.

Administratieve correcties worden gevormd door de opnemingen in respectievelijk afvoeringen uit de gemeentelijke persoonsregisters anders dan door geboorte, sterfte, vestiging, vertrek of gemeente-grenswijzigingen. Het grootste deel van de administratieve correcties betreft de verwerking van óf het vertrek van personen die deze gebeurtenis niet hebben gemeld bij de gemeentelijke autoriteiten óf de hervestiging die daarna plaatsvindt.

Onder *binnenlandse migratie* wordt verstaan iedere woonplaatswisseling binnen Nederland die leidt tot verandering van gemeente van inschrijving. Veranderingen van inschrijvingsgemeente die in verband met grenswijziging tussen, respectievelijk samenvoeging van, gemeenten in de bevolkingsadministratie worden geregistreerd, worden niet als binnenlandse migratie beschouwd.

Verhuizingen binnen een gemeente behoren tot de statistiek van de *binnengemeentelijke verhuizingen*.

De gegevens over de *huwelijksluiting* zijn geteld naar de gemeente waar de huwelijksvoltrekking voor de ambtenaar van de burgerlijke stand heeft plaatsgehad en hebben betrekking op huwelijken waarvan ten minste één der huwelijkspartners als ingezetene in de basisadministratie van een Nederlandse gemeente is opgenomen, ongeacht het land waar het huwelijk is gesloten.

Per 1 januari 1998 is in Nederland het *geregistreerd partnerschap* ingevoerd. De registratie van het partnerschap in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) is mogelijk voor paren van gelijk en van verschillend geslacht.

Echtscheidingen betreffen de door een rechter uitgesproken echtscheidingsvonnissen en hebben betrekking op echtscheidingen waarvan ten minste één van de betrokkenen als ingezetene in de basisadministratie van een Nederlandse gemeente is opgenomen, ongeacht het land waar het huwelijk is ontbonden. De datum van echtscheiding is de datum waarop dit vonnis bij de burgerlijke stand wordt ingeschreven. Voor huwelijken die in Nederland zijn gesloten is dat de burgerlijke stand in de gemeente waar het huwelijk werd voltrokken. Huwelijken die in het buitenland zijn gesloten en in Nederland zijn geregistreerd, kunnen in Nederland worden ontbonden door inschrijving van het echtscheidingsvonnis in het echtscheidingsregister van de gemeente 's-Gravenhage.

Asielzoekers zijn mensen die om uiteenlopende redenen hun land hebben verlaten om in een ander land, bijvoorbeeld Nederland, bescherming of asiel te zoeken. Het aantal individuele asielaanvragen wordt geregistreerd door het Ministerie van Justitie, de bron voor de in de tabel vermelde cijfers. De asielzoekers in een bepaald jaar worden niet allen ook als immigrant in dat jaar geteld. Voor dat laatste is immers inschrijving in een gemeentelijke basisadministratie vereist. Asielzoekers worden niet direct na aankomst als immigrant ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie (GBA). Voor degenen die in de centrale opvang zitten, gebeurt dit pas als zij 'statushouder' zijn geworden, of langer dan een jaar in een opvangcentrum verblijven. Degenen die buiten de centrale opvang onderdak hebben, worden ingeschreven mits zij rechtmatig in Nederland verblijven. Nadat het CBS bericht van inschrijving in de GBA heeft ontvangen, wordt de (voormalige) asielzoeker als immigrant opgenomen.

Ten slotte wordt nog vermeld dat door middel van een voetnoot per tabel wordt aangegeven welke cijfers een voorlopig karakter dragen en welke definitief zijn.

Tabel 1
Bevolking, stand en dynamiek

	Levend- geborenen	Over- ledenen	Buitenlandse migratie		Totale bevolkings- groei ²⁾	Aantal inwoners aan het einde van het jaar / de maand	Binnen- landse migratie	Binnenge- meentelijk verhuisde personen	Huwelijks- sluitingen	Partner- schaps- registraties	Echt- scheidings
			Immigratie	Emigratie ¹⁾							
1996	189 521	137 561	108 749	91 945	73 218	15 567 107	629 774	1 084 411	85 140		34 871
1997	192 443	135 783	109 860	81 973	87 085	15 654 192	633 356	1 106 833	85 059		33 740
1998	199 408	137 482	122 407	79 289	106 033	15 760 225	665 795	1 108 216	86 956	4 626	32 459
1999	200 445	140 487	119 151	78 779	103 725	15 863 950	637 394	1 058 308	89 428	3 256	33 571
2000	206 619	140 527	132 850	78 977	123 125	15 987 075	614 097	972 515	88 074	2 922	34 650
januari	17 068	14 915	10 035	6 516	5 989	15 869 939	49 518	81 981	3 095	195	2 983
februari	16 606	11 773	10 249	5 587	9 740	15 879 679	46 385	79 500	4 483	215	2 878
maart	17 445	11 608	9 964	6 667	9 486	15 889 165	49 497	85 449	4 623	232	3 225
april	16 625	11 468	8 491	5 685	8 236	15 897 401	42 213	74 483	6 220	213	2 515
mei	17 513	11 511	9 970	5 654	10 589	15 907 990	49 646	86 128	11 335	313	3 193
juni	16 773	11 200	10 135	6 455	9 494	15 917 484	46 636	78 608	11 530	296	2 663
juli	17 694	11 164	12 269	8 214	10 840	15 928 324	58 042	85 335	8 802	241	2 908
augustus	18 315	10 960	14 833	7 717	14 659	15 942 983	63 132	80 807	9 834	254	2 896
september	17 736	10 667	14 015	7 414	13 933	15 956 916	56 966	77 276	12 561	276	2 853
oktober	17 155	11 556	12 611	6 703	11 755	15 968 671	53 239	81 389	6 514	225	3 028
november	16 996	11 372	11 939	6 443	11 448	15 980 119	50 850	81 642	4 319	239	3 053
december	16 693	12 333	8 339	5 922	6 956	15 987 075	47 973	79 917	4 758	223	2 455
2001											
januari	15 764	13 188	9 124	5 500	6 200	15 993 275	42 451	72 077	3 842	168	2 748
februari	16 666	11 446	10 953	5 574	10 599	16 003 874	48 567	76 397	3 222	163	3 324
maart	15 675	11 587	13 197	8 935	8 350	16 012 224	53 869	89 316	4 248	171	3 156
april	16 244	11 772	9 821	5 505	8 788	16 021 012	43 865	72 844	5 942	146	3 044
mei	17 555	12 367	9 303	5 838	8 653	16 029 665	41 477	73 416	10 116	185	3 194
juni	16 722	11 114	12 430	8 442	9 596	16 039 261	57 450	88 321	9 384	161	3 025
juli	18 069	11 162	12 143	7 778	11 272	16 050 533	59 780	83 936	7 232	201	3 351

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2000 en eerder, zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

¹⁾ Inclusief saldo administratieve correcties.

²⁾ Inclusief het verschil tussen het officieel vastgestelde en het berekende inwonertal (overige correcties).

Tabel 2
Levendgeborenen naar legitimiteit en rangnummer (uit de moeder)

	Eerste kinderen	Tweede kinderen	Derde kinderen	Vierde of volgende kinderen	Totaal	w.o. buitenechtelijk	
						totaal	w.o. eerste kinderen
1996	85 792	68 334	24 631	10 764	189 521	32 192	20 492
1997	89 322	68 173	24 238	10 710	192 443	36 863	23 410
1998	93 876	69 877	24 970	10 685	199 408	41 439	26 691
1999	93 815	71 289	24 840	10 501	200 445	45 592	29 165
2000	95 972	74 014	25 685	10 948	206 619	51 539	32 365
januari	8 156	5 883	2 069	960	17 068	4 160	2 684
februari	7 673	6 039	2 007	887	16 606	4 115	2 594
maart	7 944	6 379	2 200	922	17 445	4 202	2 652
april	7 528	6 051	2 185	861	16 625	4 018	2 451
mei	7 729	6 552	2 268	964	17 513	4 233	2 581
juni	7 658	6 086	2 103	926	16 773	4 029	2 450
juli	8 120	6 463	2 192	919	17 694	4 401	2 722
augustus	8 559	6 588	2 260	908	18 315	4 645	2 935
september	8 377	6 232	2 209	918	17 736	4 491	2 888
oktober	8 092	6 068	2 070	925	17 155	4 379	2 738
november	8 086	5 949	2 090	871	16 996	4 394	2 764
december	8 050	5 724	2 032	887	16 693	4 472	2 906
2001							
januari	7 398	5 680	1 848	838	15 764	4 085	2 620
februari	7 591	6 081	2 060	934	16 666	4 404	2 739
maart	7 089	5 795	1 989	802	15 675	4 140	2 588
april	7 309	6 023	2 082	830	16 244	4 290	2 734
mei	7 967	6 421	2 226	941	17 555	4 593	2 839
juni	7 676	6 172	2 043	831	16 722	4 631	2 865
juli	8 503	6 492	2 195	879	18 069	4 865	3 104

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2000 en eerder, zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

Tabel 3
Overledenen naar leeftijd en geslacht

	0-19 jaar		20-39 jaar		40-59 jaar		60-79 jaar		80-89 jaar		90+ jaar		Totaal		w.o. beneden 1 jaar ¹⁾	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
1996	1 125	800	2 115	1 167	8 365	5 276	33 896	22 029	18 749	26 064	4 758	13 217	69 008	68 553	615	471
1997	1 016	724	2 026	1 151	8 187	5 421	32 890	21 785	18 425	25 864	4 699	13 595	67 243	68 540	541	427
1998	1 103	692	1 901	1 035	8 340	5 520	33 343	21 962	18 598	26 028	4 924	14 036	68 209	69 273	613	422
1999	1 055	785	1 937	1 128	8 570	5 787	33 416	22 608	18 716	26 452	5 178	14 855	68 872	71 615	563	485
2000	999	761	1 740	1 006	8 204	5 552	30 974	20 245	20 619	26 733	6 237	17 457	68 773	71 754	582	477
januari	73	58	170	87	763	513	2 968	1 950	2 321	2 901	861	2 250	7 156	7 759	41	37
februari	75	50	113	86	622	414	2 515	1 669	1 833	2 226	577	1 593	5 735	6 038	47	32
maart	91	88	123	69	670	432	2 544	1 643	1 704	2 248	558	1 438	5 690	5 918	58	61
april	84	57	172	75	669	414	2 488	1 615	1 769	2 141	515	1 469	5 697	5 771	53	28
mei	92	61	141	78	717	475	2 479	1 670	1 700	2 170	506	1 422	5 635	5 876	52	38
juni	77	64	161	81	661	430	2 488	1 583	1 606	2 148	510	1 391	5 503	5 697	49	35
juli	93	70	136	86	663	455	2 594	1 684	1 574	2 084	439	1 286	5 499	5 665	53	44
augustus	85	76	162	81	676	486	2 404	1 576	1 526	2 130	455	1 303	5 308	5 652	46	47
september	80	62	145	89	675	461	2 378	1 621	1 514	2 004	416	1 222	5 208	5 459	49	43
oktober	93	49	150	106	694	489	2 700	1 739	1 603	2 128	462	1 343	5 702	5 854	48	35
november	59	61	138	90	681	495	2 646	1 654	1 613	2 185	466	1 284	5 603	5 769	32	38
december	97	65	129	78	713	488	2 770	1 841	1 856	2 368	472	1 456	6 037	6 296	54	39
2001																
januari	106	71	168	105	763	514	2 902	2 015	1 861	2 589	548	1 546	6 348	6 840	49	41
februari	104	73	120	80	659	472	2 640	1 794	1 547	2 188	457	1 312	5 527	5 919	60	50
maart	84	50	149	76	720	499	2 641	1 741	1 685	2 167	490	1 285	5 769	5 818	44	35
april	70	45	143	103	751	489	2 730	1 775	1 692	2 278	417	1 279	5 803	5 969	30	20
mei	83	66	156	92	749	539	2 930	1 849	1 666	2 441	464	1 332	6 048	6 319	44	43
juni	97	68	143	70	684	450	2 587	1 702	1 524	2 153	426	1 210	5 461	5 653	53	48
juli	106	71	144	94	674	483	2 543	1 772	1 536	2 130	378	1 231	5 381	5 781	70	39

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2000 en eerder, zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

¹⁾ Leeftijd op de laatste verjaardag.

Tabel 4
Buitenlandse migratie naar geboorteland

	Totaal ¹⁾	Werelddelen					Landen						
		Europa	Amerika	Azië	Afrika	Oceanië	EU-landen					Afgha- nistan	China
							Nederland	België	BR Duitsland	Verenigd Koninkrijk	Overige EU-landen		
<i>Immigratie²⁾</i>													
1996	108 749	57 251	14 682	20 722	15 228	866	22 566	1 915	5 626	4 439	6 888	2 848	1 516
1997	109 860	56 719	15 736	22 016	14 527	862	22 715	2 244	5 548	4 454	7 533	3 664	1 788
1998	122 407	60 679	20 492	24 080	16 027	1 039	25 984	2 336	5 465	4 469	8 145	3 929	1 940
1999	119 151	61 522	19 946	21 557	14 921	1 204	24 974	2 360	5 193	4 780	8 523	5 506	1 850
2000	132 850	66 921	22 428	24 340	17 823	1 338	23 817	2 244	5 150	5 564	8 843	4 610	2 632
januari	10 035	5 438	1 528	1 628	1 316	125	2 011	206	478	407	754	269	149
februari	10 249	5 226	1 469	1 817	1 624	113	1 614	175	411	412	757	318	179
maart	9 964	5 058	1 453	1 889	1 460	104	1 699	162	411	443	684	316	198
april	8 491	4 295	1 311	1 554	1 216	115	1 600	139	356	362	556	257	146
mei	9 970	5 044	1 537	1 892	1 380	117	1 867	178	365	454	600	296	188
juni	10 135	5 039	1 700	1 984	1 310	102	2 079	145	406	422	534	354	246
juli	12 269	6 160	2 749	1 911	1 336	113	2 878	217	341	425	616	374	195
augustus	14 833	7 233	3 369	2 300	1 785	146	3 073	268	523	608	850	397	230
september	14 015	7 000	2 377	2 654	1 871	113	2 083	250	591	560	1 156	589	337
oktober	12 611	6 277	1 924	2 656	1 667	87	1 780	190	517	570	918	567	312
november	11 939	5 958	1 672	2 484	1 693	132	1 648	192	456	585	906	529	300
december	8 339	4 193	1 339	1 571	1 165	71	1 485	122	295	316	512	344	152
2001													
januari	9 124	4 582	1 331	1 813	1 313	85	1 584	152	312	390	575	410	179
februari	10 953	5 417	1 427	2 194	1 797	118	1 621	186	392	460	796	472	228
maart	13 197	6 472	1 865	2 603	2 115	139	2 046	170	464	543	873	482	299
april	9 821	4 851	1 295	1 899	1 640	136	1 564	135	369	483	600	333	323
mei	9 303	4 281	1 326	1 904	1 671	121	1 489	143	349	355	593	390	253
juni	12 430	6 150	1 975	2 336	1 826	143	2 497	185	442	484	687	509	235
juli	12 143	6 064	2 491	2 067	1 399	122	2 971	185	447	472	661	453	278
<i>Emigratie (inclusief saldo administratieve correcties)</i>													
1996	91 945	65 420	10 594	7 605	7 380	946	40 365	1 391	5 066	4 894	5 876	108	684
1997	81 973	58 535	9 701	6 889	6 089	774	37 849	1 293	4 336	3 748	5 249	56	592
1998	79 289	56 709	8 953	7 059	5 827	717	35 778	1 371	4 321	3 971	5 643	109	532
1999	78 779	55 853	9 055	7 054	5 997	818	35 785	1 331	4 119	3 643	5 627	204	544
2000	78 977	57 041	8 333	6 834	5 935	834	37 414	1 375	3 980	3 353	5 757	214	502
januari	6 516	4 653	671	560	535	97	3 180	109	266	281	440	40	58
februari	5 587	3 991	587	525	425	59	2 627	88	266	256	393	24	29
maart	6 667	4 679	696	719	516	57	2 999	141	353	275	519	14	57
april	5 685	4 087	569	489	490	50	2 727	64	280	259	358	5	22
mei	5 654	4 047	567	532	434	74	2 561	99	258	246	458	11	56
juni	6 455	4 604	755	583	449	64	2 933	119	343	311	544	14	48
juli	8 214	5 807	1 065	777	501	64	3 788	160	404	298	653	19	36
augustus	7 717	5 764	757	603	519	74	3 882	127	370	324	543	10	33
september	7 414	5 485	735	638	496	60	3 599	127	393	332	539	16	51
oktober	6 703	4 907	645	490	580	81	3 222	109	357	280	459	14	41
november	6 443	4 557	743	541	528	74	2 904	109	349	263	472	35	41
december	5 922	4 460	543	377	462	80	2 992	123	341	228	379	12	30
2001													
januari	5 500	3 897	585	501	470	47	2 664	91	201	202	354	39	58
februari	5 574	4 144	482	425	449	74	2 687	128	257	199	412	24	34
maart	8 935	6 107	966	932	865	64	4 034	126	376	359	633	21	75
april	5 505	3 966	529	497	465	48	2 607	72	305	204	374	24	32
mei	5 838	4 135	619	544	479	61	2 726	117	260	221	461	28	41
juni	8 442	5 996	1 120	646	596	84	3 877	135	391	328	695	31	49
juli	7 778	5 734	791	655	535	63	3 946	140	357	339	579	32	54

N.B. De cijfers die betrekking hebben op 2000 en eerder zijn definitief. De overige cijfers zijn voorlopig.

¹⁾ Inclusief geboorteland onbekend.

²⁾ Inclusief in Nederlandse asielzoekerscentra geboren kinderen.

Egypte	Irak	Iran	Japan	Marokko	Nederlandse Antillen plus Aruba	Somalië	Suriname	Turkije	VS van Amerika	Voormalig Joegoslavië	Voormalige Sovjet Unie	Zuid-Afrika
750	4 673	2 818	1 385	4 528	3 845	3 478	3 643	6 209	3 132	3 636	2 378	913
826	6 130	1 689	1 293	4 894	4 751	1 644	3 555	6 291	3 151	1 818	2 162	1 051
859	7 368	1 139	1 228	5 531	7 588	1 385	4 603	5 459	3 408	1 682	2 656	1 688
671	3 346	1 144	1 293	4 670	8 813	1 668	3 205	4 817	3 488	4 133	2 975	1 333
571	4 445	1 733	1 298	4 482	10 167	2 181	3 601	5 393	3 538	4 780	6 104	1 331
45	318	104	84	372	656	168	209	431	280	414	326	111
50	395	142	75	485	470	193	269	463	306	509	471	138
51	396	143	101	398	494	172	301	493	264	410	361	120
31	254	98	129	406	530	150	231	360	204	250	366	104
35	374	135	175	359	623	188	303	439	245	402	356	106
48	408	97	111	364	841	179	279	296	255	381	461	81
44	323	141	102	262	1 608	180	329	343	341	394	585	77
49	377	133	133	509	1 779	161	443	563	524	327	534	137
64	369	197	118	517	1 105	227	366	552	360	468	663	123
52	515	211	114	378	806	154	342	537	327	463	798	119
62	416	228	91	261	635	264	321	506	255	505	667	103
40	300	104	65	171	620	145	208	410	177	257	516	112
41	376	154	37	274	555	132	220	440	221	295	443	125
55	412	211	82	427	470	188	259	504	271	342	570	148
68	472	199	122	486	701	256	295	624	279	450	773	157
48	236	138	120	504	473	156	283	465	202	310	502	120
36	228	182	116	519	510	114	278	450	174	214	337	97
70	291	198	148	453	921	199	323	518	291	301	596	120
62	228	164	146	282	1 390	145	341	359	334	207	428	113
617	245	443	1 388	2 490	3 288	641	2 391	4 189	2 635	1 222	551	649
502	257	465	1 246	1 711	14 354	771	2 228	2 637	2 494	1 122	538	647
373	373	349	1 137	1 466	2 385	846	1 791	2 210	2 544	774	596	815
335	720	339	1 237	1 432	2 646	1 286	1 630	1 860	2 557	938	493	816
270	633	318	1 155	1 105	2 443	1 829	1 273	1 158	2 489	1 263	667	680
22	72	21	72	96	214	153	152	60	162	123	60	83
18	79	27	79	74	176	126	100	72	132	87	62	56
30	59	38	189	102	190	137	109	67	215	78	70	55
23	45	25	90	123	144	119	119	93	162	106	34	45
27	60	22	66	73	179	108	63	104	181	132	60	39
7	53	24	119	85	181	122	105	73	281	84	38	45
25	41	43	144	108	256	153	140	83	425	116	65	47
26	51	19	124	80	216	203	80	108	244	164	57	56
12	67	35	80	85	241	191	128	119	165	127	50	64
19	37	21	68	102	236	220	94	134	171	85	64	56
33	44	28	63	115	254	141	136	125	178	109	60	48
28	25	15	61	62	156	156	47	120	173	52	47	86
19	72	23	44	68	186	143	68	105	174	68	61	64
4	50	14	52	34	184	221	45	91	132	127	46	41
41	82	38	253	152	304	304	209	135	264	142	92	67
11	53	32	91	50	162	153	59	108	166	112	28	53
13	58	16	102	83	202	174	82	82	180	65	66	41
4	51	44	122	128	332	203	113	137	383	104	87	60
13	78	38	100	116	272	184	41	72	283	68	41	76

Tabel 5
Asielaanvragen naar land van nationaliteit

	Totaal	w.o.									
		Afghanistan	Bosnië- Herzegovina	China	Irak	Iran	Servië en Montenegro	Somalië	Sri Lanka	Turkije	Zaire
1996	22 857	3 019	984	468	4 378	1 521	797	1 461	1 483	692	435
1997	34 443	5 920	1 968	1 158	9 641	1 253	1 652	1 280	1 497	1 135	592
1998	45 217	7 118	3 769	916	8 300	1 680	4 288	2 775	1 049	1 222	410
1999	42 729	4 400	1 169	1 246	3 703	1 527	7 125	2 731	856	1 490	252
2000	43 559	5 032	1 637	1 393	2 747	2 530	3 813	2 095	972	2 246	501
januari	4 125	391	89	112	312	224	260	348	110	175	31
februari	3 840	352	78	111	305	183	199	156	97	192	70
maart	3 571	334	181	98	238	150	330	173	107	185	39
april	3 104	348	139	109	157	176	318	193	71	153	36
mei	3 053	390	105	118	151	160	175	156	60	234	34
juni	3 371	398	87	140	139	105	818	120	89	151	26
juli	3 581	428	161	146	195	173	608	154	75	173	38
augustus	3 920	558	154	151	259	243	346	214	80	159	63
september	3 418	410	185	97	222	230	198	194	74	209	41
oktober	3 981	417	155	114	246	316	273	136	86	225	39
november	3 927	526	146	113	285	291	168	139	54	205	41
december	3 668	480	157	84	238	279	120	112	69	185	43
2001											
januari	3 697	342	211	96	214	310	106	135	76	174	45
februari	2 805	254	191	86	139	172	59	85	42	154	38
maart	3 086	358	139	59	171	125	106	103	57	152	41
april	2 781	263	88	79	97	124	81	98	72	131	50
mei	2 549	298	106	38	85	98	102	89	49	141	25
juni	2 219	262	68	45	94	92	52	75	56	100	28
juli	2 475	255	58	63	94	108	84	77	57	92	25

Bron: Ministerie van Justitie.

Inhoudsopgave september 1996–september 2001

	Aflevering	Bladzijde		Aflevering	Bladzijde
1. BEVOLKINGSSTRUCTUUR EN -ONTWIKKELING					
<i>Artikelen</i>					
– Confrontatie van de resultaten van de structuurtelling 1 januari 1995 met die verkregen langs administratieve weg	oktober 1996	10–22	– Bevolking naar geslacht per viercijferig postcodegebied, 1 januari 1997	december 1997	48–66
– Demografie van Nederland 1995	december 1996	8–23	– Bevolking per gemeente naar provincie, 1 januari 1998	januari 1998	20–24
– Bevolkingsontwikkeling in 1996: toename immigratie	maart 1997	6–10	– Stand van de bevolking op 1 januari 1997 en loop van de bevolking in 1996, per provincie en landsdeel	februari 1998	12–15
– Bevolking naar leeftijd en geslacht, 1 januari 1996 en de bevolking volgens de overlevingstafel, 1991–1995	mei 1997	4	– Stand van de bevolking op 1 januari 1997 en loop van de bevolking in 1996, per gemeente-groep naar stedelijkheid gemeenten	februari 1998	16–17
– Demografie van Nederland 1996	november 1997	6–22	– Stand van de bevolking op 1 januari 1997 en loop van de bevolking in 1996, per gemeentegroep naar inwonertal	februari 1998	18–25
– Geboorte, sterfte, immi- en emigratie, 1980–1997	december 1997	4	– Demografische cijfers per provincie, 1992–1997	april 1998	19–31
– Meer dan duizend mensen van honderd jaar of ouder	december 1997	6– 8	– Leeftijdsopbouw per gemeente, 1 januari 1998	juli 1998	27–35
– Bevolkingsontwikkeling in 1997: stijging bevolkingsgroei	maart 1998	8–13	– Bevolking naar geslacht per viercijferig postcodegebied, 1 januari 1998	december 1998	59–77
– Geboorte, sterfte, immi- en emigratie, 1980–1998	september 1998	6	– Stand van de bevolking op 1 januari 1998 en loop van de bevolking in 1997, per provincie en landsdeel	december 1998	78–81
– Demografie van Nederland 1997	december 1998	8–24	– Stand van de bevolking op 1 januari 1998 en loop van de bevolking in 1997, per gemeente-groep naar stedelijkheid gemeenten	december 1998	82–83
– Kinderen en jeugdigen, 1970–2020	maart 1999	6	– Stand van de bevolking op 1 januari 1998 en loop van de bevolking in 1997, per gemeente-groep naar inwonertal	december 1998	84–91
– Demografische ontwikkelingen en collectieve uitgaven	maart 1999	9–12	– Bevolking per gemeente naar provincie 1 januari 1999	januari 1999	20–24
– Bevolkingsgroei 1998: veel geboorten, veel immigranten	maart 1999	13–19	– Demografische cijfers per provincie, 1993–1998	april 1999	41–54
– Geboorte, sterfte, immi- en emigratie in de jaren negentig	september 1999	6	– Leeftijdsopbouw per gemeente, 1 januari 1999	juli 1999	19–26
– Hoeveel mensen maken voor de tweede keer een eeuwwisseling mee?	november 1999	10–11	– Bevolking per gemeente naar provincie 1 januari 2000 (berekende cijfers)	januari 2000	35–39
– Bevolkingsontwikkeling 1900–2100	december 1999	9–16	– Demografische cijfers per provincie, 1994–1999	februari 2000	29–42
– Dutch population statistics based on population register data	februari 2000	9–15	– Stand van de bevolking op 1 januari 1999 en loop van de bevolking in 1998, regionale cijfers	februari 2000	43–55
– Demografie van Nederland 1999	maart 2000	9–33	– Leeftijdsopbouw per gemeente, 1 januari 2000	november 2000	35–43
– Geregistreerd partnerschap en burgerlijke staat: toepassing in de bevolkingsstatistieken	mei 2000	10–13	– Demografische cijfers per provincie, 1995–2000	januari 2001	31–42
– Calicoscoop van de moderne levensloop	juni 2000	10–17	– Bevolking per gemeente naar provincie 1 januari 2001 (berekende cijfers)	januari 2001	43–47
– Bevolkingsstatistieken in Statline	april 2001	4– 6	– Stand van de bevolking op 1 januari 2000 en loop van de bevolking in 1999, regionale cijfers	januari 2001	48–59
– Zestien miljoen inwoners	april 2001	7			
– Bevolkingsgroei blijft hoog	juli 2001	4– 6			
<i>Jaarcijfers</i>					
– Bevolking van Nederland naar burgerlijke staat, geslacht en leeftijd, 1 januari 1997	augustus 1997	17–20			
– Demografische kerncijfers, 1985–1996	september 1997	13–18			
– Bevolking van Nederland naar burgerlijke staat, geslacht en leeftijd, 1 januari 1998	augustus 1998	21–24			
– Demografische kerncijfers, 1990–1997	december 1998	53–58			
– Bevolking van Nederland naar burgerlijke staat, geslacht en leeftijd, 1 januari 1999	juni 1999	29–32			
– Demografische kerncijfers, 1990–1998	januari 2000	29–34			
– Bevolking van Nederland naar burgerlijke staat, geslacht en leeftijd, 1 januari 2000	augustus 2000	19–22			
– Demografische kerncijfers, 1990–1999	januari 2001	26–30			
– Bevolkingsstatistieken in Statline	mei 2001	41–42			
– Bevolking naar leeftijd, burgerlijke staat en geslacht, 1 januari 2001	september 2001	25–28			
2. BEVOLKING NAAR REGIO					
<i>Artikelen</i>					
– Regionale spreiding van Antillianen en Arubanen, 1997	februari 1998	6	– Emigratie en afvoeringen naar leeftijd, geboorteland en gemeente, 1995	september 1996	4
– Regionale verschillen in bevolking	maart 1998	14–25	– Inter- en intrageementelijke verhuizingen naar geboorteland, 1995	december 1996	4
<i>Jaarcijfers</i>					
– Bevolking van Nederland naar enkele regionale en categorale indelingen naar geslacht en leeftijd, 1 januari 1996	september 1996	9–12	– Eerste en tweede generatie Turken, Marokkanen, Surinamers en Antillianen naar jaar van huwelijksluiting, 1996	april 1997	4
– Leeftijdsopbouw per gemeente, 1 januari 1996	september 1996	23–31	– In Indonesië of het voormalig Nederlands-Indië geboren bevolking	april 1997	6–10
– Bevolking per gemeente naar provincie, 1 januari 1997	januari 1997	77–82	– Eerste en tweede generatie Turken en Marokkanen naar leeftijd en nationaliteit, 1996	juli 1997	4
– Loop van de bevolking naar enkele regionale en categorale indelingen, 1995	februari 1997	11–20	– Verhuizingen van Marokkanen, Turken, Antillianen en Surinamers naar leeftijd, 1996	augustus 1997	4
– Demografische cijfers per provincie, 1991–1996	maart 1997	52–64	– Regionale spreiding van Antillianen en Arubanen, 1997	februari 1998	6
– Bevolking naar geslacht per viercijferig postcodegebied, 1 januari 1996	april 1997	12–29	– Antillianen en Arubanen naar jaar van laatste vestiging, leeftijd bij laatste vestiging en verband tussen huwelijk en vestiging	mei 1998	6
– Leeftijdsopbouw per gemeente, 1 januari 1997	december 1997	40–47	– Chinezen in Nederland, 1 januari 1997	mei 1998	8–11
			– Personen met dubbele nationaliteit	april 1999	6
			– Allochtonen in Nederland: vijf grote groepen	april 1999	9–19
			– Naar geboorteland gemengde echtparen	juli 1999	6
			– Allochtonen in Nederland: vluchtelingen en asielzoekers	juli 1999	10–18
			– Allochtonen in Nederland: westers/niet-westers, 1999	november 1999	6– 7
			– Joegoslaven in Nederland, 1 januari 1999	februari 2000	6
			– Binnenlands verhuisgedrag van allochtonen	maart 2000	34–43
			– Gezinnen met kinderen naar allochtoniteit	mei 2000	6– 7
			– Aantallen allochtonen volgens verschillende definities	mei 2000	14–17
			– Main trends in the labour force in the European Union	oktober 2000	9–16
			– Niet-westerse derde generatie, een eerste verkenning	juni 2001	16–19

Inhoudsopgave september 1996–september 2001

	Aflevering	Bladzijde
– Spreiding van niet-westerse allochtonen over Nederland	juni 2001	20– 23
– Klein deel van asielzoekers ingeschreven in GBA	september 2001	4– 7
– Inwonende Turkse en Marokkaanse jongeren	september 2001	8– 9
– Verdubbeling van het aantal allochtonen in de afgelopen kwart eeuw	september 2001	12– 16
– Schattingsmethode voor de allochtone bevolking in de afgelopen kwart eeuw	september 2001	17– 22
<i>Jaarcijfers</i>		
– Bevolking naar geboorteland en geboorteland van de ouders, 1 januari 1995	september 1996	13– 22
– Bevolking naar geboorteland en geboorteland van de ouders, per provincie en in de vier grote gemeenten, 1 januari 1995	november 1996	11– 22
– Bevolking naar geboorteland en geboorteland van de ouders, 1 januari 1996	januari 1997	22– 30
– Bevolking naar geboorteland en geboorteland van de ouders, per provincie en in de vier grote gemeenten, 1 januari 1996	januari 1997	31– 42
– Bevolking per gemeente naar geboorteland resp. Geboorteland ouders, 1 januari 1996	januari 1997	43– 61
– Niet-Nederlanders per gemeente, 1 januari 1996	februari 1997	21– 29
– Demografische cijfers betreffende de Surinaamse en Antilliaanse + Arubaanse bevolking in Nederland, 1991–1995	maart 1997	90– 94
– Bevolking naar geboorteland en geboorteland van de ouders, 1 januari 1997	december 1997	67– 75
– Bevolking naar geboorteland en geboorteland van de ouders, per provincie en in de vier grote gemeenten, 1 januari 1997	december 1997	76– 88
– Bevolking per gemeente naar geboorteland resp. Geboorteland ouders, 1 januari 1997	december 1997	89–107
– Niet-Nederlanders per gemeente, 1 januari 1997	december 1997	108–116
– Allochtonen in Nederland volgens de beperkte definitie, 1 januari 1997	maart 1998	26– 33
– Allochtonen volgens de beperkte definitie per provincie en de vier grote gemeente, 1 januari 1997	maart 1998	34– 45
– Allochtonen volgens de beperkte definitie per gemeente, 1 januari 1997	maart 1998	46– 54
– Allochtonen volgens de beperkte definitie per viercijferig postcodegebied, 1 januari 1997	juni 1998	17– 28
– Niet-Nederlanders per gemeente, 1 januari 1998	oktober 1998	28– 35
– Allochtonen in Nederland volgens de beperkte definitie, 1 januari 1998	november 1998	24– 31
– Allochtonen volgens de beperkte definitie per provincie en de vier grote gemeente, 1 januari 1998	november 1998	32– 44
– Allochtonen volgens de beperkte definitie per gemeente, 1 januari 1998	november 1998	45– 52
– Allochtonen volgens de beperkte definitie per viercijferig Postcodegebied, 1 januari 1998	april 1999	55– 66
– Niet-Nederlanders per gemeente, 1 januari 1999	augustus 1999	15– 23
– Allochtonen, 1 januari 1999	december 1999	48–115
– Inwoners en allochtonen per viercijferig postcodegebied, 1 januari 1999	juli 2000	16– 43
– Allochtonen, 1 januari 2000	september 2000	22– 85
– Inwoners en allochtonen per viercijferig postcodegebied, 1 januari 2000	november 2000	44– 71
– Niet Nederlanders per gemeente, 1 januari 2000	december 2000	13– 21
– Allochtonen in Nederland, 1 januari 2001	september 2001	29– 36

4. GEBOORTE

Artikelen

– Prognose van het aantal geboren in 1995 volgens de bevolkingsprognoses vanaf 1965 (Buiten-)rechtelijke levendgeborenen naar leeftijd van de moeder, 1965 en 1995	november 1996	4
– Worden er steeds minder jongens geboren?	maart 1997	4
– Meeste kinderen in zomer geboren	april 1997	11
– Buitenechtelijke geboorten: Nederland in Europees perspectief	mei 1997	6– 9
– Buitenechtelijke vruchtbaarheid naar geboorteland van de moeder	mei 1997	28– 36
– Buitenechtelijke geboorten: Nederland in Europees perspectief (rectificatie)	juni 1997	6– 11
– Achtergronden van vruchtbaarheidsontwikkelingen	augustus 1997	10
– Geboortetontwikkeling en consumentenvertrouwen: een econometrische analyse	oktober 1997	12– 24
	november 1997	23– 27

	Aflevering	Bladzijde
– Veel vrouwen kampen met vruchtbaarheidsproblemen	februari 1998	6– 7
– Kenmerken van moeders bij geboorte van het eerste kind	maart 1998	6
– Sterke daling aantal tienermoeders	mei 1998	12–13
– Vruchtbaarheid van in het buitenland geboren vrouwen	juli 1998	8–10
– Geboortenregeling 1998	december 1998	25–29
– Echtechtelijke en buitenechtelijke levendgeborenen, 1960–1999	januari 1999	6
– Fertility of foreign-born women in the Netherlands	november 1999	12–14
– TFR naar leeftijd en geboorteland, 1990–1998	december 1999	6
– Afstel door uitstel: (kinder)loos alarm?	januari 2000	9–22
– Aantal tienermoeders toch weer gestegen	januari 2000	23–25
– Sex-ratio, Nederlanders en allochtonen	maart 2000	6
– Krijgen allochtonen vrouwen van de tweede generatie minder kinderen dan de moeder	oktober 2000	17–24
– Vruchtbaarheid van allochtonen vrouwen	november 2000	9–11
– Allochtone moeders in Nederland	november 2000	12–21
– Kinderen krijgen over de landsgrenzen heen	november 2000	22–26
– Jonge moeders zijn steeds ouder	november 2000	27–31
– Werkende moeders in de komende twintig jaar	november 2000	32–34
– Aantal tienermoeders weer toegenomen	februari 2001	4– 5
– Steeds meer kinderen buiten het huwelijk geboren	maart 2001	4– 5
– Een kind of uit elkaar	maart 2001	6–11
– Laat getrouwd, snel een kind	juli 2001	7– 9

Jaarcijfers

– Geboorte, 1991–1995	december 1996	46–55
– Geboorte per gemeente naar provincie, 1994–1995	mei 1997	37–54
– Geboorte, 1992–1996	november 1997	28–38
– Geboorte per gemeente naar provincie, 1996	januari 1998	25–34
– Levendgeborenen naar leeftijd van de moeder per gemeente, 1996	februari 1998	26–34
– Geboorte per gemeente naar provincie, 1997	januari 1999	25–33
– Geboorte, 1993–1997	februari 1999	15–24
– Levendgeborenen naar leeftijd van de moeder per gemeente, 1997	maart 1999	20–28
– Geboorte, 1994–1998	november 1999	35–44
– Levendgeborenen naar leeftijd van de moeder per gemeente, 1998	februari 2000	56–64
– Geboorte per gemeente naar provincie, 1998	april 2000	24–33
– Geboorte, 1995–1999	oktober 2000	25–34
– Levendgeborenen naar leeftijd van de moeder per gemeente, 1999	november 2000	72–80
– Geboorte per gemeente naar provincie, 1999	december 2000	22–31

5. STERFTE EN LEVENSVERWACHTING

Artikelen

– Sterfte: trends, achtergronden en prognose	mei 1997	10–17
– Sterfte in relatie tot warmte, kou en griep	november 1997	4
– Periode-overlevingstafels naar geslacht en leeftijd, 1991–1995	januari 1998	8–13
– Veel sterfgevallen in maart en april 1998	augustus 1998	8– 9
– Seizoenspatronen in de sterfte	mei 1999	6
– Ruim 2000 extra overledenen in januari 2000	april 2000	9–10
– Zelfdoding in Nederland	april 2000	11–16
– Sterfte in de jaren negentig	februari 2001	6– 9
– Voeding en sterfte	augustus 2001	6– 9

Jaarcijfers

– Sterfte, 1991–1995	december 1996	56–61
– Overlevingstafels, 1995 en 1991–1995	januari 1997	72–76
– Sterfte per gemeente naar provincie, 1994–1995	april 1997	30–46
– Sterfte, 1992–1996	november 1997	39–45
– Overlevingstafels, 1996 en 1992–1996	november 1997	46–50
– Sterfte per gemeente naar provincie, 1996	januari 1998	35–43
– Doodgeborenen, 1995 en 1996	februari 1998	35–36
– Sterfte per gemeente naar provincie, 1997	januari 1999	34–42
– Sterfte, 1993–1997	februari 1999	25–31
– Overlevingstafels, 1997 en 1993–1997	maart 1999	29–33
– Doodgeborenen, 1997	maart 1999	34
– Overlevingstafels, 1998 en 1994–1998	september 1999	19–23
– Sterfte, 1994–1998	november 1999	45–53
– Doodgeborenen, 1998	november 1999	54–55
– Sterfte per gemeente naar provincie, 1998	april 2000	34–42
– Sterfte naar doodsoorzaak, 1998	april 2000	58–63
– Doodgeborenen, 1999	oktober 2000	35–36
– Sterfte, 1995–1999	oktober 2000	37–44
– Overlevingstafels, 1999 en 1995–1999	november 2000	81–85
– Sterfte per gemeente naar provincie, 1999	december 2000	32–40

Inhoudsopgave september 1996–september 2001

	Aflevering	Bladzijde
6. BINNENLANDSE MIGRATIE EN VERHUIZINGEN		
<i>Artikelen</i>		
– Inter- en intragemeentelijke verhuizingen naar geboorteland, 1995	december 1996	4
– Grootstedelijke migratie in historisch perspectief	januari 1997	13–15
– Migratiestromen van en naar Rotterdamse wijken	januari 1997	16–20
– Verhuizingen van Marokkanen, Turken, Antillianen en Surinamers naar leeftijd, 1996	augustus 1997	4
– Verhuizingen naar leeftijd, gezinsverband en periode van het jaar 1995–1997	oktober 1998	6
– Twintigers verhuizen het verst en het vaakst	december 1998	30–35
– Verhuizingen in de vier grote steden, 1997	mei 1999	9–17
– Migratie en vergrijzing in de 21 ^e eeuw	februari 2000	24–28
– Binnenlands verhuisgedrag van allochtonen	maart 2000	34–43
<i>Jaarcijfers</i>		
– Verhuizingen per gemeente naar provincie, 1995	september 1996	32–41
– Verhuizingen in Nederland, 1990–1994	oktober 1996	27–30
– Binnenlandse migratie, 1991–1995	december 1996	24–29
– Verhuizingen in Nederland, 1991–1995	december 1996	42–45
– Binnenlandse migratie, 1992–1996	oktober 1997	35–40
– Verhuizingen in Nederland, 1992–1996	oktober 1997	41–44
– Verhuizingen per gemeente naar provincie, 1996	januari 1998	44–53
– Binnengemeentelijke verhuizingen, 1995–1997	september 1998	25–28
– Binnenlandse migratie, 1993–1997	september 1998	29–34
– Verhuizingen in Nederland, 1993–1997	september 1998	35–38
– Verhuizingen per gemeente naar provincie, 1997	januari 1999	43–51
– Verhuizingen per gemeente naar provincie, 1998	september 1999	24–33
– Binnengemeentelijke verhuizingen, 1996–1998	oktober 1999	37–40
– Binnenlandse migratie, 1994–1998	oktober 1999	41–46
– Verhuizingen in Nederland, 1994–1998	oktober 1999	47–50
– Binnenlandse migratie, 1995–1999	augustus 2000	23–28
– Verhuizingen in Nederland, 1995–1999	augustus 2000	29–32
– Verhuizingen per gemeente naar provincie, 1999	december 2000	41–50
– Binnengemeentelijke verhuizingen, 1995–1999	januari 2001	60–62
7. BUITENLANDSE MIGRATIE		
<i>Artikelen</i>		
– Emigratie en afvoeringen naar leeftijd, geboorteland en gemeente, 1995	september 1996	4
– Immigratie kan vergrijzing niet tegenhouden	november 1996	9
– Daling aantal asielverzoeken zet door in 1996	juni 1997	12–18
– Turkse en Marokkaanse huwelijksmigranten	oktober 1997	25–34
– De Immigratie- en Naturalisatie Dienst en demografische prognoses	januari 1998	14–16
– Kenmerken van naar België emigrerende personen	april 1998	6
– Welk effect heeft het immigratiebeleid?	augustus 1998	10–12
– Gezinshereniging en gezinsvorming onder asielmigranten	september 1998	8–16
– Immi- en emigratie naar België en Duitsland, 1980–1996	oktober 1998	4
– Asielverzoeken, 1993–1997	november 1998	6
– Immigratie en asielaanvragen, 1996–1998	februari 1999	6
– Verband tussen huwelijk en vestiging in Nederland	augustus 1999	6
– Buitenlandse migratie van Nederlanders met geboorteland Nederlandse Antillen of Aruba naar geslacht en leeftijd, 1986–1999	januari 2000	6
– Immigratie van geëmigreerde Nederlanders	april 2000	6
– De nieuwe gastarbeider: manager uit de VS of informaticus uit India	september 2000	9–12
– Waarom komen immigranten naar Nederland?	januari 2001	4– 7
– Gezinshereniging van asiele migranten nog gering	januari 2001	8–14
– Asielverzoeken en inwilligingen in Europa	januari 2001	8–11
– Immigratie stijgt verder in de eerste helft 2001	augustus 2001	4– 5
– Klein deel van asielzoekers ingeschreven in GBA	september 2001	4– 7
<i>Jaarcijfers</i>		
– Buitenlandse migratie, 1991–1995	december 1996	30–37
– Administratieve correcties, 1991–1995	december 1996	38–41
– Asielverzoeken, 1992–1996	augustus 1997	21–24

	Aflevering	Bladzijde
– Buitenlandse migratie, 1992–1996	oktober 1997	45– 52
– Administratieve correcties, 1992–1996	oktober 1997	53– 56
– Buitenlandse migratie, 1993–1997	september 1998	39– 48
– Administratieve correcties, 1993–1997	september 1998	49– 52
– Asielverzoeken, 1993–1997	oktober 1998	36– 40
– Buitenlandse migratie, 1994–1998	oktober 1999	51– 60
– Administratieve correcties, 1994–1998	oktober 1999	61– 64
– Asielverzoeken, 1994–1998	december 1999	116–120
– Buitenlandse migratie, 1995–1999	augustus 2000	33– 42
– Administratieve correcties, 1995–1999	augustus 2000	43– 46
8. HUWELIJKSSLUITING, RELATIEVORMING EN -ONTBINDING		
<i>Artikelen</i>		
– Samenwoners van gelijk geslacht	oktober 1996	23– 26
– Turkse en Marokkaanse huwelijksmigranten	oktober 1997	25– 34
– Eerste huwelijken, naar generatie, kalenderjaar, leeftijdsgroep en geslacht, 1950–1996	januari 1998	6
– Geregistreerd partnerschap naar leeftijd, eerste maanden 1998	juli 1998	6
– Hertrouwde weduwen en weduwnaars, 1950–1997	augustus 1998	6
– Naar geboorteland gemengde huwelijken	augustus 1998	13– 15
– Belangstelling voor geregistreerd partnerschap groter dan verwacht	oktober 1998	8– 10
– Trouwen en scheiden: lichte restauratie op komst	juni 1999	8– 16
– Naar geboorteland gemengde echtparen	juli 1999	6
– Verband tussen huwelijk en vestiging in Nederland	augustus 1999	6
– Huwelijk en geregistreerd partnerschap, 1998	oktober 1999	6
– Verschillen in echtscheidingscijfers tussen Nederlandse gemeenten: een verklaring vanuit sociologisch en demografisch perspectief	november 1999	15– 24
– Cross-cultural marriages	december 1999	17– 20
– Glad to live alone or happier together	februari 2000	16– 23
– Weer samenwonen na scheiding of vereduwing	februari 2001	17– 20
– Steeds meer kinderen buiten het huwelijk geboren	maart 2001	4– 5
– Een kind of uit elkaar	maart 2001	6– 11
– Traditionele en moderne huwelijken	maart 2001	12– 13
– Trouwen vanuit het ouderlijk huis	juni 2001	13– 15
– Laat getrouwd, snel een kind	juli 2001	7– 9
– Trouwen op een bijzondere dag	september 2001	10– 11
<i>Jaarcijfers</i>		
– Huwelijksluitingen, 1991–1995	december 1996	62– 67
– Echtscheidingen, 1991–1995	december 1996	68– 75
– Huwelijksluiting en -ontbinding per gemeente naar provincie, 1994–1995	juni 1997	28– 59
– Huwelijksluitingen, 1992–1996	november 1997	51– 56
– Door huwelijksluiting gewettigde kinderen, 1992–1996	november 1997	57– 58
– Echtscheidingen, 1992–1996	november 1997	59– 66
– Huwelijksluiting en -ontbinding per gemeente naar provincie, 1996	januari 1998	54– 70
– Huwelijksluiting en -ontbinding per gemeente naar provincie, 1997	januari 1999	52– 65
– Huwelijksluitingen, 1993–1997	februari 1999	32– 38
– Echtscheidingen, 1993–1997	februari 1999	39– 47
– Door huwelijksluiting gewettigde kinderen, 1993–1997	mei 1999	18– 20
– Huwelijksluitingen, 1994–1998	november 1999	56– 62
– Echtscheidingen, 1994–1998	november 1999	63– 72
– Huwelijksluiting en -ontbinding per gemeente naar provincie, 1998	april 2000	43– 57
– Huwelijksluitingen, 1995–1999	oktober 2000	45– 50
– Echtscheidingen, 1995–1999	oktober 2000	51– 59
– Huwelijksluitingen en -ontbinding per gemeente naar provincie, 1999	december 2000	51– 63
9. WIJZIGINGEN VAN NATIONALITEIT		
<i>Artikelen</i>		
– Verkrijging Nederlanderschap door Turken, Marokkanen en Surinamers naar verblijfsduur en leeftijd	februari 1997	4
– Wijzigingen van nationaliteit, 1999	september 1998	17– 24
– Aantal wijzigingen van nationaliteit sterk toegenomen in de jaren negentig	september 2000	13– 21
<i>Jaarcijfers</i>		
– Wijzigingen van nationaliteit, 1995	december 1996	76– 82
– Wijzigingen van nationaliteit, 1996	november 1997	67– 73
– Wijzigingen van nationaliteit, 1997	april 1999	67– 73
– Wijzigingen van nationaliteit, 1998	september 1999	34– 40
– Wijzigingen van nationaliteit, 1999	september 2000	86– 93

Inhoudsopgave september 1996–september 2001

	Aflevering	Bladzijde
10. HUISHOUDENS EN GEZINNEN		
<i>Artikelen</i>		
– Institutionele huishoudens, 1 januari 1995	september 1996	6– 8
– Samenwoners van gelijk geslacht	oktober 1996	23–26
– Kinderen en hun stiefouders	maart 1997	11
– Vrouwen met een hoog inkomen blijven vaker kinderloos	december 1997	32–38
– Institutionele huishoudens, 1 januari 1997	mei 1998	14–17
– Meer vrouwen krijgen maar één kind	november 1998	8–11
– Relatie- en gezinsvorming in Nederland en Noorwegen	november 1998	12–23
– Relatie- en gezinsvorming van generaties 1945–1979; Uitkomsten van het Onderzoek		
– Gezinsvorming 1998	december 1999	21–36
– Werkende moeders	april 2000	17–23
– Gezinnen met kinderen naar allochtoniteit	mei 2000	6– 7
– Huishoudens, 1960–1998	juni 2000	6
– Veranderingen in huishoudenspositie tussen 1988 en 1989	december 2000	10–12
– Uit het ouderlijk huis, 1998–2000	januari 2001	15–16
– Huishoudens 1995–2000: eerste resultaten van de vernieuwde huishoudensstatistiek	februari 2001	10–12
– Nieuwe huishoudensstatistiek: vergelijking met de oude statistiek	februari 2001	13–16
– Weer samenwonen na scheiding of verweeduwing	februari 2001	17–20
– Uit huis... en dan	februari 2001	21–22
– Boeremangikinderen	februari 2001	23
– 'Repartnering': weer samenwonen na een relatieontbinding	februari 2001	28–30
– De invloed van achtergrondkenmerken op de leefvorm van vrouwen	maart 2001	14–16
– Ervaringen van kinderen met het ouderlijk gezin	april 2001	12–14
– Kleine en grote gezinnen	april 2001	16–20
– Niet-westerse allochtonen eerder uit huis dan autochtonen	april 2001	21–22
– Huishoudensprognose 2000–2050: meer ongehuwden, minder gehuwden	mei 2001	4– 7
– Huishoudensprognose 2000–2050: sterke groei aantal eenpersoonshuishoudens	mei 2001	8–11
– Huishoudensprognose 2000–2050: huwelijk blijft populair	mei 2001	12–20
– Huishoudensprognose 2000–2050: veronderstellingen over huishoudensposities	mei 2001	21–28
– Huishoudensprognose 2000–2050: vergelijking met de vorige prognose	mei 2001	29–31
– Bevolking in institutionele huishoudens, 1 januari 2000	mei 2001	39–40
– Zelfstandig oud	juni 2001	4– 7
– Het huishoudensprognosemodel	juli 2001	16–20
– Huishoudensprognose 2000–2050: hoe zeker is de toename van het aantal huishoudens?	augustus 2001	10–13
– Huishoudensprognose 2000–2050: veronderstellingen over onzekerheidsmarges	augustus 2001	14–17
<i>Jaarcijfers</i>		
– Personen en gezinnen per gemeente, 1 januari 1996	oktober 1996	31–47
– Jaarlijkse Huishoudensstatistiek naar enkele regionale en categorale indelingen, 1995	oktober 1996	48–58
– Jaarlijkse Huishoudensstatistiek, 1996	juli 1997	30–41
– Bevolking in institutionele huishoudens, 1 januari 1996	augustus 1997	25
– Personen en gezinnen per gemeente, 1 januari 1997	januari 1998	71–87
– Personen en gezinnen per provincie, 1 januari 1997	maart 1998	55–65
– Jaarlijkse Huishoudensstatistiek, 1997	mei 1998	23–34
– Personen en gezinnen per gemeente, 1 januari 1998	oktober 1998	41–57
– Personen en gezinnen per provincie, 1 januari 1998	oktober 1998	58–67
– Bevolking in institutionele huishoudens, 1 januari 1998	juli 1999	27
– Jaarlijkse Huishoudensstatistiek, 1998	november 1999	73–86
– Personen en gezinnen per provincie, 1 januari 1999	maart 2000	44–54
– Personen en gezinnen per gemeente, 1 januari 1999	maart 2000	55–71
– Bevolking in institutionele huishoudens, 1 januari 1999	mei 2000	18
– Huishoudensstatistiek, 1 januari 2000	februari 2001	54–57
– Uitkomsten huishoudensprognose 2000–2050	mei 2001	43–51
– Huishoudensstatistiek, 1 januari 2001	september 2001	37–40

	Aflevering	Bladzijde
11. PROGNOSES EN SCENARIO'S		
<i>Artikelen</i>		
– Prognose van remigratie	oktober 1996	6– 9
– Prognose van het aantal geborenen in 1995 volgens de bevolkingsprognoses vanaf 1965	november 1996	4
– Bevolkingsprognose 1996: minder bevolkingsgroei, meer vergrijzing	januari 1997	6–12
– Drie scenario's van de bevolking, huishoudens, opleiding en arbeidsaanbod	februari 1997	6–10
– Internationale migratie: recente ontwikkelingen, achtergronden en veronderstellingen over de toekomst	maart 1997	12–29
– Allochtonenprognose 1996–2015	maart 1997	30–46
– Nationale huishoudensprognose 1996: steeds minder paren zijn gehuwd	mei 1997	18–27
– Drie scenario's van het arbeidsaanbod voor de komende 25 jaar	juni 1997	19–23
– Nationale Huishoudensprognose 1996: sterke groei eenpersoonshuishoudens	juli 1997	6–14
– Vruchtbaarheid: trends en prognose	juli 1997	15–25
– Stijging arbeidsdeelname kan lasten van vergrijzing beperken	augustus 1997	6– 9
– Prognose van leerlingen- en studenten-aantallen	augustus 1997	11–16
– Nationale Huishoudensprognose 1996: uitstel van gezinsvorming	september 1997	6–12
– Demografische prognoses en mobiliteit van personen	oktober 1997	6–11
– Population scenarios for the European Economic Area: components of population growth	december 1997	9–16
– Population scenarios for the European Union: regional scenarios	december 1997	17–31
– De Immigratie- en Naturalisatie Dienst en demografische prognoses	januari 1998	14–16
– Bevolkingsprognose 1997–2003: meer geboorten	januari 1998	17–19
– Population scenarios for the European Union: regional scenarios (rectification)	februari 1997	11
– Kansverdeling van de bevolkingsprognose	april 1998	8–11
– Demografische projecties van gezondheid en gezondheidszorg	april 1998	12–18
– De toepassing van demografische prognoses in het volkshuisvestingsbeleid	mei 1998	18–22
– Korte termijn raming van geboorte, sterfte, immi- en emigratie	juni 1998	6
– Analysis and projection of national and regional mortality for countries of the European Economic Area	juni 1998	8–16
– Fertility scenarios for the European Economic Area	juli 1998	11–26
– Schatting van het toekomstige aantal hulpbehoevende ouderen met behulp van een micromodelbevolking	augustus 1998	16–20
– Geboorte, sterfte, migratiesaldo en groei, 1945–2020	december 1998	6
– Household Scenarios for the European Union	december 1998	36–49
– International migration scenarios for the European Economic Area	december 1998	50–52
– Effect on the economy on international migration flows	januari 1999	8–19
– Bevolkingsprognose 1998–2050	februari 1999	8–14
– Veronderstellingen over het toekomstige aantal asielzoekers	maart 1999	6
– Kinderen en jeugdigen, 1970–2020	april 1999	20–36
– Allochtonenprognose 1998–2015	april 1999	37–40
– Relatie tussen demografische prognoses en overheidsbeleid	juni 1999	8–16
– Trouwen en scheiden: lichte restauratie op komst	juni 1999	17–28
– Nationale Huishoudensprognose 1998: aantal huishoudens blijft tot 2035 stijgen	september 1999	9–18
– Labour force scenarios for the European Union	oktober 1999	10–17
– Stochastische bevolkingsprognose	oktober 1999	18–27
– Onzekerheidsmarges voor geboorte, sterfte en migratie	oktober 1999	28–36
– Kansverdeling van de toekomstige bevolking, 1998–2050	oktober 1999	25–34
– Stochastische huishoudensprognose 1998–2050	november 1999	38–47
– Migratieprognose 1998–2050	december 1999	26–28
– Bevolkingsprognose 1999–2005	januari 2000	26–28
– Nationale Huishoudensprognose: 'grotere' huishoudens groeien niet meer	juli 2000	10–15
– Bevolkingsprognose 2000–2050: veronderstellingen en methodiek	januari 2001	17–21
– Bevolkingsprognose 2000–2050: bevolking groeit tot 18 miljoen	januari 2001	22–25

Inhoudsopgave september 1996–september 2001 (slot)

	Aflevering	Bladzijde		Aflevering	Bladzijde		
– Nederland vergrijsd en ontgroent. Hoe zeker is dat? Resultaten uit de bevolkingsprognose 2000–2050	februari	2001	24– 27	januari	1998	88– 91	
– Bevolkingsprognose 2000–2050: kansverdeling van de toekomstige bevolking	februari	2001	31– 35	maart	1998	66– 75	
– Bevolkingsprognose 2000–2050: onzekerheidsmarge voor geboorte	februari	2001	36– 38	januari	1999	66– 75	
– Bevolkingsprognose 2000–2050: achtergronden van vruchtbaarheidsontwikkelingen	februari	2001	39– 44	april	1999	74– 88	
– Bevolkingsprognose 2000–2050: waargenomen en toekomstige ontwikkelingen in de vruchtbaarheid	februari	2001	45– 53	juni	1999	33– 41	
– Allochtonenprognose 2000–2050: over tien jaar 2 miljoen allochtonen	maart	2001	17– 22	– Bevolkingsprognoses op gemeentelijk niveau volgens het PRIMOS-model 1999	december	1999	121–130
– Allochtonenprognose 2000–2050: veronderstellingen over het toekomstige kindertal van allochtone vrouwen	maart	2001	23– 30	– Bevolkingsprognose 1999–2005	januari	2000	40– 42
– Bevolkingsprognose 2000–2050: recente ontwikkelingen in de migratie en veronderstellingen voor de toekomst	maart	2001	31– 40	– Uitkomsten Huishoudensprognose, huishoudens naar grootte, 1998–2050	juli	2000	44– 52
– Bevolkingsprognose 2000–2050: kunnen in de toekomst meer arbeidsmigranten worden verwacht?	maart	2001	41– 46	– Bevolkingsprognose 2000–2050	januari	2001	63– 71
– Bevolkingsprognose 2000–2050: veronderstellingen over de asielmigratie	maart	2001	47– 50	– Uitkomsten allochtonenprognose 2000–2050	maart	2001	51– 65
– Allochtonenprognose 2000–2050: sterke contrasten tussen westerse allochtonen	april	2001	23– 28	– Uitkomsten huishoudensprognose 2000–2050	mei	2001	43– 51
– Allochtonenprognose 2000–2050: de toename van het aantal niet-westerse allochtonen nader bekeken	april	2001	29– 33				
– Bevolkingsprognose 2000–2050: onzekerheidsmarges voor de migratie	april	2001	34– 39	12. INTERNATIONAAL			
– Huishoudensprognose 2000–2050: meer ongetrouwden, minder getrouwden	mei	2001	4– 7	<i>Artikelen</i>			
– Huishoudensprognose 2000–2050: sterke groei aantal eenpersoonshuishoudens	mei	2001	8– 11	– Nederland minder vergrijsd dan andere West-Europese landen	november	1996	6– 8
– Huishoudensprognose 2000–2050: huwelijk blijft populair	mei	2001	12– 20	– Buitenechtelijke geboorten: Nederland in Europees perspectief	mei	1997	28– 36
– Huishoudensprognose 2000–2050: veronderstellingen over huishoudensposities	mei	2001	21– 28	– Buitenechtelijke geboorten: Nederland in Europees perspectief (rectificatie)	augustus	1997	10
– Huishoudensprognose 2000–2050: vergelijking met de vorige prognose	mei	2001	29– 31	<i>Jaarcijfers</i>			
– Allochtonenprognose 2000–2050: hoe zeker is de toename van het aantal allochtonen?	mei	2001	32– 35	Nederland internationaal gezien, 1960–1996	juli	1997	51– 56
– Allochtonenprognose 2000–2050: onzekerheid van het toekomstige kindertal van allochtone vrouwen	mei	2001	36– 38				
– Bevolkingsprognose 2000–2050: prognosemodel voor de sterfte	juli	2001	10– 15	13. POLITIEK EN BESTUUR			
– Het huishoudensprognosemodel	juli	2001	16– 20	<i>Artikelen</i>			
– Huishoudensprognose 2000–2050: hoe zeker is de toename van het aantal huishoudens?	augustus	2001	10– 13	– 1 januari 1997: Nederland telt nog 572 gemeenten	maart	1997	47– 51
– Huishoudensprognose 2000–2050: veronderstellingen over onzekerheidsmarges	augustus	2001	14– 17	– Tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen, 13 en 27 november 1996	juni	1997	24– 28
				– Uitslagen van de uitgestelde gemeenteraadsverkiezingen van 28 oktober, 18 en 25 november 1998 en tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 1999	augustus	1999	9– 14
<i>Jaarcijfers</i>							
– Bevolkingsprognose 1996–2050	januari	1997	62– 72	14. BEVOLKINGSSTATISTIEK DIVERSEN			
– Uitkomsten Allochtonenprognose 1996–2015	maart	1997	65– 89	<i>Artikelen</i>			
– Uitkomsten Huishoudensprognose 1996	juli	1997	42– 50	– Demografie en sociale zekerheid	juli	1997	26– 29
– Population scenarios for the countries of the European Union: regional scenarios	december	1997	117–125	– Prognose van leerlingen- en studenten-aantallen	augustus	1997	11– 16
				– De Immigratie- en Naturalisatie Dienst en demografische prognoses	januari	1998	14– 16
				– Demografisch gedrag en opleidingsniveau	februari	1998	8– 9
				– Demografische projecties van gezondheid en gezondheidszorg	april	1998	12– 18
				– Zelfdoding in Nederland	april	2000	11– 16
				– Werkende moeders	april	2000	17– 23
				– Caleidoscoop van de moderne levensloop	juni	2000	10– 17
				– Leefstijl en demografisch gedrag	augustus	2000	9– 18
				– Bevolkingsstatistieken in Statline	april	2001	4– 6
				– Religie in historisch perspectief	juni	2001	8– 12